

Kallelse

2025-04-10, dnr 2025/0002

Fyrbodals kommunalförbund Förbundsdirektionens arbetsutskott

Datum: Torsdag den 10 februari kl. 13.30 – 16.30

Plats: Kaserngården 3 B plan 3 i Uddevalla, konferensrum Majoren

Vid frånvaro meddelas detta till kommunalförbundets kansli, telefon 0522-44 08 20, alternativt e-post: kansli@fyrbodal.se

OBS! Möte genomförs fysiskt men vid behov går det att delta på distans via Microsoft Team. Detta behöver anmälas tre dagar före mötet till carina.wiberg-borgh@fyrbodal.se

Ledamöter

Peter Eriksson, ordförande (M)
Liselotte Fröjd, 1:e vice ordförande (M)
Benny Augustsson 2:e vice ordförande (S)
Ulla Börjesson (S)
Martin Pettersson (SD)
Stig Bertilsson (M), ersättare
Kent Hansson (S), ersättare

Tjänstepersoner

Anna Lärk Ståhlberg	Förbundsdirektör
Carina Wiberg Borgh	Chef verksamhetsstöd/ sekreterare
Karin Engström	Chef för välfärdsutveckling
Maria Wolff	Chef för kompetensförsörjning
Michael Johansson	Chef för Regional utveckling
Titti Andersson	Bitr. Förbundsdirektör
Malin Zetterman	Ekonomiansvarig
Morgan Ahlberg	Infrastrukturstrateg
Christel Thuresson	Energi- och näringslivsstrateg
Tobias Källqvist	Miljö- och klimatstrateg

DAGORDNING

ÄRENDE 1 - Upprop och val av justerare.....	3
ÄRENDE 2 - Fastställande av dagordningen	4
ÄRENDE 3 – Ordförande och förbundsdirektör informerar	5
ÄRENDE 4 – Årsredovisningen 2024.....	6
ÄRENDE 5 – Förbundsövergripande ekonomi.....	7
ÄRENDE 6 – Åskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys....	8
ÄRENDE 7 - Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen.....	9
ÄRENDE 8 - Fyrbodals kommunalförbunds svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039 om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen	10
ÄRENDE 9 – Skrivelse om minskad statlig närvaro i Fyrbodalsregionen.....	11
ÄRENDE 10 – Dialog med Trafikverket om infrastrukturfrågor, kl. 15,00.....	12
ÄRENDE 11 – Aktuella infrastrukturärenden	13
ÄRENDE 12 – Revidering av regional infrastrukturplan	14
ÄRENDE 13 - Partnerskapsforum Sverige - Ukraina	15
ÄRENDE 14 – Projekt: Lokal och regional påverkan på skogsmarkens användning.....	16
ÄRENDE 15 – Ansökan DRUM: Det Goda Livet i Dalsland 2	17
ÄRENDE 16 – Energiförsörjning – aktuellt läge	19
ÄRENDE 17 – Övrigt.....	20
ÄRENDE 18 – Nästa möte.....	21

ÄRENDE 1 - Upprop och val av justerare

Förslag till beslut

Arbetsutskottet väljer Ulla Börjesson (S) till justerare. Justeringen äger rum 2025-04-14, digitalt

Sammanfattning

Till justerare föreslås Ulla Börjesson (S). Justeringen föreslås äga rum 2025-04-14, digitalt

ÄRENDE 2 - Fastställande av dagordningen

Förslag till beslut

Arbetsutskottet fastställer dagordningen.

ÄRENDE 3 – Ordförande och förbundsdirektör informerar.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

ÄRENDE 4 – Årsredovisningen 2024

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Sammanfattning

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret 2024 jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat.

Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Årsredovisning 2024

Årsredovisning 2024

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Sammanfattning

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret 2024 jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Förbundet bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling i verksamheterna, åtta av åtta delmål följer plan. Förbundets finansiella mål nås ett av tre och genom det redovisade balanskravsresultatet är den sammantagna bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås.

Årsredovisningen för 2024 har genomgått anpassningar för att leva upp till Lag om kommunal bokföring och redovisning samt rådet för kommunal redovisning. Årsredovisningen för 2024 har även layoutmässigt formats efter förbundets nya grafiska profil.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Bilaga, Årsredovisning 2024

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman
Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

Förbundets revisorer

Bakgrund

Enligt Förbundsordningen § 16 ska förbundsdirektionen senast 1 april upprättat förslag till årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Förbundet har sedan årsredovisningen 2019 arbetat med uppdatering av den ekonomiska rapporten och uppställningen av årsredovisningen för att bättre följa lag om kommunal bokföring och redovisning. I årsredovisning 2024 så har ett omfattande arbete genomförts för att följa lag om kommunal bokföring och redovisningen (LKBR) samt rådet för kommunal

redovisning (RKR), därmed är ett upprättat förslag till årsredovisning försenat och når inte upp till § 16 i förbundsordningen.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget angiven i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1796tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 151tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet. I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturer avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025. Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodals. Detta överskott är en del av årets resultat. Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

De huvudsakliga positiva avvikelserna i basen mot budget är ränteintäkterna som fortsatt

varit höga under 2024. Ökade personalkostnader kan bli kopplas till ny organisering av förbundets verksamhet samt personalkostnader som ej kunnat redovisas på projekt.

Förbundet har tre finansiella mål:

- * Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna
- * Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna
- * Att ha en god likviditet så att det är möjligt att täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Den stora anledningen till att soliditeten inte är högre är de medel som kommunen förvaltar. Detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet kring soliditet bedöms inte uppnås för 2024.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till -1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om -1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms därmed inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende God och nära vård. Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Koppling till mål

Årsredovisningen har koppling till samtliga av kommunalförbundets åtta verksamhetsmål och tre finansiella mål samt vägledande principer.

Årsredovisning 2024

Fyrbodals
kommunalförbund

Innehåll

Förbundsdirektör och ordförande om verksamheten.....	3
Uppföljning av verksamheten 2024.....	6-18
Insatsområde 1: Regional utveckling.....	8-11
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning.....	12-14
Insatsområde 3: Välfärdsutveckling.....	15-18
Bokslut.....	20-54
Förvaltningsberättelse.....	20-38
Inledning.....	20
Översikt över verksamhetens utveckling.....	20
Den kommunala koncernen.....	20-24
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	25-31
Händelser av väsentlig betydelse.....	31
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	32
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	33-35
Balanskravsresultat.....	35
Väsentligapersonalförhållanden.....	35-37
Förväntad utveckling.....	37-38
Tabeller.....	39-51
Resultaträkning (tkr).....	39
Balansräkning (tkr).....	40
Kassaflödesanalys (tkr).....	42
Noter.....	44-51
Tabeller	
Driftsredovisning.....	52
Förteckningar.....	53-54

Genom att vara ett **Forum** för möten, samtal och samverkan, med **Flerstämmig** röst från samhällets alla olika delar, där ömsesidigt **Förtroende** gentemot kommunerna, regionen och andra aktörer ger utveckling, visioner och idéer **Framåt** stärker förbundet kommunernas intressen och bidrar till en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen.

I en osäker tid behövs samverkan mer än någonsin

2024 har varit ett år som präglats av fortsatt komplexa utmaningar. Fyrbodals kommunalförbund och medlemskommunerna har – precis som många andra – påverkats av den utmanande, osäkra och ekonomiskt ansträngande tid vi lever i. För att möta och hitta lösningar tillsammans på utmaningarna har samverkan över kommungränserna behövts mer än någonsin.

På den västsvenska politiska arenan har infrastrukturbehov, elbrist och civilt försvar diskuterats flitigt. Våldsvågen, internationella kriser och digitaliseringens risker har fortsatt att påverka samhällsutvecklingen, samtidigt som cybersäkerhet, AI och automation har blivit alltmer viktiga frågor. Inflation och räntenivåer har begränsat kommunernas möjligheter att driva utvecklingsarbete.

För att möta dessa utmaningar kraftsamlar Fyrbodals kommunalförbund och fungerar som en samlande kraft för sina medlemskommuner, näringsliv och andra aktörer. Genom gemensamma insatser stärker vi Fyrbodals konkurrenskraft och skapar en attraktiv region för både invånare och företag. Kommunernas politiker och tjänstepersoner möts regelbundet för erfarenhetsutbyte och för att möjliggöra samverkan och göra gemensamma satsningar.

Fyrbodals driver på i frågor om viktiga infrastruktursatsningar, såsom utvecklingen av fyra stations-samhällen i Dalsland, projekt för hållbar mobilitet samt utbyggnad av el och förnybar energi. Det råder politisk enighet om att E45:an ska prioriteras i den nationella infrastrukturplanen, och Uddevalle hamns expansion får stöd från övriga medlemskommuner. Ett supportpapper för etablering av en kriminalvårdsanstalt i Åmål har tecknats. En energiöverenskommelse är tecknad mellan kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen.

Näringslivet och den offentliga sektorn får stöd i omställningen till en mer cirkulär ekonomi genom Business Region Väst i vilken Fyrbodalsregionens utvecklingsnoder och företagsfrämjande initiativ finns samlade. Insatser görs för att möjliggöra den gröna omställningen inom industrin, gröna och blå näringar, handel, besöksnäring och kreativa sektorer.

Peter Eriksson,
ordförande

Anna Lärk
Ståhlberg,
förbundsdirektör

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning, särskilt inom industri- och vårdsektorn. Förbundet arbetar aktivt med kompetensförsörjningsprojekt, branschråd och colleegeverksamhet inom vård- och omsorg och teknik. Digitala satsningar har stöttat kommunernas verksamhetsutveckling.

Inom välfärdsområdet har förbundet bidragit till framtagandet av ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fungerat som processtöd inför implementeringen av den nya socialtjänstlagen. En ny organisering av Vårdsamverkan i Fyrbodals har tagits emot positivt. För att motverka psykisk ohälsa och skolavhopp har förbundet utvecklat delregionala kunskapsnoder med beprövade metoder och arbetssätt. Våldspreventiva insatser bedrivs genom Hälsokällan.

Projektarenan Fyrbodals samordnar förbundets projekt. 2024 uppgick omsättningen till 61,3 miljoner kronor, varav 21,05 miljoner kronor i utvecklingsmedel delfinansierade 39 projekt. Dessa medel växlades upp till en total budget på 102 miljoner kronor, en ökning med 386 procent.

Under hösten stod det klart att Uddevalla kommun lämnar samverkan kring delregionala utvecklingsmedel 2025. Detta får stora konsekvenser för både projekt och nätverk, liksom för Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Vi ser fram emot 2025 och den fortsatta samverkan inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Vi tackar för förtroendet och den goda samverkan under året!

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör
Peter Eriksson, förbundsordförande

Vår vision

Fyrbodals vision om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:S globala utvecklingsmål.

Visionen är framtagen gemensamt av Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Året som gick – nyckeltal

Antal pågående projekt:

 39

Antal avslutade projekt:

 18

Antal anställda

 62

Resultat 2024

-1 796 tkr

Verksamhet

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026 syftar till att främja innovationer och hållbar tillväxt genom samverkan, med ett helhetsperspektiv på social och ekonomisk utveckling.

Kommunalförbundet arbetar för att koppla samman lokala och regionala frågor och bidra till globala och regionala mål såsom Klimat 2030, den regionala utvecklingsstrategin och strategin för hälso- och sjukvårdens omställning. Genom samverkan mellan medlemskommunerna, näringslivet och andra aktörer genomförs insatser som stärker Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Kommunalförbundet representerar medlemskommunerna i regionala sammanhang genom utsedda politiker i forum som Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Politiskt samrådsorgan (SRO) och VästKom.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling,

kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Inom varje insatsområde finns en rad verksamheter, projekt och aktiviteter som bidrar till den genomförandet av verksamhetsplanen.

Insatsområde 1: Regional utveckling

Fyrbodals kommunalförbund arbetar för att skapa hållbar utveckling genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer.

Fokus ligger på cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Viktiga satsningar under 2024 inkluderar etableringar av GKN Aerospace och Scandinavian Enviro Systems, vilket skapade nya jobb. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn är också viktiga för långsiktig hållbarhet.

Genom projekt som Våra Rum 2.0 och kulturarvsinitiativ stärks lokalsamhällen och ökar invånarnas delaktighet.

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De viktigaste resurserna för genomförandet har varit de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM), medlemskommunerna, professionsnätverken och medarbetarna.

Strateger och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoder och Högskolan Väst bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av sam-

hällsplanering och energiförsörjning har fokuserat på att möta dagens och framtidens energiutmaningar och stödja elektrifiering. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn kommer att bidra till kommunernas förutsättningar för långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft.

Dialog och kommunikativa insatser är avgörande inom insatsområdet för att nå framgång. Genom att medverka i nätverk och på seminarier, konferenser och mässor knyts och utvecklas kontakter som bland annat kan leda till företagsetableringar, infrastruktursatsningar, nya partnerskap och samarbeten inom hela insatsområdet.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Trots extrema utmaningar som geopolitiskt läge och inflation har Fyrbodals näringsliv växt, med nya investeringar och företagsetableringar. Business Region Väst lanseras 2025 för att stärka regionens konkurrenskraft och synlighet ytterligare. Projekt inom cirkulär ekonomi och industriell symbios har haft positiv effekt, men resursbrist har begränsat vissa insatser.

Trots ett instabilt geopolitiskt läge, inflation och höga räntor har Fyrbodals näringsliv tagit steg framåt. Två stora etableringar beslutades under 2024: GKN Aerospace investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Satsningar har gjorts under 2024 på att stärka Fyrbodals näringsliv och att samla insatser under varumärket Business Region Väst (BRV), vilket ska lanseras 2025. BRV ska öka regionens synlighet och förbättra samverkan. Fyrbodals arbetar med industriell symbios och cirkulär ekonomi, vilket gett goda resultat och fortsatt stort intresse. Samtidigt har resursbrist begränsat delar av det proaktiva arbetet.

Stödet till SME-företag, arbetet inom Fiskekommunerna och Åmåls projekt för en kriminalvårdsanstalt har prioriterats. Fyrbodals har under året stärkt samarbetet med Högskolan Väst för att möta näringslivets kompetensbehov. Ekonomiska prioriteringar innebär att avtalet med Almi 2025 avslutas, trots vikten av företagsrådgivning.

Ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv är centralt och kräver insatser på flera nivåer, särskilt då lagkrav på hållbarhet skärps. Fyrbodals fortsätter att stödja kommuner och företag i detta arbete.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals har stärkt arbetet med att skapa hållbara livsmiljöer, inklusive kulturarvsprojekt och initiativ för att öka invånarnas delaktighet. Projekt som Våra Rum 2.0 och Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrika och bidragit till stärkta lokalsamhällen och högre livskvalitet.

Under 2024 har Fyrbodals fokuserat på att stärka kommunernas arbete med att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer. Kulturturnén tillsammans med nätverket för kulturansvariga har varit ett viktigt verktyg för att lyfta fram lokala styrkor och identiteter, vilket ökat stoltheten hos invånare och identifierat gemensamma utvecklingsmöjligheter, och förståelsen för sambandet mellan näringsliv, kultur, miljö och kompetensutveckling. Kommunerna har fått konkret stöd i att rusta och se till nya finansieringsmöjligheter för sina kultur- och fritidslivsinsatser, samordna aktiviteter och främja lokal identitet och attraktionskraft.

Det goda livet i Dalsland har varit en framgångsrik satsning som genom stark samverkan har lett till över 25 pågående insatser för att stärka landskapets utveckling. Trots tidigare utmaningar har projektet lyft Dalsland genom ökad samhörighet, höga livs-

kvalitetsvärden och ett fortsatt behov av långsiktig samordning.

Projektet "Våra Rum 2.0" har hjälpt kommunerna Lysekil, Munkedal och Bengtsfors att integrera barnperspektivet i samhällsplaneringen. Detta arbete stärker kopplingen mellan invånare och närmiljön, skapar långsiktigt hållbara platser och går i linje med barnkonventionen. Invånarnas delaktighet tillsammans med tvärsankter team ger kommunerna bättre förutsättningar att möta framtidens behov.

Satsningen på kulturarv, i samarbete med Innovatum och Sjuhärads kommunalförbund, har gett kommunerna verktyg och inspiration att lyfta kulturhistoriska tillgångar. Dessutom har DRUM-medel möjliggjort åtta projekt och sex förstudier som stimulerar nytänkande och stärker civilsamhällets engagemang.

Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete genom satsningen "Klimat 2030" och initiativ som Kommunernas klimatlöften, vilket hjälper dem att engagera invånare och implementera hållbara lösningar. Dessa insatser har förbättrat samverkan, ökat resurserna och gett kommunerna bättre möjligheter att stärka både miljö och lokal attraktivitet.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommun har arbetat med energiförsörjning och elektrifiering för att möta framtida utmaningar. Infrastrukturstudier som E45 och Uddevalla hamn har prioriterats för att stödja hållbar utveckling. Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete och återbruk genom initiativ som GreenFleets och textilåtervinning.

Fyrbodals kommun samordnar arbetet med energiförsörjning och elektrifiering för att stärka kommunernas och näringslivets långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Seminarier som "Krafttag i Väst – the Fyrbodals edition" och projektet Elektrifieringsresan och Förnybart i Väst ger kommunerna och näringslivet verktyg att möta ökande energibehov och planera för storskalig elektrifiering. Energimyndighetens satsningar Fyrbodals kommun för framtidens Flex och Krafttag i Väst-ElSa möjliggör resurser för stöd till kommunernas energiplanering.

Fyrbodals kommun har under 2024 enats kring infrastrukturprioriteringar, som ut-

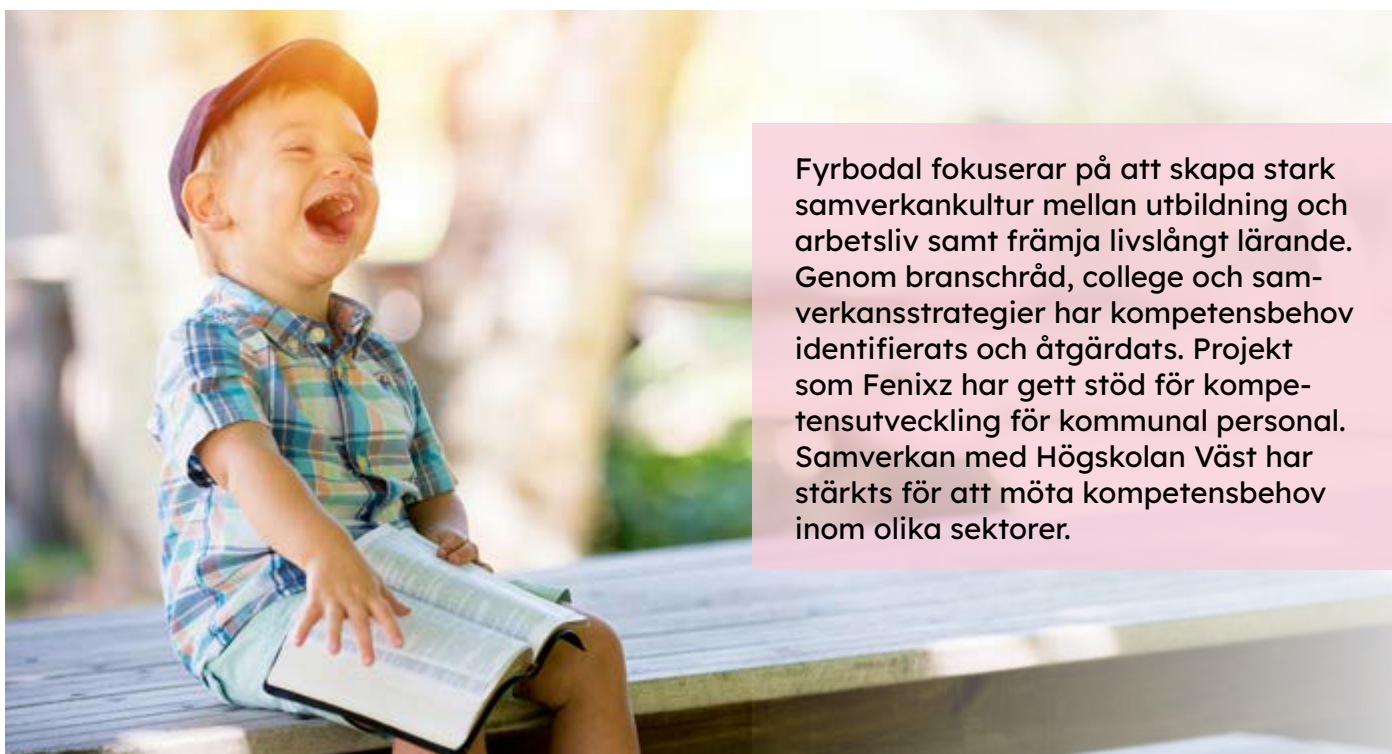
byggnaden av E45 och stöd för utvecklingen av Uddevalla hamn, vilket är en framgångsfaktor. Detta har lett till att arbetet med ett inriktningsdokument för transportinfrastruktur påbörjats, vilket ytterligare kommer att stärka förutsättningarna för Fyrbodals kommunerna att få igenom viktiga investeringar.

Fyrbodals kommun stöttar medlemskommunerna inom deras arbete för en mer effektiv resurshushållning och klimatåtgärder, exempelvis genom en digital plattform för återbruk av möbler och byggmaterial. Målet är minskade kostnader för kommunerna och ökad hållbarhet. Projektet GreenFleets ger kommunerna hjälp att ställa om sina fordonsflottor till 2030 och därmed möta klimatmålen.

En viktig fråga som hanterats under 2024 är hur kommunerna kan ta sig an sitt ansvar för textilåtervinning. Genom projektet SorTex där Wargön Innovation ingår byggs kunskap och erfarenheter. Kommande producentansvar är en osäkerhetsfaktor som gör att kommunerna är försiktiga med att göra investeringar.

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa stark samverkankultur mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Genom branschråd, college och samverkansstrategier har kompetensbehov identifierats och åtgärdats. Projekt som Fenixz har gett stöd för kompetensutveckling för kommunal personal. Samverkan med Högskolan Väst har stärkts för att möta kompetensbehov inom olika sektorer.

Uppdraget är att skapa en god kompetensförsörjning i hela Fyrbodal genom att verka för en stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt livslångt lärande. Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre, trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken.

Arbetet har till stor del genomförts genom att förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivåsamverkan för Vård- och omsorgscollege samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Förbundet har även lett ett antal projekt, exempelvis Projekt Fenixz, som erbjuder kompetensutveckling. Sam-

verkan har också skett med andra offentliga myndigheter på statlig, regional, delregional och kommunal nivå, såsom Skolverket, Arbetsförmedlingen och kommunalförbunden. Nätverk, branschråd och college har arbetat med såväl omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, gemensamma målsättningar som praktisk problemlösning.

Förbundet har processlett kommunernas arbete med dimensionering av gymnasieutbildning, där avtal har tecknats och börjat implementeras. Här verkade förbundet för att samla Fyrbodal till ett avtalsområde, vilket övriga kommunalförbund har. Resultatet blev dock ett flertal olika avtalsområden. Ett

stöd till samtliga samverkansområden. Ett stöd till samtliga samverkansområden planering och dimensionering var också förbundets gymnasierapport. Utbildningscheferna tog under året fram en samverkansstrategi, vilket ger en god grund och styrning för framtida samverkan. Förbundet har arbetat aktivt med att underlätta tillit mellan samverkande parter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Kompetensråd och branschdialoger har lett till konkret kartläggning av kompetensbehov och ökat engagemang från företag. Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege har stärkt kompetensförsörjningen inom industrin och vårdsektorn.

Kompetensråd Fyrbodals har skapat mervärde genom fokus på branschdialoger och att öka attraktivitet till bristyrken. Dialogerna, som leds av regionen, vars syfte är att ta fram planeringsunderlag för bättre matchning mellan arbetsmarknadens behov och utbildningsutbud. Genom regionala branschdialoger har förbundet bidragit till kartläggning av kompetensbehov vilket gett konkreta underlag för planering av utbildningsutbudet. Teknikcollege har utökats med fler kommuner och fått en processledare på heltid, vilket gett bättre förutsättningar för industrins kompetensförsörjning. Vård- och omsorgscollege är välfungerande med konkreta utvecklingsmål och tydliga arbetssätt för att öka attraktiviteten. Förbundet har också möjliggjort ökat engagemang från företag inom branschråden och underlättat för dem att hantera gemensamma utmaningar.

Utbildningsnätverken har genom förbundets stöd utvecklat samverkansstrategi och pla-

ner som hjälper kommunerna att förbättra skolutveckling och kompetensförsörjning. Detta ska bidra till ökad samverkan, bättre kvalitet, fullföljd utbildning och en positiv samhällsutveckling. Praktiksamordningen har effektiviserats med bättre information och stärkt kommunalt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Genom ett nära samarbete med myndigheter, företag och organisationer som Svenskt Näringsliv, Skolverket och VGR har förbundet utvecklat plattformen för långsiktig kompetensförsörjning. Ny lagstiftning om planering och dimensionering har förstärkt förutsättningarna för samverkan. Gymnasierapporten, framtagen av förbundet, har gett kommunerna värdefullt underlag för planering och visat vikten av samverkan för att främja fullföljda studier.

Förbundets arbete fungerar som en sammanhållande kraft i Fyrbodals och hjälper kommunerna att hantera demografiska utmaningar, säkerställa likvärdig utbildning för eleverna och möta framtidens kompetensbehov.

För en fortsatt god utveckling av samverkan mellan utbildning och arbetsliv, där Fyrbodals har en stark samarbetskultur som möjliggör gemensamma insatser och lösningar, är det väsentligt att samtliga kommuner medverkar.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Livslångt lärande

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommuner har arbetat för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. Fenixz och DRUM-medel har möjliggjort utbildningssatsningar för personal och skolprofessioner. Utmaningar kvarstår med att nå ut till alla grupper och säkerställa förankring i verksamheterna.

Fyrbodals kommuner arbetar aktivt för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. En central satsning är Fenixz kommuner, där samtliga Fyrbodals kommuner tagit fram kompetensutvecklingsbehov för sin personal. Kurser inom IT, AI, ledarskap och hälsa har varit populära. Utmaningar kvarstår, såsom att nå ut, underrepresentation av män och utrikesfödda, samt organisatoriska hinder som brist på vikarier. Förankring i verksamheterna är avgörande för att kurserna ska ge långsiktig nytta. Synen på kunskapsutveckling för baspersonal är en viktig utmaning att arbeta vidare med.

DRUM-medel möjliggör vetenskapligt grundad kompetensutveckling för skolprofessioner, med fokus på föräldrasamverkan. Även här är utmaningen att få kompetensutveckling grundad i verksamheternas behov och att frigöra tid.

Gymnasierapporten som förbundet tagit fram visar behovet av samverkan mellan kommunerna för att öka gymnasieskolans genomströmning, till

exempel genom fokus på närvaro, minskade skolavhopp och stöd till elever som hoppat av. Fyrbodals KAA-nätverk bidrar till

detta. För att fler ska påbörja och slutföra gymnasiestudier är förebyggande och tidiga insatser centrala. Dalslandssatsningen "Backa barnet" bidrar i detta.

I Fyrbodals finns glesbygdsområden, där långa avstånd till utbildning kan skapa hinder. Inom gymnasieskolan är det viktigt att säkerställa en god geografisk spridning av utbildningarna. Avstånd kan också vara ett hinder för högskolestudier.

Samverkan med lärosäten har stärkts under året, särskilt mellan Högskolan Väst och kommunala skolhuvudmän. Fokus ligger på professionsprogram för lärare samt yrkeslärarutbildningar, vilket på sikt kan stärka gymnasiala yrkesutbildningar. Detta gynnar både kommuner och högskolan genom att främja livslångt lärande och kompetensförsörjning.

"Backa barnet", en stor satsning i Dalsland, har haft föredragningar både för utbildningschefer och BUN-ordföranden. Polisen har hållit föredragning om skola och brottspreventivt arbete enligt bob-metoden (barn i organiserad brottslighet) för BUN-ordföranden.

På uppdrag av utbildningscheferna och genom DRUM-medel till projektet Utveckling och Utbildning, pågår planering av kompetensutvecklingsinsatser för skolprofessioner med tema fullföljda studier - föräldrar som resurs. Fokus är professionell föräldrasamverkan, bland annat med fokus på närvaroproblematik. Detta sker i samverkan mellan avdelning kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En referensgrupp från cirka hälften av Fyrbodals kommuner har tagit fram förslag på innehåll, och samarbete med Högskolan Väst har inletts. Styrgruppen för fullföljda studier är referensgrupp och bollplank till satsningen.

Insatsområde 3: Välfärdsutveckling

Kommunalförbundet har arbetat för att stärka kommunernas förmåga att möta välfärdsutmaningar. Genom att främja samverkan har stöd givits för att förbättra barn och ungas hälsa, fullföljda studier samt för att främja omställning till god och nära vård. Vårdsamverkan Fyrbodals har omorganiserats för att skapa bättre samarbete mellan kommunerna och andra vårdgivare.

Avdelningens strategier, utvecklingsledare och projektledare verkar i nära samarbete med kommunernas företrädare för att finna och prioritera i de frågor som bäst tjänar på samverkan. Avdelningen för välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar.

Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning.

Socialstrategen utför arbete i länsstrukturen till gagn för kommunerna och kan sägas vara kommunernas förlängda arm i övergripande samordningsfrågor mellan kommunalt och regionalt utförd vård. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella saksamrådesnätverk.

Bemanning sker också av vårdsamverkan Fyrbodals, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i samverkan med vårdgrannar.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom Hälsokällan, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Ett projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten har utvecklat metoder för våldspreventivt arbete i skola och förskola. Insatser och samordning i frågor kring fullföljda studier sker via kunskapsnoden, som under 2024 varit finansierat av Västra Götalandsregionen som en del i den regionala utvecklingsstrategin.

Ett antagningskansli för handläggning av ansökningar till gymnasieskolorna finansieras via ett separat tilläggsavtal. Antagningens kompetens nyttjas i frågor gällande dimensioneringen och för att ge kunskaps- och statistikunderlag inför den nya gymnasielagstiftningen.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan

Bedömning: ●●●

Analys: Kommunalförbundet har stöttat chefsnätverk och samverkan kring omställningen till god och nära vård, samt deltagit i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvårdsavtal, riktlinjer för kommunal primärvård och övriga samverkansdokument.

Kommunalförbundet stödjer flera chefsnätverk med ett genomsnittligt deltagande från 10 av 14 kommuner per möte under året. Detta visar kommunernas engagemang i samverkan och att påverka gemensamma frågor.

För att främja omställningen till god och nära vård har kommunalförbundet företrätt kommunerna i arbete kring framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal, lagreglerade överenskommelser och riktlinjer för kommunal primärvård. Kartläggning av läget för kommunernas omställning har genomförts, och kommunalförbundet har deltagit i och företrätt kommunerna i läns-gemensamt arbete med att utveckla modell för uppföljning av kostnader och kvalitet i omställningen.

Vårdsamverkan Fyrbodals har omorganiserats och kommunerna uttrycker tillfredsställelse med den nya strukturen, som stärker möjligheterna till samarbete kring gemensamma utmaningar. Samverkan mellan länets kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har också vidareutvecklats genom ny ärendehanteringsprocess, vilket stärker kommunernas inflytande.

En ny samarbetsstruktur med Högskolan Väst har etablerats för att utveckla utbildningar som möter kommunernas behov och stödjer den framtida välfärdsutvecklingen. FoU Socialtjänst har fördjupat samarbetet med primärvårdens FoU, vilket har resulterat i en långsiktig planering för gemensamma seminarier riktade till både socialtjänst och primärvård. Dessa initiativ främjar ökat samarbete mellan verksamheterna.

På kommunernas begäran har riktlinjer och samverkansavtal inom flera områden tagits fram under året. Detta har förenklat samarbetet mellan kommunerna och stärkt kvaliteten. Framgångsfaktorerna i samverkansarbetet har varit en lyhördhet inför kommunernas behov och deras aktiva delaktighet i arbetet.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

Bedömning: ●●●

Analys: Under året har stöd till socialtjänst och primärvård utvärderats, och samarbete kring den nya socialtjänstlagen har utvecklats positivt. Forskning har stärkts, bland annat genom stöd till en kommundoktorand, och modellen för kunskap och kompetens för baspersonal har fortsatt implementeras. Kommunernas engagemang och samverkan har varit viktiga för framgången.

Den årliga utvärderingen av stödet till socialtjänst och kommunal primärvård har genomförts via nätverken inom välfärdsområdet. Dock var svarsfrekvensen för låg för att dra definitiva slutsatser, vilket har identifierats som ett område för fortsatt dialog med kommunerna.

Samarbetet kring omställningen till den nya socialtjänstlagen bidrar till övergången mot framtidens välfärdssamhälle. Kommunerna uttrycker nöjdhet med det stöd som har erbjudits, inklusive workshops, länsdialoger, utvecklingsgrupper och omvärldsbevakning.

FoU-aktiviteter har genomförts med hög uppskattning från kommunerna. Forskningsperspektivet har stärkts på flera sätt under året för att stödja kommunernas kunskapsutveckling. Bland annat har stöd getts till en kommundoktorand i Melleruds kommun, som delade sina forskningsresultat vid både en nationell konferens och ett lunchseminarium.

Implementeringen av modellen för kunskap, kompetens och kvalitet för baspersonal har fortsatt under året, tillsammans med utbildningar kopplade till modellen. Arbetet med att definiera vårdbiträdesrollen och säkerställa kompetensförsörjningen har också inletts, i enlighet med kommunernas önskemål.

En framgångsfaktor har varit kommunernas egna engagemang vad gäller innehåll och upplägg av aktiviteter. En annan framgångsfaktor är den samverkan som sker med kommunerna mellan nätverksmötena som genererar en god nytta så som arbetsgrupper, remissvar och inspirationsdagar med flera aktiviteter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser

Bedömning: ●●●

Analys: Hälsokällan har stärkt kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser som våldsprevention och föräldraskapsstöd. Utbildningar och projekt, som "En vardag fri från våld 2.0", har förbättrat arbetet med barns rättigheter och jämställdhet. Samverkan och vetenskaplig förankring har lett till ökad kunskap och trygghet för barn och unga.

Hälsokällan har under året fokuserat på att stärka kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser inom områden som fullföljda studier, våldsprevention och föräldraskapsstöd. Genom utbildningar som ABC Tonår och Våldsprevention och machokultur har kompetensutveckling och processstöd erbjudits för kommunernas arbete. Projektet "En vardag fri från våld 2.0" har genom metodstöd och utbildningsinsatser förbättrat arbetet med barns rätt till kroppslig integritet och jämställdhet, i samarbete med Högskolan Väst för att säkerställa vetenskaplig förankring.

Inom området fullföljda studier har Kunskapsnod Fullföljda studier, tillsammans

med andra kunskapsnoder, utvecklat kunskapsbanken fullfoljdastudier.se. Plattformen möjliggör spridning av metodmaterial, artiklar och aktuell forskning mellan 49 kommuner samt nationellt. Kommunikationsinsatser på hemsidan och sociala medier har spridit goda exempel och gett exempel på samarbete i viktiga frågor som påverkar barn och unga.

Konferenser som "Fullföljda studier", "Hälsofrämjande och förebyggande arbete" och "Skolnärvarokonferens" har gett kommunerna möjlighet att dela erfarenheter och metoder. Den höga närvaron vid dessa evenemang visar på stort intresse och behov.

Rapporter, statistik samt tydliga processbeskrivningar och rutiner från Antagning Fyrbodals har säkerställt kvalitet och service för kommunerna.

Arbetet har varit framgångsrikt tack vare en kombination av praktiska insatser, kontinuerlig kommunikation, samverkan och vetenskaplig förankring. Detta har lett till ökad kunskap och trygghet i arbetet med barn och ungas hälsa, livsvillkor och möjligheter.

The background of the entire page is a complex, abstract geometric pattern. It consists of various shapes including circles, semi-circles, and triangles, all rendered in a palette of blues and greens. The colors range from light, airy blues to deep, rich blues and vibrant greens. The shapes are layered and overlapping, creating a sense of depth and movement. In the center of the page, there is a large, solid teal square that serves as a backdrop for the main text.

Bokslut

Förvaltningsberättelse

Inledning

I denna förvaltningsberättelse lämnar Fyrbodals kommunalförbund information om organisationens verksamhet i enlighet med (Lag 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11kap. Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Denna bedömning har gjorts efter påpekande av de sakkunniga revisorernas yttrande avseende 2023 års bokslut. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Fyrbodals kommunalförbunds tjänstepersonsorganisation har utvecklats i linje med de politiska beslut som har fattats i förbundsdirektionen. Förbundet är i sin form en flexibel organisation som förändras i organisation och bemanning utifrån de uppdrag som förbundet får av sina

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	63 449	52 335	49 360	45 961	41 707
Verksamhetens kostnader	-65 245	-51 549	-48 762	-45 260	-41 152
Årets resultat	-1 796	786	598	701	555
Soliditet (%)	7	8	7	6	8
Medelantal anställda*	53	46	40	41	38

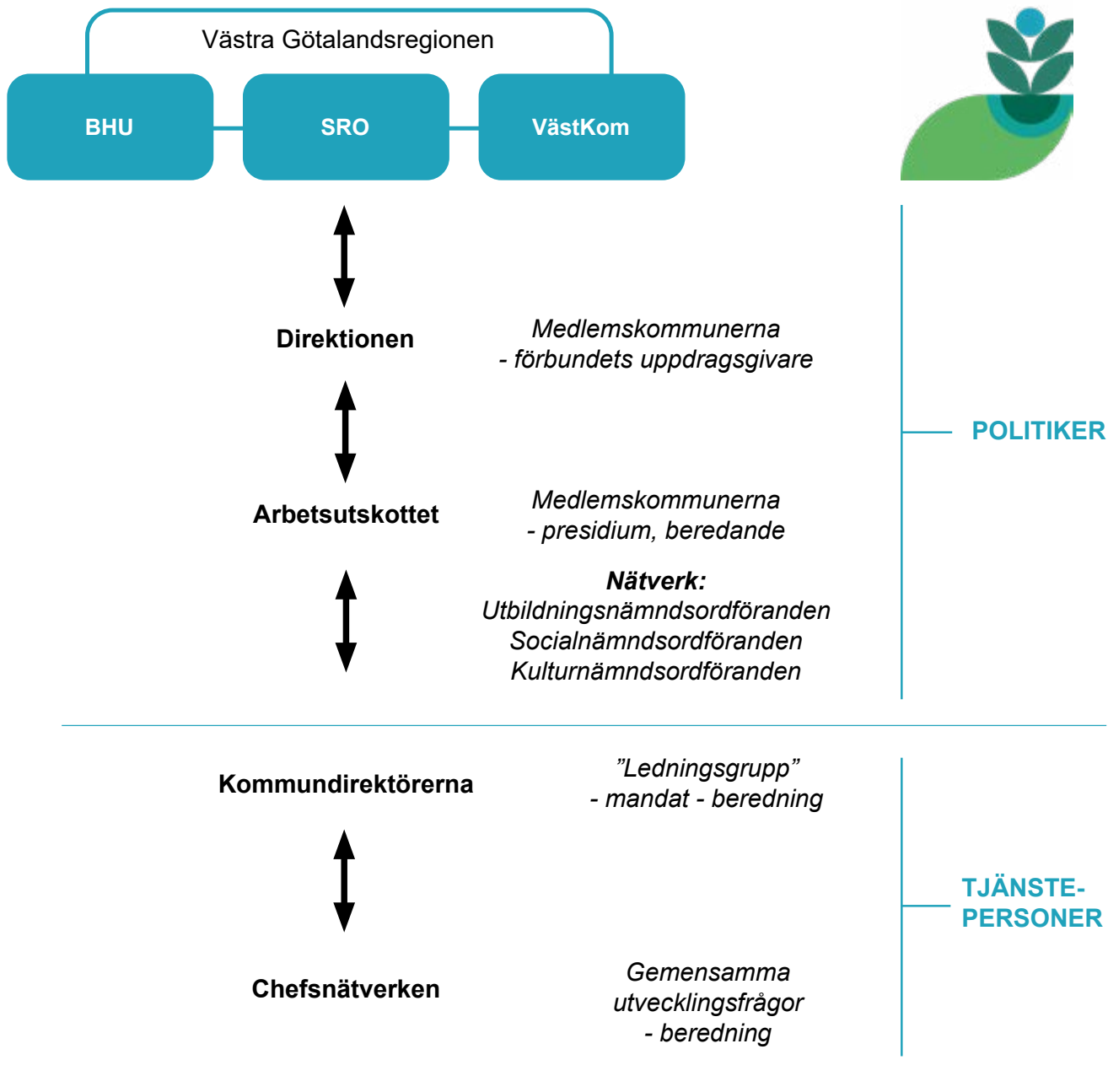
*Medelantal anställda beräknas utifrån årsarbetare, 1700 tim/år.

medlemmar. Förbundet organiserar sitt arbete inom fyra avdelningar; Regional utveckling, Kompetensförsörjning, Vårldsutveckling och Verksamhetsstöd. Det finns en gemensam plattform för projektverksamheten som förbundet driver, deltar i eller finansierar, ytan kallas för Projektarenan Fyrbodals.

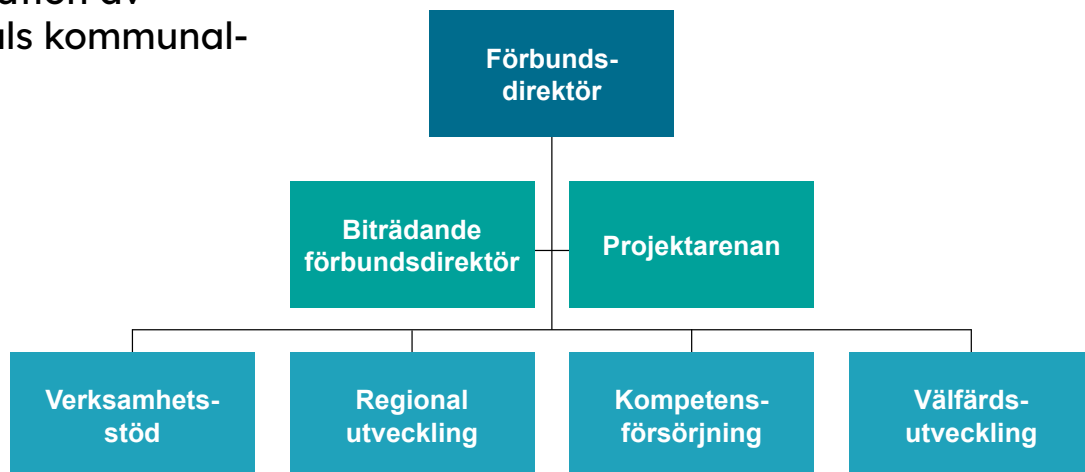
Den kommunala koncernen

Kommunalförbundet är lokaliserat till Kaserngården 3B, 451 34 Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmässigt samordnade. Förbundet har en särskild avdelning för administration, kommunikation, ekonomi samt projekt- och löneadministration. Förbundet hyr även lokaler på Innovatum för Position Västs räkning.

Styrning och organisation

Organisation av Fyrbodals kommunalförbund

Politisk organisation

Förbundsdirektionen

Kommun

Bengtsfors
Dals-Ed
Färgelanda
Lysekil
Mellerud
Munkedal
Orust
Sotenäs
Strömstad
Tanum
Trollhättan
Trollhättan
Uddevalla
Uddevalla
Vänersborg
Vänersborg
Åmål

Ordinarie ledamot

Stig Bertilsson (M)
Andreas Nilsson (M)
Ulla Börjesson (S)
Jan-Olof Johansson (S)
Ludwig Mossberg (M)
Louise Skaarnäs (SD)
Catharina Bråkenhielm (S)
Therése Mancini (S)
Kent Hansson (S)
Liselotte Fröjd (M)
Peter Eriksson (M)
Sofia Andersson Dharsani (S)
Martin Pettersson (SD)
Ingemar Samuelsson (S)
Benny Augustsson (S)
Henrik Harlitz (M)
Michael Karlsson (M)

Ersättare

Per Eriksson (S)
Per-Erik Norlin (S)
Christoffer Wallin (SD)
Ulf Hanstål (M)
Ulf Rexefjord (SD)
Lisa Kettil (S)
Lars Larsson (C)
Eva Abrahamsson (M)
Fredrik Eriksson (SD)
Oskar Josefsson (S)
Ricky Karlsson (KD)
Monica Hanson (S)
Christer Hassleback(UP)
Jarmo Uusitalo (MP)
Mats Andersson (C)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Ove Kaye (SD)

Övriga förtroendeuppdrag

FÖRBUNDS DIREKTIONENS ARBETSUTSKOTT

Ordförande: Peter Eriksson (M), Trollhättan

1:e vice ordförande: Liselott Fröjd (M), Tanum

2:e vice ordförande: Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ledamöter: Martin Pettersson (SD), Uddevalla
Ulla Börjesson (S), Färgelanda

Ersättare: Kent Hansson (S), Strömstad
Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Revisorer
Sammankallande: Gunnar Lidell, Vänersborg

Övriga revisorer: Peter Winberg, Tanum
Pia Axelsson, Dals Ed
Gert-Inge Andersson, Trollhättan
Håkan Axelsson, Sotenäs

REPRESENTANTER I BEREDNINGEN

FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, BHU
Peter Eriksson (M), Trollhättan
Liselott Fröjd (M), Tanum
Benny Augustsson (S), Vänersborg
Ulla Börjesson (S), Färgelanda

REPRESENTANTER I POLITISKT

SAMRÅDSORGAN, SRO
Peter Eriksson (M), Trollhättan
Dan Nyberg (S), Vänersborg

STYRELSEN FÖR VÄSTKOM

Peter Eriksson (M), Trollhättan
Liselott Fröjd (M), Tanum
Benny Augustsson (S), Vänersborg
Dan Nyberg (S), Vänersborg

FÖRENINGSSTÄMMA VÄSTKOM

Ordinarie: Monica Hanson (S), Trollhättan
Ersättare: Ulf Hanstål (M), Lysekil

BOLAGSSTÄMMA MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Mats Andersson (C), Vänersborg
Ersättare: Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

STYRELSEN FÖR MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla
Ersättare: Benny Augustsson (S), Vänersborg

BOLAGSSTÄMMA GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Catharina Bråkenhielm (S), Orust
Ersättare: Henrik Harlitz (M), Vänersborg

REVISION GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan
Ersättare: Gunnar Lidell (M), Vänersborg

STYRELSEN FÖR INNOVATUM AB

Benny Augustsson (S), Vänersborg

STÄMMOOMBUD INNOVATUM AB

Ordinarie: Peter Eriksson (M), Trollhättan
Ersättare: Linda Jansson (M), Färgelanda

LAXFOND VÄNERN

Ordinarie: Michael Karlsson (S), Åmål
Ersättare: Ludwig Mossberg (M), Mellerud

STYRELSEN FÖR FILM I VÄST AB

Monica Hanson (S), Trollhättan

STIFTELSEN DALSLANDS KANAL

Ordinarie: Michael Karlsson (M), Åmål
Ersättare: Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Finansiella anläggningstillgångar – andelar i delägda bolag

Fyrbodals kommunalförbund är delägare i tre bolag: Innovatum AB, Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Vårt ägande i dessa bolag reflekterar vårt långsiktiga engagemang för att stärka och utveckla Fyrbodals region.

Genom att vara delägare i dessa bolag får vi möjlighet att aktivt påverka och stödja områden som innovation, samhällsservice och kommunikation, som är av stor betydelse för både våra medlemskommuner och invånare. Förbundet ser ägandet som en värdefull del av vårt uppdrag att säkerställa kvalitet och hållbarhet i de tjänster och verksamheter vi stödjer.

och omsorg. Som delägare (17,0 procent) har Fyrbodals kommunalförbund ett direkt inflytande över hur vårdtjänster utvecklas och levereras, vilket säkerställer att dessa tjänster anpassas till den lokala befolkningens behov. Gryning Vård bidrar till att upprätthålla en hög standard inom social omsorg och ger kommunerna stöd i deras arbete med att möta utmaningar inom vård och omsorg.

Innovatum AB bidrar till den regionala utvecklingen genom att vara en drivande kraft för innovation och tekniköverföring. Bolaget erbjuder en plattform för samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor, vilket gör det möjligt för företag och organisationer inom Fyrbodals region att växa och utvecklas. Innovatum spelar en viktig roll för att skapa nya affärsmöjligheter och jobb, vilket direkt påverkar den lokala ekonomin. Under 2024 har förbundet betalat ut 3 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Innovatum AB. Kommunalförbundets ägarandel uppgår till 1,3 procent

Mediapoolen AB erbjuder kommunikationsstöd och hjälp med att sprida information effektivt inom och mellan kommuner, företag och medborgare. Genom Mediapoolen får Fyrbodals kommunalförbund möjlighet att stärka samarbetet mellan kommunerna, vilket bidrar till att förbättra både intern och extern kommunikation. Mediapoolen spelar en avgörande roll i att bygga och vårda relationerna mellan regionens aktörer och säkerställer att viktig information når rätt målgrupper på rätt sätt. Fyrbodals ägarandel av Mediapoolen uppgår till 16,7 procent

Gryning Vård AB är en aktör som stärker välfärden i regionen genom att erbjuda kvalitetssäkrad vård

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Regional utveckling

Den gröna omställningen såväl i industrin som i samhället i övrigt har under 2024 allt mer satt fokus på frågan om fossilfri energiförsörjning och eldistribution som den kritiska punkten för genomförande vilket föranlett att medarbetarresurser allokerats för att arbeta med frågan. Detta speglas också i det politiska engagemang- et nationellt, men även regionalt till exempel i Beredningen för hållbar utveckling och regi- onstyrelsen. Regionala samverkansarenor som till exempel Accel och Krafttag i väst – ELSA har uppmärksammats nationellt och lyfts som goda exempel på flernivåsamverkan. Den i BHU be- slutade energiöverenskommelse med tillhörande budskapspapper är ett resultat av den sam- verkan.

Samverkan ledde också till att Energimyndig- heten beviljade 20 miljoner kronor i projekt- medel till Västra Götalandsregionen, kommu- nalförbunden och Energikontor Väst för att de tillsammans med länsstyrelsen och energimyn-

digheten ska arbeta för att öka kommunernas energiplanerings- och genomförandeförmåga. Kommunalförbunden i Västra Götaland har så- ledes fått en uttalad roll i energiförsörjningsfrå- gan. Genom projektmedlen har förbunden dels kunnat tillsätta egna resurser och det finns även gemensamma resurser på Energikontor Väst samt på Västra Götalandsregionen.

I Fyrbodals drivs energifrågorna, förutom i För- bundsdirektionen och kommundirektörsnätver- ket, genom energinätverket NEEF som samlar tjänstepersoner i medlemskommunerna med ansvar för strategisk samhälls-, och energipla- nering samt näringslivsutveckling. Nätverket har tre huvudsakliga syften, informationssprid- ning, kunskapshöjning och samverkan.

En rad med nya projekt har startats upp och bedrivits inom energiförsörjningsområdet.

Kompetensförsörjning

I syfte att hålla ihop Fyrbodals inom utbildnings- sidan har förbundet varit delaktig i processerna kring dimensioneringen av gymnasieskolan. Förbundet har, som stöd i dimensioneringsar- betet, tagit fram en gymnasierapport för hela Fyrbodals. Förbundet har även aktivt deltagit på möten hos samverkansområdet Västra Fyrbodals.

Avdelningen kommer fortsatt att anpassa sin verksamhet och uppdrag i syfte att möta behoven i de olika samverkansområden, både gällande dimensionering av gymnasieutbildningen samt för dimensioneringen av vuxenutbildningen.

Under året har ett projekt, TeknikFramtid 2030 (under Teknikcollege), startats upp vilket ska innebära att fler kommuner och företag ansluter sig till samverkan med Teknikcollege. Uppstarten av projektet möjliggör att en processledare kan arbeta 100% mot tidigare 50%.

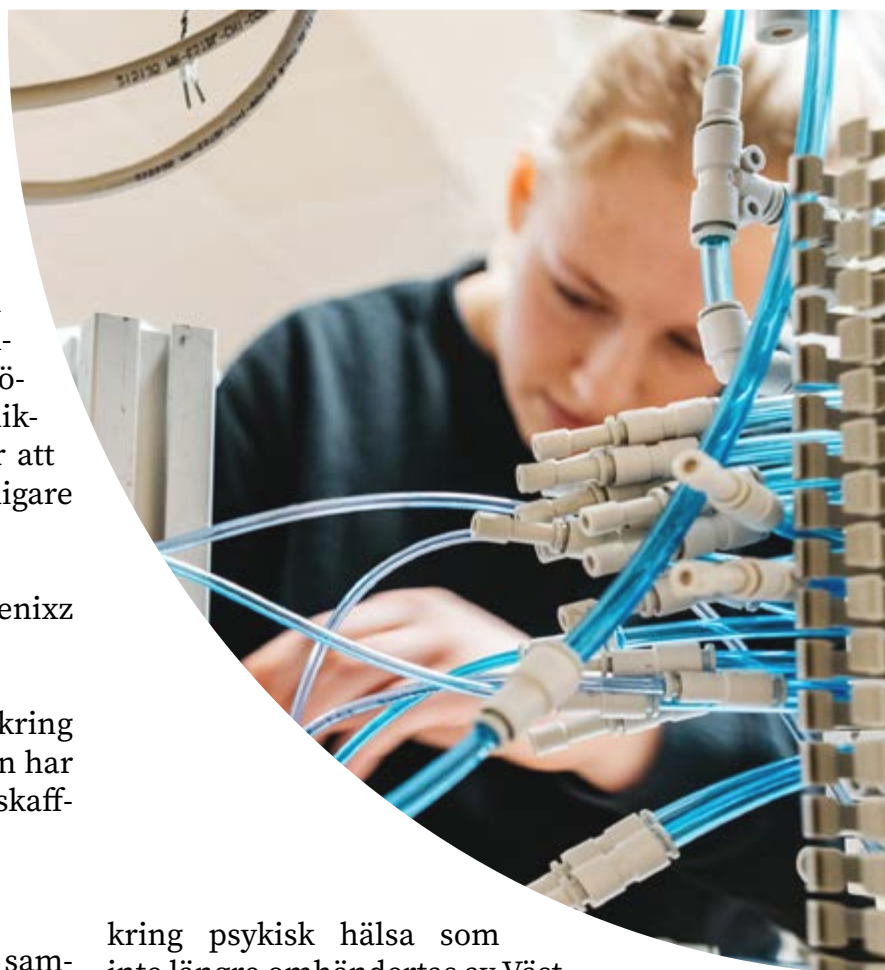
En projektadministratör för projektet Fenix rekryterades under 2024.

Sotenäs kommun har lämnat samverkan kring praktiksamordningen. Färgelanda kommun har ingått samverkansavtal kring praktikansaffning.

Välfärdsutveckling

För att främja förutsättningarna för stark samverkan har kommunalförbunden i regionen haft i uppdrag att tillsammans med VästKom och regionens företrädare arbetat med att ta fram ett nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Kommunernas förutsättningar för att bedriva en god och nära vård stärks genom kommunalförbundets arbete med framtagande av styrande dokument, till exempel inriktningsdokument för den kommunala primärvården. VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor, och en samordningsgrupp har upprättats tillsammans med de andra kommunalförbunden för att sortera i uppdragen till VästKom samt att omhänderta de uppdrag som inte ryms inom det avsmalnade uppdraget. Gällande psykisk hälsa har bemanning behövt utökas för att omhänderta de samordningsuppdrag

VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor

kring psykisk hälsa som inte längre omhändertas av VästKom. Det politiska samrådsorganet SRO fattade därutöver beslut om att kommunalförbunden skulle påbörja arbete utifrån kommande samsjuklighetslagstiftning, vilket har medfört att personell resurs har utökats för att utföra uppdraget.

En översyn av organisering av delregional vårdssamverkan har genomförts av processledare vid Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med företrädare från NU-sjukvården. Ett nytt samverkansavtal har framarbetats, som kommunerna och regionens verksamheter har antagit. Det nyinrättade samverkanskontoret har skapats för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan regionens vårdgivare och kommunernas vård, omsorg och socialtjänst. Samverkanskontoret bemannas av två processledare från Fyrbodals kommunalför-

bund, tillsammans med en processledare vardera från Närhälsan och NU-sjukvården. Uppdraget är att aktivt ge processtöd i gemensamma samverkans- och utvecklingsfrågor.

Verksamhetsstöd

Den tidigare funktionen administrativ chef har tagits bort och ersatts av chef för verksamhetsstöd. Syftet med förändringen är att tydliggöra att avdelningen Verksamhetsstöd är en avdelning som ska stötta verksamheterna och uppdragen som finns inom de andra avdelningarna.

Inom avdelningen Verksamhetsstöd har även en ny funktion inrättats i form av en ekonomiansvarig. Anledningen till den nya funktionen är att förbundets ekonomihantering har vuxit och blivit allt mer komplex.

Flera företags- etableringar har skett i Fyrbodals vilket leder till fler arbetstillfällen

Beslut som leder till utveckling av Fyrbodals- regionen

Inspel till nationella och regionala infrastruktur- och kollektivtrafikplaner och till flera olika åtgärdsvalsstudier har gjorts. Tre objekt har prioriterats för att få fram kostnadskalkyler och samlade effektbedömningar på väg 171 och 173. 15 miljoner kronor har avsatts ur potten "Förstärkt satsning till stråk, Fyrbodals" i regional plan för transportinfrastrukturen för att möjliggöra en broförbindelse mellan fastlandet och Orust.

25 initiativ kopplade till projektet "Det goda livet i Dalsland" är i rullning. Miljonregn över området har skett på flera sätt inom ramen för den strategi som finns för utvecklingen av Dalsland. Nya arbetssätt har utvecklats mellan VGR och kommunerna i Dalsland. En förstudie för att se på förutsättningarna att skapa ett biosfärsområde i Dalsland har beviljats.

Flera företagsetableringar har skett i Fyrbodals vilket leder till fler arbetstillfällen och att vår delregion blir attraktivare för ännu fler företag. Två stora etableringar som Position Väst varit involverade i beslutades under 2024: GKN Aerospace som investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Kommunalförbundets och kommunernas dimensioneringsarbete har lett fram till tre samverkansområden inom gymnasieskolan och till tre samverkansområden inom vuxenutbildningen. Under nästa år ska implementering av avtalen konkre-

tiseras och genomförs för att i nästa steg följas upp och utvärderas. Uppdelningen av Fyrbodals är i sin utformning utmanande ur ett regionalt perspektiv och utifrån det kompetensförsörjningsuppdrag kommunalförbunden i regionen har. I slutet av året har det blivit än mer utmanande när Uddevalla kommun fattade beslut om att inte medverka i DRUM då allt kompetensplattformarbete som förbundet har finansieras av dessa medel.

Opinion och debatt

Under 2024 har Fyrbodals kommunalförbunds direktion fattat beslut om att kommunalförbundet ska driva opinion och debatt i frågor som direktionen beslutat. Direktionen har enats om att prioritera E45:an och har valt att supportera etableringen av en ny Kriminalvårdsanstalt i Åmål och att tillsammans arbeta för en positiv utveckling av Uddevalla hamn.

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats. Det kommer att lanseras under våren. Även en ny logotyp är framtagen och beslutad för Fyrbodals kommunalförbund. Ett aktivt påverkansarbete för att lyfta Västsverige betydelse i den gröna omställningen har bedrivits tillsammans med Västra Götalandsregionen och de andra förbunden i länet.

Förändringar i förbundsdirektionen

Under året har Färgelanda kommun bytt ersättare i förbundsdirektionen samt att Trollhättans stads ledamot och ersättare för Socialdemokraterna har bytt plats med varandra.

Delregionala utvecklingsmedel

Fyrbodals kommunalförbund och Västra Götalandsregionen avsätter årligen

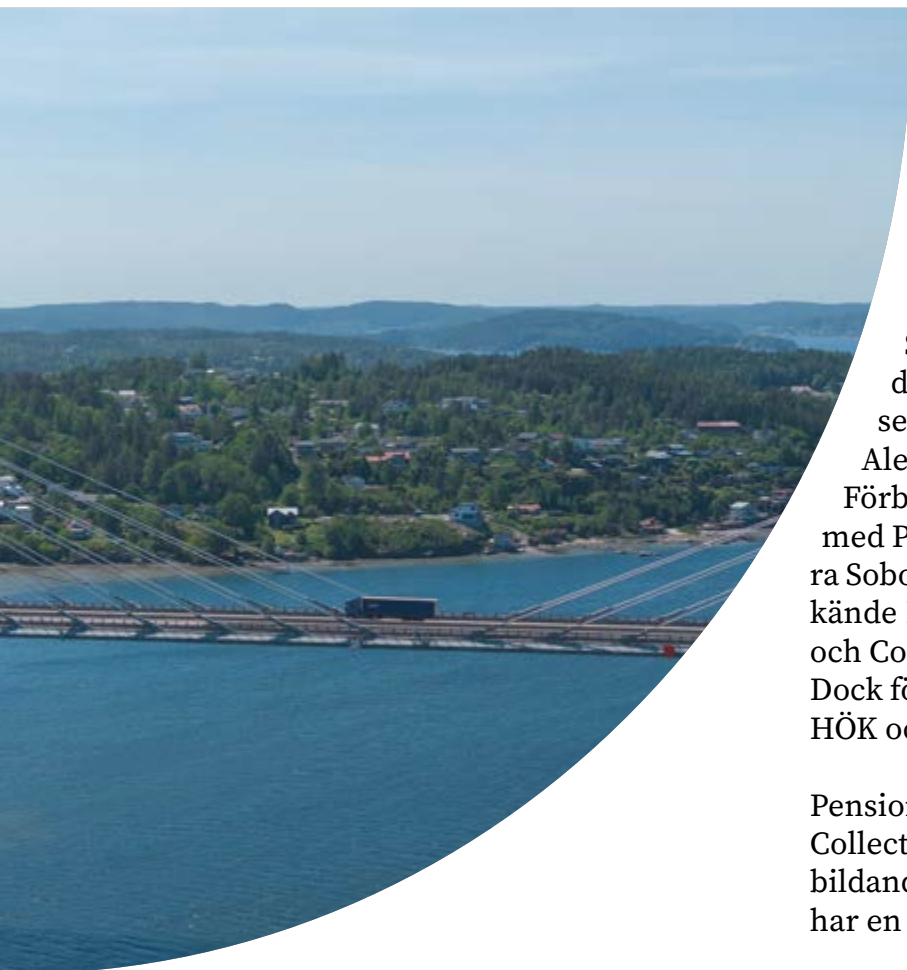

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats.

regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Kulturstrategi Västra Götaland 2024-2027. Delar av medlen avsätts även med inriktning mot Klimat 2030 som en del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Medlen bidrar även till genomförandet av kommunalförbundets treåriga verksamhetsplan.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångs-

punkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 21,05 miljoner kronor. De regionala medlen kommer från två nämnder; Miljö- och region utvecklingsnämnden (MRUN), Kultur- och region utvecklingsnämnden (KUN). MRUN går in med 9,0 MKR och KUN med 2,05 MKR.

Medlemskommunerna motfinansierar dessa med 37 kr per invånare. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel

på 102 MKR vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Pensionsförpliktelser

När Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 fanns inget kollektivavtal. Förbundet övertog BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplad till den privata sektorn så blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK. Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avtalstecknande godkände Pacta att förbundet kunde ha kvar Alecta och Collectum istället för att gå över till Kap-KL. Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB)

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Under 2024 har förbundet betalat in pensionspremier:

- ITP1.....403 tkr
- ITPK..... 366 tkr
- ITP2.....1 700 tkr
- Söderberg & Partner.....707 tkr

Kommunikation

Den huvudsakliga målgruppen för kommunalförbundets kommunikation är förtroendevalda och tjänstepersoner i medlemskommunerna, samt inom Västra Götalandsregionen och andra offentliga myndigheter. Den primära kanalen är förbundets webbplats i kombination med nyhetsbrev och sociala medier. En målgrupp som vi alltmer vänder oss till, speciellt genom Position Väst och de branschspecifika råden, är också näringslivet.

Under 2024 fortsatte förbundet att satsa på sociala medier, främst då Facebook, LinkedIn och Instagram. 290 inlägg publicerades på Facebook och gav 677 000 visningar. Genom att försöka få upp antalet följare når vi också lättare ut till vår målgrupp. Antalet följare ökade på Facebook med 17 procent under 2024 till ett totalt antal av 2371 följare, högst bland alla Västra Götalands kommunalförbund. För LinkedIn var ökningen ännu högre, totalt 20 procent upp till 1816 följare. Totalt har förbundet drygt 4 000 följare i de sociala kanalerna.

Antalet besökare på förbundets hemsida fyrbodals.se var 2024 drygt 79 000 besökare. Det kan jämföras med 58 000 besökare 2022. Totalt resulterade detta i 123 000 unika sidvisningar. Siffror som visar att förbundets hemsida är välbesökt.

Under året publicerade förbundet 115 stora nyheter på startsidan och sju nyhetsbrev med cirka 1 500 prenumeranter i olika kanaler.

Under året färdigställdes processen kring en ny varumärkesplattform, logotyp och grafisk profil. Processen inleddes hösten 2023 med en workshop för personalen där man diskuterade syfte, vad förbundet står för och liknande frågor. Under året som följde har liknande workshops hållits för kommundirektörer, kommunkommunikatörer och politiker från medlemskommunerna. Arbetet blev färdigt i december i samband med att direktionen godkände den nya logotypen för förbundet.

Logotypen skiljer sig från den gamla främst genom att hela förbundets namn, Fyrbodals kommunalförbund, är utskrivet.

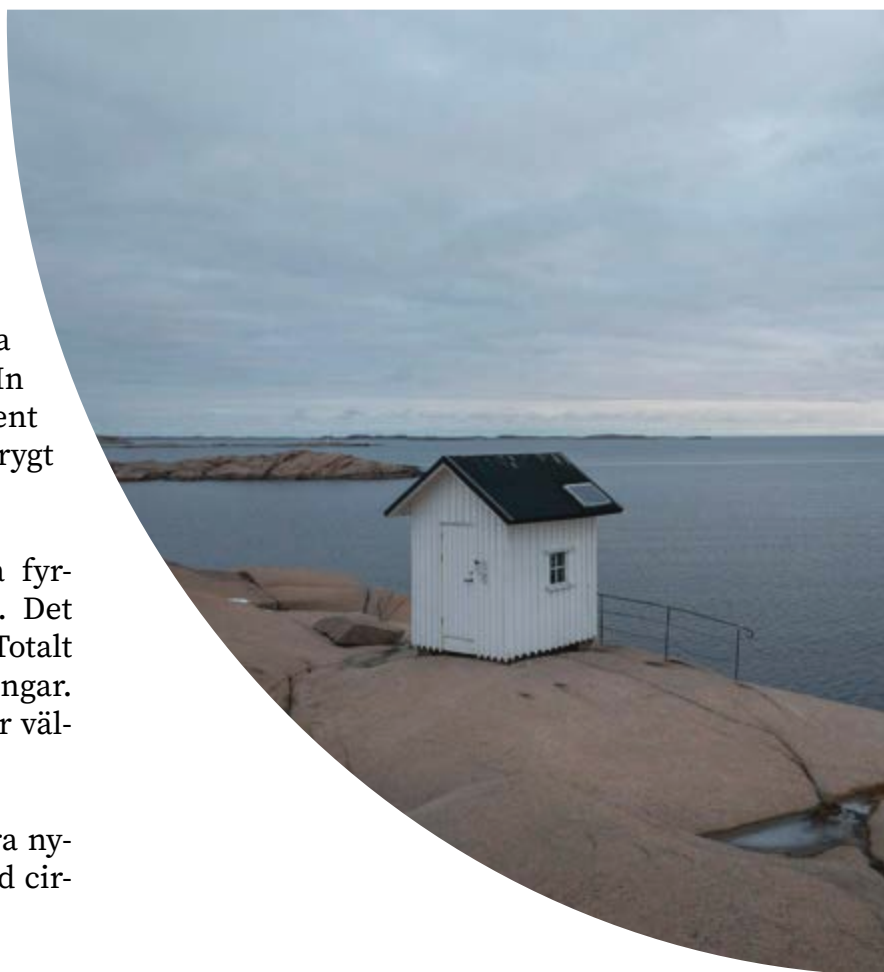
I den nya varumärkesplattformen togs också fram ett så kallat regionsmärke, en grafisk stämpel, som är tänkt att användas av kommu-

**Antalet besökare
på förbundets hemsida
fyrbodals.se var 2024 drygt
79 000 besökare.**

nerna vid de tillfällen när man vill signalera att kommunen är en del av Fyrbodalsområdet.

Parallellt med kommunalförbundets varumärkesprocess startades också en liknande process för Business Region Väst (BRV). BRV är en del av kommunalförbundet som fokuserar på näringslivsfrågor och nyetableringar i Fyrbodalsregionen. Denna process bestod av att ta fram en så kallad Brandbook, en varumärkesplattform. Dessutom togs också en logotyp och en grafisk profil fram. Det fanns en uttalad ambition att logotypen och profilen skulle ha en visuell koppling till kommunalförbundets logotyp och profil.

Kommunalförbundet leder ett nätverk för kommunernas kommunikatörer. Nätverket har haft fyra möten un-

der året. Sedan 2020 finns även ett internt kommunikatörsteam där kommunikationsansvarig och två projektkommunikatörer ingår.

Händelser av väsentlig betydelse

Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Detta är av en väsentlig betydelse för kommunalförbundets ekonomiska resultat 2024.

I samband med att kommunalförbundet presenterade sitt förslag till budget för medlemsfinansieringen den 13 juni 2024 beslutades att förbundet inte skulle erhålla någon indexuppräknings för verksam-

hetsår 2025. I samband med beslutet fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en konsekvensanalys.

Analysen visade att besparingar i form av en 50-procentig tjänst behöver göras samt att förbundet inte kan bjuda på luncher i samband med möten. Alla möten som förbundet kallar till ska förläggas i förbundets egna lokaler då det inte finns något utrymme för konferenslokalkostnader. Det kommer inte finnas något utrymme för personalvård då budgeten är oerhört begränsad. Den ekonomiska ansträngningen kommer att bli påfrestande om riktmärket för löneöversynen landar över 3 procent vilket är det som förbundet har budgeterat för 2025.

Under hösten fattade Uddevalla kommunstyrelse beslut om att inte vara med i samarbetet avseende de delregionala utvecklingsmedlen 2025. Detta resulterade i att direktionen inte kunde fatta beslut om budgeten för medlen enligt förbundsdirektionens årshjul. Förbundsdirektören fick i uppdrag att ta fram en ytterligare konsekvensanalys. Den visar på stora konsekvenser, både för förbundets verksamhet men även för Fyrbodals som delregion. Det finns en överhängande risk att Fyrbodals uppfattas som splittrad vilket kan leda till minskat förtroende för delregionen i de regionala sammanhangen.

Beslutet skapar friktion i projektsamarbeten och inom nätverken som förbundet driver på delregionalt plan. Beslutet har skapat oro och osäkerhet både bland förbundets medarbetare och i medlemskommunernas nätverk. De ekonomiska förutsättningarna för förbundet inför 2025 har drastiskt försämrats i och med utebliven medlemshöjning och Uddevallas beslut om att inte ingå i samarbetet kring de delregionala utvecklingsmedlen.

De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö och är mer ändamålsenlig för verksamheten.

Kommunalförbundet har tecknat ett tioårigt avtal

avseende de nya lokalerna på Kaserngården 3a och 3b. Tecknandet av avtalet skedde efter beslut i förbundsdirektionen innan dess att beslut om att inte indexuppräknas eller att Uddevalla kommun träder ur samarbetet inom DRUM.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv. Direktionen har antagit en treårig internkontrollplan som sträcker sig mellan 2022–2024. I den interna kontrollen så har det identifierats ett antal processer som behöver tydligare dokumenterat rutinbeskrivningar.

Hållbarhet och andra icke-finansiella frågor

Hållbarhet ligger som en grund för kommunalförbundets uppdrag - perspektiven social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är viktiga utgångspunkter i de styrdokument Fyrbodals kommunalförbunds uppdrag tar avstamp i. Perspektiven finns till exempel med i den regionala utvecklingsstrategin och i kommunalförbundets verksamhetsplan. I avsnittet om uppföljning av verksamheten anges för varje delmål vilket/vilka av FN:s globala mål de bidrar till som ett sätt att tydliggöra hur kommunalförbundet är med och arbetar mot hållbarhetsmålen.

Projektarenan Fyrbodals

Projektarenan Fyrbodals (se grafik på nästa sida) är en tvärssektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan

är att organisera alla projekt som förbundet är involverat i för att skapa en tydlig överblick. Syftet är också att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter.

En viktig del i Projektarenan Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en tydlig process med kontinuerliga avstämningpunkter och att vid dessa bedöma om projektet uppfyller projektplanen utifrån krav och behov. Att projektet genererar nytta och har ekonomiska förutsättningar. Avstämningsförfarandet gäller samtliga projekt kommunal förbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansier i form av delregionala utvecklingsmedel.

Under 2024 har ett 30-tal projekt passerat Projektarenan; i ett tidigt skede av projekt på idéstadiet som del av förbundets beredning inför

jerad projektprocess för projekt där kommunalförbundet är projektägare har tagits fram och implementerats. Ett arbete med att digitalisera mallar och hantering av projektansökningar av delregionala utvecklingsmedel har också påbörjats. En god struktur kring projekten ger möjlighet att följa progression och resultat, jämföra insatser och bidrar till ökad kunskap om vad som ger störst nytta och effekt och hur olika insatser kan samverka för delregionens bästa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunalförbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling, att förbundet når de ett av tre finansiella mål, samtliga delmål för verksamheterna bedöms följa och uppnå plan samt genom redovisad balanskravsresultat.

Med medlemsavgiften från kommunerna på 10,4 miljoner (2023: 10,4 miljoner) och övriga intäkter inom projekt- och särskilt finansierad verksamhet under 2024 uppgick den totala omsättningen till 61,3 miljoner kronor.

Intäkter utöver medlemsavgiften från kommunerna kommer från projektfinansiering, i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga

beslut, i uppföljning av projekt i uppstart och genomförande eller i samband med projekt som avslutas. Vidare har Projektarenan hanterat de projektansökningar som inkom i utlysningen av delregionala utvecklingsmedel. Projektarenan har under året också haft fokus på att utveckla arbetsformer och fastställa rutiner. En detal-

Projektarenan översikt

program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i respektive driftsredovisning i avsnittet för den ekonomiska redovisningen.

Finansiella mål

Kommunalförbundets finansiella mål är:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Anledningen till en minskad soliditet är delvis att det egna kapitalet sänks från 6 254 tkr till 4 459 tkr i och med nedskrivningen av aktieinnehavet. Förbundet förvaltar bland annat God och nära vård-medel, detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till -1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om -1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende

God och nära vård. Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Balanskravsresultat

Balanskravet i kommunallagen ställer krav på att intäkterna och kostnaderna ska vara i ekonomisk balans varje år. Om kostnaderna överstiger intäkterna under ett räkenskapsår uppstår ett underskott som måste åtgärdas inom de tre efterföljande åren.

Enligt undantagsmöjligheter har hänsyn tagits vid beräkningen av balanskravsresultatet. Under 2024 uppstod en realisationsförlust av en anläggningstillgång på grund av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum AB. Nedskrivning har skett med 2 000 tkr då bedömningen var att aktieinnehavet var för högt värderat. Enligt balanskravsresultatet i tabellen så uppfyller Fyrbodals kommunalförbund balanskravet för 2024 och det finns inga negativa resultat från tidigare år som behöver återställas.

Kommunalförbundets förväntade utveckling

Det som kan påverka utvecklingen framåt är den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna samt de kostnader som den höga inflationen medför. Beslutet att inte indexuppräkna medlemsfinansieringen för 2024 är en konsekvens av medlemskommunernas ekonomiska utveckling. På sikt kan detta få allvarliga konsekvenser även för förbundet.

Kommunalförbundet arbetar med att hålla nere kostnader och att på ett effektivt sätt använda de resurser som finns. Projektverksamheten och den särskilt finansierade verksamheten, som sker genom avtal med bland andra medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med projektekonom och projekt/verksamhetsansvarig.

Balanskravsresultat	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	- 1 796	786	598
- Samtliga realisationer	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	2 000	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	204	786	598
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
= Årets balanskravsresultat	204	786	598

Väsentliga personalförhållanden

Kommunalförbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för 7,75 heltidstjänster. Till detta kommer ett större antal tjänster som är kopplade till projekt- och särskilt finansierad verksamhet vilka finansieras av projektmedel eller enligt avtal med bland annat medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Den 31 december 2024 var 45 (39) personer tillsvidareanställda och 17 (16) personer visstidsanställda. Under året slutade 13 (12) personer och 18 (18) personer nyanställdes. Flertalet av de som har slutat på förbundet har gjort det för att uppdraget tagit slut eller att de har gått vidare till andra anställningar.

Den sista december 2024 var antalet kvinnor 50 (43) och antalet män 12 (12). Notera att dessa siffror är antalet personer och att tjänstgöringsgraden varierar mellan 20 och 100 procent. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknade utifrån antalet heltidstjänster.

Kommunalförbundet använder sig även, som tidigare år, av tjänstepersoner i medlemskommunerna. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att kommunalförbundet ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Detta innebär ofta att dessa ingår i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag. Under 2024 har en person arbetat genom tjänsteköp från medlemskommunerna.

Under 2024 har tjänsteköp avseende ny socialtjänstlag från Uddevalla kommun gjorts.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår 2024 till 5,23 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 4,69 procent.

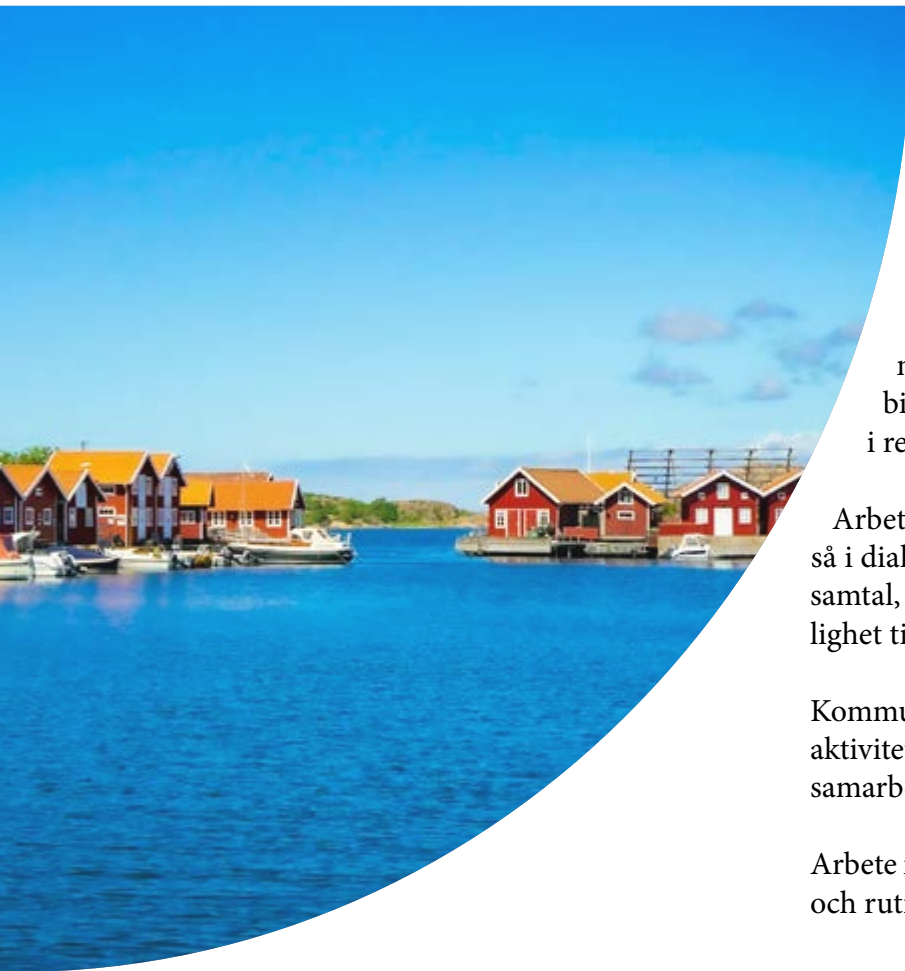
Medelantalet anställda	2024-12-31	2023-12-31
Män	10,38	10,64
Kvinnor	42,16	35,63
Summa:	52,54	46,27
Tillsvidareanställda	42,28	37,81
Visstidsanställda	10,26	7,11
Summa:	52,54	44,92

Upplysning om sjukfrånvaro	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro för män	2,50%	1,92%
Sjukfrånvaro för kvinnor	5,93%	5,61%
Sjukfrånvaro för anställda	5,23%	4,69%
Yngre än 30 år	15,85%	2%
Mellan 30–49 år	5,42%	6,63%
Äldre än 49 år	4,14%	2,68%

Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

	2024-12-31	2023-12-31
Total sjukfrånvaro	5,23%	4,69%
Långtidssjukfrånvaro	34,34%	29,59%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

När det gäller personal och arbetsmiljö har förbundet arbetat systematiskt och kontinuerligt med dessa frågor. Arbetet har följt det upprättade årshjulet där signifikanta och årligen återkommande aktiviteter planerats in. Förbundet har under året utvecklat arbetsplatsträffarna till att innehålla pass för formalia, fokus och fördjupning. Under fokuspassen har arbetsplatsen arbetat med jämställdhet och mångfald, kompetensutveckling respektive arbetsmiljö. Under fördjupningspassen har temat varierat men innehållit till exempel utbildningar och flera gånger under 2024 rört flytt till nya lokaler.

I december flyttade kommunalförbundet till nya lokaler. Förberedelse och planering av flytten har präglat året som gått. De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö som är mer ändamålsenliga för verksamheten.

Skydds rond har genomförts liksom en arbetsmiljöenkät. Resultatet visar överlag på ett gott resultat med engagerade medarbetare som trivs och finner mening med sitt arbete. Det finns dock tecken på ett visst mått av upplevd stress och brist på återhämtning. Arbetsplatsen har beslutat att börja arbeta med Friskfaktorer som ett systematiskt sätt stärka allt det goda som finns, utbildning och initiala workshops har genomförts i respektive avdelning.

Arbetsmiljöarbete och personalfrågor hanteras också i dialog mellan medarbetare och chef i månadsvisa samtal, och på avdelningsmöten. Vid dessa ges möjlighet till en närmare dialog.

Kommunalförbundets trivselgrupp har anordnat flera aktiviteter under året i syfte att stärka gemenskap och samarbete på arbetsplatsen.

Arbete med att revidera och vid behov upprätta policy och rutiner har fortsatt.

Förväntad utveckling

Framtidsutsikter

På kort sikt bedömer förbundsledningen att förbundet står inför mycket försämrade ekonomiska förutsättningar. Den uteblivna indexuppräknningen tillsammans med minskningen av DRUM-medel innebär en total minskning med 4,5 mkr i budget. Detta leder till minskad genomförandekraft i de delregionala uppdragen och resulterar i att förbundet inte kan vara den utvecklingskraft som delregionen behöver ha i den mycket utmanande tid vi lever i.

Förbundsledningen har infört prövning innan rekrytering av ny personal sker. Neddragningar inom både den medlemsfinansierade och DRUM-finansierade verksamheterna kommer att verkställas under 2025. Parallellt med detta kommer förbundsledningen att presentera ett förslag på ny förbundsordning utifrån de inspel som kommit till förbunden i olika dialogsammanhang.

Bedömningen från förbundsledningen är att risken att

Uddevalla kommun inte går med i DRUM-samarbetet igen är stor. Bedömningen av ett sådan utfall är att effekterna blir mycket stora inom både insatsområdena Regional utveckling, Kompetensförsörjning. Det kommer även leda till negativa effekter inom avdelningen Verksamhetsstöd.

Förbundsledningen kommer att påvisa vikten av att medlemskommunerna tar beslut om att indexuppräknas medlemsavgiften 2026. Om medlemsavgiften inte indexuppräknas kommer förbundet inte ha förutsättningar att leva upp till ändamålsparagrafen i förbundsordningen eller den beslutade verksamhetsplanen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under hösten har flera dialogmöten som syftar till input i översynen av den regionala utvecklingsstrategin genomförts både med kommuner, näringsliv och akademi. Efter årsskiftet har förslag på förändringar av kraftsamlingarna inom den lyfts i olika sammanhang. Om de förändringarna faller ut kommer kommunalförbundets delmål i verksamhetsplanen påverkas. Beslut om den reviderade strategin ska fattas i februari 2026.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	2	61 298	49 988
Verksamhetens kostnader	3	-63 239	-51 547
Avskrivningar		0	0
Verksamheternas nettokostnader		- 1 940	-1 559
Skatteintäkter		0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0
Verksamhetens resultat		-1 940	-1 559
Finansiella intäkter	4	2 151	2 345
Finansiella kostnader	5	-2 007	0
Resultat efter finansiella poster		-1 796	786
Extraordinära poster:		0	0
Årets resultat		-1 796	786

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	8	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	6	1 509	0
Finansiella anläggningstillgångar	7	767	2 767
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		2 276	2 767
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Fordringar	9	15 852	8 465
Kassa och bank	10	50 370	69 089
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		66 222	77 554
SUMMA TILLGÅNGAR		68 498	80 321

	not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	11	6 254	5 468
Årets resultat	11	- 1 796	786
Resultatutjämningsreserv		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		4 459	6 254
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar		0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR		0	0
SKULDER			
Leverantörsskulder	13	6 524	4 546
Övriga kortfristiga skulder	13	15 461	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	14	25 467	25 650
Förutbetalda intäkter	15	16 587	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		68 498	80 321
Ställda panter		0	0
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Kassafödesanalys

Belopp i tkr	not	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		-1 796	786
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster			
Avskrivningar inventarier		0	0
Nedskrivning värdepapper		2 000	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		204	786
Förändringar i rörelsekapitalet			
Förändringar av fordringar		-7 386	8 211
Förändringar av kortfristiga skulder		-10 027	-3 523
SUMMA		-17 413	4 687
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
		-17 209	5 473
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringsverksamheten			
Förvärv av tillgångar		-1 509	0
Avyttrade av tillgångar		0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-1 509	0
ÅRETS KASSAFLÖDE			
		-18 718	5 473
Likvida medel vid årets början		69 088	63 615
Likvida medel vid årets slut		50 370	69 088
SOLIDITET			
Eget kapital/tillgångar	11	7%	8%

Noter

(belopp i tkr)

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Värderingsprinciper med mera

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärdet

med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier: 10 år
- Beloppsgräns: 20 tkr
- Datorer: Direktavskrivning från 2013

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Pensionspremier

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 2: Verksamhetens intäkter

	2024	2023
Medlemsavgift medlemskommuner	10 376	10 412
Avtal kommuner	8 275	7 841
DRUM-medel	13 151	15 586
Avtal VGR	1 608	1 126
Kammarkollegiet God och nära vård	-	1 979
Västkom	750	-
Försäljning tjänster 25% moms Sv	-	206
Projektbidrag	6 675	-396
Projektbidrag EU	3 540	1 380
Projektbidrag VGR	5 632	2 830
Projektbidrag statliga finansiärer	6 761	3 612
Ersättning för uppdrag 25% moms	524	5 282
Ersättning för uppdrag momsfritt	3 592	-
Övriga intäkter momsfritt	38	4
Öres- och kronutjämnning	-	-
Kursvinst rörelsen	-	6
Övr ersättn och intäkter	66	-
Vidarefakturerade intäkter 25% moms	291	89
Vidarefakturerade intäkter 12%	5	29
Vidarefakturerade intäkter momsfritt	4	-
Hysesintäkter	8	-
Telefoniersättning anställda	2	2
Summa verksamhetens intäkter	61 298	49 988

Not 3: Verksamhetens kostnader

	2024	2023		2024	2023
Inköp tjänster/varor 25% EU	-	-	Konferenser	-1 459	-1 935
Inköp tjänster/varor 12% EU	-	-6	Möteskostnader	-24	-51
Inköp tjänster/varor EU 6%	-	-5	Förtäring möten	-265	-153
Inköp av tjänst från land utanför EU, 25%	-	-38	Lokalhyra möten	-59	-68
Inköp av tjänst från land utanför EU, 12%	-	-17	Litteratur och tidningar	-212	-74
Konsultarvode	-13	-	Förenings-/Medlemsavgifter	-1 059	-411
Vidarefakturerade kostnader 25% moms	-253	-	Medlemsavgift avdragsgill	-	-319
Tjänsteköp medlemskommuner	-434	-1 172	Medlemsavgift ej avdragsgill	-2	-2
Hyra	-1 447	-1 242	Övriga kostnader	-214	-51
Städning, renhållning	-121	-92	Förseningsavgifter	-	-
Hyra inventarier	-22	-23	Övriga externa kostnader	-30	-
Förbrukningsinventarier	-529	-679	Lämnade gåvor	-56	-2
Förbrukningsmaterial	-73	-23	Löner till timanställda	-180	-
Reparation och underhåll	-2	-	Löner till månadsanställd	-24 579	-20 574
Resekostnader	-235	-159	Förändring semesterlöneskuld	-177	76
Hyrbilskostnader	-5	-2	Förändring löneskuld	27	-25
Kost och logi i Sverige	-60	-52	Löner tillfällig personal	-17	-
Kost och logi i utlandet	-33	-6	Sjuklöner till tjänstemän	-357	-318
Information och PR, annonser	-764	-1 130	Semesterlöner till månadsanställda	-4 151	-3 926
Tryckerikostnader	-148	-24	Skattefria traktamente sv	-10	-12
Representation, avdragsgill	-18	-4	Skattepliktiga traktamente sv	-	-
Representation ej avdragsgill	-32	-1	Skattefria traktamenten utland	-16	-10
Representationsgåvor, avdragsgill	-1	-	Skattepliktiga traktamente utland	-	-2
Kontorsmaterial	-14	-6	Skattefria bilersättningar	-175	-139
Kopieringskostnader	-35	-6	Skattepliktiga bilersättningar	-73	-59
Telefon	-192	-158	Förmånsvärden	-18	-18
Larm	-26	-33	Motkontering av förmån	18	18
Porto	-92	-93	Kollektiv pensionsförsäkring	-2 469	-1 918
Företagsförsäkringar	-6	-5	Individuell pensionsförsäkring	-707	-558
Arvodet	-108	-57	Försäkringskostnader	-25	-55
Revisionsbyrå	-519	-120	Arbetsgivaravgifter 31,42%	-9 147	-7 846
Konsultarvodet	-4 457	-5 357	Arbetsgivaravgift semesterlöneskuld	-56	24
Dataunderhåll, programvara	-1 412	-1 324	Arbetsgivaravgift löneskuld	8	-8
Användarlicenser	-221	-352	Löneskatt	-599	-498
IT-avtal inkl fiberavtal	-338	-33	Utbildning anställd personal	-85	-38
Arrangerade utbildningar/kurser	-2 176	-	Företagshälsovård	-135	-149
Övrig konsultverksamhet	-2 946	-	Personalvårdsaktiviteter	-122	-167
Bankkostnader	-6	-7	Personalrepresentation, ej avdragsgill	-	-
			Övriga personalkostnader	-76	-53
			Summa verksamhetens kostnader	-63 239	-51 547

Not 4: Finansiella intäkter

	2024	2023
Ränteintäkter	2 151	2 335
Valutakursvinster	-	10
Summa finansiella intäkter	2 151	2 345

Not 5: Finansiella kostnader

	2024	2023
Nedskr av innehav andelar/långfr fordr andra ftg	- 2 000	-
Valutakursförluster	- 5	-
Räntekostnader	- 1	-
Räntekostnader levskulder	- 1	-
Räntekostnader för skatter och avgifter	-	-
Summa finansiella kostnader	- 2 007	-

Fyrbodals kommunalförbund har bedömt att aktieinnehavet i Innovatum AB var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024.

Not 6: Materiella anläggningskostnader

	2024	2023
Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier	1 509	-
Summa materiella anläggningstillgångar	1 509	-

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Fyrbodals kommunalförbund har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 7: Finansiella anläggningstillgångar

	Antal	Andel	Bokfört värde	EK-andel (kr)
Gryning Vård AB	17 000	17,0%	17	12 440
Mediapoolen Västra Götaland AB	250	16,7%	250	1 419
Innovatum AB	13	1,3%	500	315
Summa			767	14 174

Not 8: Maskiner och inventarier

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	1 881	1 881
Inköp	0	0
Försäljning inventarier	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 881	1 881
Ingående avskrivningar	-1 881	-1 881
Årets avskrivningar	0	0
Återförd avskrivning försålda inventarier	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 881	0
Utgående planenligt restvärde	0	0

Inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier 10 år, beloppsgräns 20 000 kr
- Datorer direktavskrivs sedan 2013.

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Förbundet har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 9: Kortfristiga fordringar

	2024	2023
Kundfordringar	3 056	4 948
Avräkning skattekonto	147	276
Fordran moms	1 602	15
Förutbet kostn/uppl intäkter (ej projekt)	2 324	73
Periodisering leverantörsfakturor	809	581
Rekvirerade medel projekt	1 299	468
Övriga förutbet kost/uppl int	498	2
Förutbet kostn/upplupna intäkter projekt	6 117	2 102
Summa kortfristiga fordringar	15 852	8 465

Not 10: Kassa och bank

	2024	2023
Kassa och bank	51 730	69 089
Summa kassa och bank	51 730	69 089

Förbundet har fortsatt god likviditet med anledning av förutbetalda Delregionala tillväxtmedel från Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna. Under året 2024 har de likvida medlen fortsatt legat på en hög nivå då förbundet förvaltar medel från Regeringskansliet avseende God och Nära vård. Dessa medel rekquireras av medlemskommunerna under början av 2025. Från 2025 fördelas medlen direkt från Regeringskansliet till kommunerna.

Not 11: Eget kapital, avsättningar och skulder

	2024	2023
Eget kapital	-6 254	-5 468
Årets resultat	1 796	-786
Resultatutjämningsreserv	0	0
Summa eget kapital	-4 459	-6 254

Not 12: Pensionspremier

	2024	2023
ITP1	403	376
ITPK	366	304
ITP2	1 700	1 238
Söderberg & Partner	707	558
	3 176	2 476

Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 och övertog då BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplat till den privata sektorn blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK.

Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avstälstecknande godkände Pacta att förbundet kvarstod i Alecta och Collectum istället för att övergå till KAP-KL.

Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB). Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta, Skandia och Söderberg & Partner sedan förbundets bildande 2005. Detta innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 13: Kortfristiga skulder

	2024	2023
Skatteskulder	8	-93
Utgående moms försäljning 25%	13	0
Personalskatt	682	565
Vårdens medarbetare Västkomb	0	115
MiniMaria	139	2 279
Suicidprevention 2023	0	562
Suicidprevention 2024	393	0
God och Nära vård 2023 förvaltade medel	0	25 624
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 915	0
Kompletteringspremier KPA	67	68
Upplupna semesterlöner	873	696
Upplupen löneskuld	192	219
Upplupna sociala avgifter	1 144	946
Övriga kortfristiga skulder	2 058	0
Övriga uppl kostnader/förutbet intäkter	977	2 793
Summa kortfristiga skulder	15 461	33 774

Not 14: Delregionala utvecklingsmedel (DRUM)

	2024	2023
Ej upparbetade KUN (DRUM-medel)	1 115	1 377
Ej upparbetade DRUM-medel (MN/RUN)	1 035	2 470
DRUM VGR 2022	1 432	2 413
DRUM Kommunal motfinansiering 2022	1 515	2 495
DRUM VGR 2023	2 402	5 056
DRUM Kommunal motfinansiering 2023	2 490	5 144
DRUM VGR 2024	5 169	0
DRUM Kommunal motfinansiering 2024	5 221	0
DRUM VGR 2019	561	574
DRUM Kommunal motfinansiering 2019	657	670
DRUM VGR 2020	751	813
DRUM Kommunal motfinansiering 2020	846	908
DRUM KUN utökade medel 2021	157	302
DRUM Kommunal motfinansiering 2021	208	848
DRUM VGR 2021	118	759
DRUM-medel Projekt- och finansieringsstrateg	980	980
DRUM-medel (förstudier)	810	842
Summa delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	25 467	25 650

Fyrbodals kommunalförbund erhåller enligt överenskommelse månadsvis medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel (DRUM). Dessa medel betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden.

Avsättningen av medel regleras årligen av de olika nämnderna. Medlemskommunerna i Fyrbodal motfinansierar dessa medel i förskott varje år med 37 kr per kommuninvånare. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och placeras på balanskonton för det aktuella året.

Medlen används för att ge stöd till projekt som främjar en hållbar regional utveckling och löser aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategin 2024-2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030.

De belopp som miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden går in med är 9 mkr (RUN), varav 500 tkr är förstudiemedel, och 2,05 tkr (KUN). Det som finns på balanskonton som avser 2024 års delregionala utvecklingsmedel är 10,4 mkr. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omsättning på 102 mkr vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Not 15: Förutbetalda intäkter projekt

	2024	2023
Teknikframtiden	240	0
TeknikCollege	189	265
Psykisk hälsa och suicidprevention	364	0
Millenium	105	0
Personcentrerad vård & omsorg	971	0
En vardag fri från våld 2.0	286	1 178
Utvecklingsledare Kommunal H&S	263	459
Ror i Land	42	995
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2024	147	0
Utvecklingsledare IFO	246	0
Vux projekt	220	0
Hälsokällan	277	249
Kvinnofridssatsning 2024-2025	182	184
Vetenskap och evidens	121	0
ISU individbaserad systematisk uppföljn. 2025	134	0
FoU Kunskapsbaserad praktik	215	0
FoU Implementering	217	0
ÖK Psykisk hälsa	114	0
Yrkeskartan - marknadsföring	156	0
Go Care - marknadsföring	250	0
Trollhättans stad MiniMaria	17	0
Revisionsarvode PwC	40	0
Ror I land	2 249	0
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 655	0
Suicidprevention 2024	887	0
Industriell Symbios	0	1 186
F&U Utbildningar	0	22
Nätverksledare IFO	0	381
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2023	0	9
Suicidprevention 2	0	989
Biomarina näringar	0	21
Nätet	0	57
F&U	0	797
Utvecklingsledare funktionshinder socialps.	0	120
Överenskommelse psykisk hälsa	0	249
ISU individbaserad systematisk uppföljning	0	161
Vård- och omsorgscollege	0	657
Avtal vuxenutbildning	0	746
Praktiksamordning Fyrbodol	0	879
Praktikanskaffning Fyrbodol	0	469
Fiskekommunerna 2	0	25
Summa förutbetalda intäkter projekt	16 587	10 097

Not 16: Kostnader för räkenskapsrevision

	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	439	120
Förtroendevalda revisorer	10	57
Summa kostnader räkenskapsrevision	449	177
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	80	0
Förtroendevalda revisorer	0	0
Total kostnad för övrig revision	80	0
Total kostnad för revision	529	177

Driftsredovisning

Belopp i tkr	2024					2023		
	Resultat			Budget	Avvikelse	Resultat		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Netto	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Basverksamhet*	13 772	-15 568	-1 796	11 329	-1 833	12 775	12 209	566
Projekt **	28 995	-28 995	0	28 995	0	18 498	18 278	220
Verksamheter via avtal **	20 682	-20 682	0	20 682	0	21 062	21 062	0
SUMMA TOTALT	63 449	-65 245	-1 796	61 006	-1 833	52 335	51 549	786

* Se not 2, 3, 4, 5

** Se not 2, 3

Basverksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse
Medlemsavgift	10 412	10 376	-36
Övriga intäkter	917	3 396	2 479
SUMMA INTÄKTER	11 329	13 772	2 443
Personalkostnader	-8 362	-10 946	-2 584
Politiska arvoden, ordförande och revision	-275	-79	196
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300	-229	71
Konsultkostnader	-250	-533	-283
Lokalkostnader	-300	-385	-85
Övriga kostnader	-1 241	-2 850	-1 609
Västkom	-564	-546	18
SUMMA KOSTNADER	-11 292	-15 568	-4 276
RESULTAT	37	-1 796	-1 833

Kommentarer till resultatet

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1 796 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 146 tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget angiven i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/

eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet.

I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturer avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025.

Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodals. Detta överskott är en del av årets resultat.

Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

Förteckning projektverksamhet

Pågående projekt

1001	Gemensam digitalisering	3002	TeknikFramtiden 2030
2004	Green Fleet	3003	Go Care - marknadsföring
2005	GO:LEIF	3004	Yrkeskartan - marknadsföring
2006	VEGO	3006	Vuxrapport samt kompetensutveckling med fokus kvalitet
2007	Landbaserad fiskeodling	3007	Teknikcollege - förstärkning återcertifiering
2008	Fiskekommunerna 2024-2026	4004	Utvecklingsledare IFO
2009	Implementering Business Region Väst	4005	Samverkanskontoret
2011	Förnybart i Väst	4006	Millenium
2012	Fyrbodals för framtidens flex	4007	Personcentrerad vård & omsorg
2015	Marefine	4008	Bryggprojekt En vardag fri från våld
2019	Våra Rum 2.0	4011	Vetenskap och evidens för FoU socialtjänst
2020	EISa	4012	ISU Individbaserad Systematisk uppföljning
2021	Unga Dalslandspriset	4013	FoU - kunskapsbaserad praktik
2022	Samexistens för mer sjömat	4014	FoU - implementering och tillämpning
2023	Kriminalvårdanläggning Åmål	4015	ÖK Psykisk hälsa 2025-2026
230073	Processledning Skogsprogrammet VG	H-057	Utvecklingsledare - funktionshinder
K-029	Ökad strategisk kultursamverkan	H-098	Kvinnofridssatsning 2024-2025
3001	Fenixz kommuner	H-099	Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård
		K-029	Ökad strategisk kultursamverkan i Fyrbodals
		N-082	Det goda livet i Dalsland
		U-053	Utveckling och utbildning Fyrbodals

Avslutade projekt

- 2002 Industriell Symbios
- 2010 Innovatum Sciense Park
- 2013 Cirkulär upphandling i Väst
- 2016 Ökad elproduktion/elnätskapacitet Fyrbodal
- H-081 Nätverksledare IFO
- H-091 God & Nära Vård Fyrbodalsgemensamt
- H-094 Suicidprevention 2
- H-096 ISU Individbaserad Systematisk uppföljning
- H-097 En vardag fri från våld 2.0
- K-036 Attraktiva kommuner 2023-2024 DRUM
- K-037 Förstudie, Kulturturné
- K-038 Robust Kultur
- N-080 RORiland - Rurala oresor och resor i landsbygder
- N-081 Nätet
- U-049 Kunskapsnod - Fullföljda studier
- U-052 Dimensioneringsarbetet
- Ö-000 Kvalitetssäkring av DRUM-medelhantering - förlängning
- Ö-023 Fiskekommunerna 2

Förteckning Särskild finansierad verksamhet

Pågående verksamheter

3005 Teknikcollege Fyrbodald
H-001 Hälsokällan
H-013 F&U
N-057 Business Region Väst
N-063 Strukturbild Fyrbodald
U-020 Vård- och omsorgcollege
U-021 Antagningskansliet
U-030 Kompetensplattform Fyrbodald
U-031 Vuxenutbildning (VUX)
U-044 Verksamhetsförlagd utbildning
U-050 Praktiksamordning Fyrbodald
U-051 Praktikanskaffning Fyrbodald

Avslutade verksamheter

H-003 Miljösamverkan - årsavgift
H-042 EBP-Öppna jämförelser
H-051 F&U Utbildningar
H-057 Utvecklingsledare funktionshinder Socialpsykiatri
H-064 ÖK Psykisk hälsa
H-067 F&U Rum IFO Nätverk
H-068 F&U Rum Vård & omsorg Nätverk
H-069 F&U Rum Funk/socpsyk Nätverk
H-070 F&U Delaktighet brukarmedverkan
H-072 F&U Magister/Master/Doktorand
H-073 F&U seminarier
H-074 F&U metodstöd och forskningsstöd
H-081 Nätverksledare IFO
N-039 Affärsdriven miljöutveckling DRUM
U-028 Samhällsorientering Fyrbodald
U-036 Praktiksamordning Fbd

ÄRENDE 5 – Förbundsövergripande ekonomi.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Malin Zetterman, ekonomiansvarig är föredragande.

ÄRENDE 6 – Äskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att bevilja revisorernas äskande för utökade medel för 2025.

Direktionen beslutar att den fördjupade granskningen finansieras genom en separat debitering utifrån invånarantal.

Sammanfattning

Förbundets revisorer har inkommit med ett extra äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed.

Förbundet föreslår efter återremittering att revisorerna beviljas äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed. Budget för fördjupad granskning faktureras separat till medlemskommunerna enligt invånarantal.

Bengtsfors, 4 330kr

Dals-Ed, 2 196kr

Färgelanda, 3 044kr

Lysekil, 6 650kr

Mellerud, 4 334kr

Munkedal, 4 948kr

Orust, 7 330kr

Sotenäs, 4 339kr

Strömstad, 6 456kr

Tanum, 6 123kr

Trollhättan, 28 175kr

Uddevalla, 27 240kr

Vänersborg, 19 137kr

Åmål, 5 698kr

Summa:, 130 000kr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Tjänsteskrivelse 2025-02-27

Protokoll direktionen 2025-03-28 § 31

Bilaga, Kostnadsfördelning medlemskommunerna befolkningsunderlag per 1 nov 2024

Bilaga, Revisorernas uppdrag och budget 2025

Äskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att bevilja revisorernas äskande för utökade medel för 2025.

Direktionen beslutar att den fördjupade granskningen finansieras genom en separat debitering utifrån invånarantal.

Sammanfattning

Förbundets revisorer har inkommit med ett extra äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed.

Bedömning och synpunkter

Förbundet föreslår efter återremittering att revisorerna beviljas äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed. Budget för fördjupad granskning faktureras separat till medlemskommunerna enligt invånarantal.

Bengtsfors, 4 330kr

Dals-Ed, 2 196kr

Färgelanda, 3 044kr

Lysekil, 6 650kr

Mellerud, 4 334kr

Munkedal, 4 948kr

Orust, 7 330kr

Sotenäs, 4 339kr

Strömstad, 6 456kr

Tanum, 6 123kr

Trollhättan, 28 175kr

Uddevalla, 27 240kr

Vänersborg, 19 137kr

Åmål, 5 698kr

Summa:, 130 000kr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Tjänsteskrivelse 2025-02-27

Protokoll direktionen 2025-03-28 § 31

Bilaga, Kostnadsfördelning medlemskommunerna befolkningsunderlag per 1 nov 2024

Bilaga, Revisorernas uppdrag och budget 2025

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman

0522-44 08 38

Ekonomiansvarig

Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Förbundets revisorer

§ 31 – Äskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att återremittera ärendet.

Sammanfattning

Förbundets revisorer har inkommit med ett extra äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed.

Förbundets bedömning är att revisorerna har en tilldelad budget avseende 2025 enligt beslut. Utöver det har förbundet inte någon möjlighet att finansiera ytterligare granskningar. Förbundet föreslår att revisorerna inkommer med behov inför budgetarbetet 2026 som påbörjas i april.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-02-27

Revisorernas uppdrag och budget 2025, 2025-01-16

Förslag till beslut under överläggningarna

Under behandlingen av ärendet framkom det förslag att återremittera ärendet för att se hur förbundet skulle kunna finansiera en fördjupad granskning under innevarande år.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslaget om att antingen avgöra ärendet idag med förslag om att avslå revisorernas äskande för utökade medel för 2025 eller att återremittera ärendet för att undersöka möjligheterna till finansiering. Ordförande finner att ärendet ska återremitteras.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen att besluta att avslå revisorernas äskande för utökade medel för 2025.

Beslutet skickas till

Förtroendevalda revisorer genom ordförande Gunnar Lidell (gunnar.lidell@vanersborg.se)

Äskande om budget för en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys

Beslut

Direktionen beslutar att avslå revisorernas äskande för utökade medel för 2025.

Sammanfattning

Förbundets revisorer har inkommit med ett extra äskande om medel på 130 000kr för att utföra en fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god redovisningssed.

Bedömning och synpunkter

Förbundets bedömning är att revisorerna har en tilldelad budget avseende 2025 enligt beslut. Utöver det har förbundet inte någon möjlighet att finansiera ytterligare granskningar. Förbundet föreslår att revisorerna inkommer med behov inför budgetarbetet 2026 som påbörjas i april.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-02-27

Bilaga, Revisorernas uppdrag och budget 2025

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman
0522-44 08 38
Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Förbundets revisorer

Folkmängden den 1 november efter region och år

130 000

SCB kod

1460 Bengtsfors	4 330	Utsökt via SCB:s hemsida
1438 Dals-Ed	2 196	
1439 Färgelanda	3 044	Statistikdatabasen/Befolkning/Befolkningsst
1484 Lysekil	6 650	
1461 Mellerud	4 334	
1430 Munkedal	4 948	
1421 Orust	7 330	
1427 Sotenäs	4 339	
1486 Strömstad	6 456	
1435 Tanum	6 123	
1488 Trollhättan	28 175	
1485 Uddevalla	27 240	
1487 Vänersborg	19 137	
1492 Åmål	5 698	

Summa: 130 000

del av revisorernas äskande

statistik/folkmängd/Folkmängden den 1 november efter region, ålder och kön.

Revisionens uppdrag och budget 2025

Revisionens uppdrag

Revisorernas uppgifter är fastställda i Kommunallagen (KL) 12 kap. Där framgår att revisorerna årligen granskar i den omfattning som följer av god revisions sed all verksamhet som bedrivs inom verksamhetsområden.

God revisions sed

God revisions sed beskriver och tolkar revisorernas uppdrag utifrån aktuell lagstiftning; Granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt. Revisorerna tar utifrån lokala förutsättningar aktiv ställning till vad som är tillräcklig omfattning.

Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs i direktionens ansvarsområden. Varje revisor ska dokumentera sitt granskningsarbete för att säkerställa ett tillförlitligt revisionsarbete och resultat. Grundläggande krav på dokumentation är att den är tydlig, logisk och kronologiskt uppbyggd så att händelseförlopp och slutsatser i revisionsprocessen går att följa och förstå (spårbarhet).

För att kunna pröva och uttala oss om ansvarstagandet i direktionen behöver verksamheten granskas (fördjupade granskningar) med hög kvalitet samt utifrån en analys av risk och väsentlighet.

Ny standard för kommunal räkenskapsrevision

Svensk kommunal revision står inför ett paradigmskifte. I den god revisions seden ingår från och med år 2023 en ny standard för kommunal räkenskapsrevision. Denna nya standard för kommunal räkenskapsrevision har trätt i kraft och ska tillämpas av våra upphandlade yrkesrevisorer. Den nya standarden ska efterföljas i sin helhet vid granskning av räkenskaperna.

Avseende den så kallade räkenskapsrevisionen har såväl de förtroendevalda revisorerna som yrkesrevisorerna historiskt främst fått förlita sig på sed och praxis, vilket utgjort en risk för ojämn kvalitet och lett till osäkerheter i utförandet. SKR, FAR och Sveriges Kommunal Yrkesrevisorer (Skyrev) har därför tillsammans tagit fram en standard för kommunal räkenskapsrevision för alla som utför räkenskapsrevision i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund. Standarden baseras på ISA (International standard of audit) med vissa tillämpningar kopplat till den kommunala särarten. ISA tillämpas redan idag på huvuddelen av svenska organisationer exempelvis kommunägda bolag, ideella föreningar, stiftelser, svenska kyrkan etc.

Med en standard på plats skapas jämförbarhet, förutsägbarhet och ökad kvalitet i räkenskapsrevisionen i landets kommuner. I och med förändringar i god sed och implementeringen av Standard för kommunal räkenskapsrevision förändras kraven på yrkesrevisorernas insatser väsentligt. Omfattningen och djupet på granskning av räkenskaper ökar, liksom behovet av planering omfattande bland annat insamling av dokumentation samt fördjupad förståelse för den kommunala organisationen. Den revision

som ska genomföras kommer behöva omfatta en ökad grad av riskbaserad revision vilket förändrar omfattningen och genomförandet i hög utsträckning.

Sammantaget gör vi bedömningen att de obligatoriska förändringar som vi enligt lag och god sed har att följa för att fullgöra vårt uppdrag, har ökat våra kostnader för granskning av räkenskaperna. Därigenom har kostnaderna för att bedriva vår revision i enlighet med Kommunallagens krav och god sed i övrigt att öka.

Budget och äskande 2022

Under år 2022 äskade revisorerna extra medel på 120 000 kr för att utföra en extra granskning av förbundets informationssäkerhet (2022-10-27 § 113). Äskandet avlogs av direktionen och i samband med ärendehanteringens beslutade arbetsutskottet att uppdra åt kansliet att utreda hantering av revisionens budget framåt.

Det är oklart vad utredningen resulterade i.

Nuläget 2024

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Förslaget inför 2025 var att budgeten räknas upp med 6%, då uppräknings ej genomfördes till budgetår 2024. Det skulle enligt beslutsunderlag innebära en fakturering för medlemskommunerna på totalt 41 kr/invånare för kansliet samt revisionen.

I underlagen till förbundets budget 2025 framgår att förbundsdirektionen ställer sig bakom remissförslaget på budget för revisionen på 0,62 kr per invånare. Detta motsvarar en budget på 169 100 kr för revisionen. Faktorn 0,62 kr per invånare motsvarar 1,47% av de 41 kr/invånare som faktureras medlemskommunerna för kansliet och revisionen. Det är oklart hur och när direktionen kommit fram till faktorn 0,62 kr per invånare.

Inför revisionsåret 2024 genomfördes en upphandling av sakkunnigt biträde. Upphandlingen resulterade i ett avtal med PwC. Avtalet utgörs av två delar: en fast del och en rörlig del som avropas vid behov

Fast del

- Antalet relevanta revisionssammanskomster per år beräknas till max 6 tillfällen. Den sakkunnige ska delta om inget annat bestäms av revisorerna. Uppdraget innebär att utifrån tillämpliga lagar och praxis:
  - Genomföra löpande redovisningsrevision och granskning av intern kontroll.
  - Genomföra granskning av delårs- och årsbokslut.
  - Genomföra riskanalys inför kommande räkenskapsår (såväl underlag som genomförande tillsammans med Revisionen).
  - Framtagande av kallelse samt protokollförande och föra minnesanteckningar vid möten. Detta ska ske i samarbete med ordförande.

Rörlig del (avropas vid behov)

Som option utifrån en bedömning av väsentlighet och risk genomföra de fördjupade granskningar som förbundets revisorer beslutar. Granskningen ska bygga på en av den

sakkunnige upprättade och prissatt projektplan. Om köparen finner det lämpligt, kan uppdrag tilldelas annan leverantör. Biträda med råd och stöd beträffande granskningsarbetet och revisorernas administration i den omfattning som förbundets revisorer beslutar. Stödja och medverka vid den utbildning och information samt verksamhetsbesök som förbundets revisorer efterfrågar.

Avtalstiden är för räkenskapsåren 2024 - 2028 och den fasta delen är prissatt till 278 800 kr/år dvs 1 394 000 kr för avtalsperioden.

I samtal med ekonomiansvarig har vi erhållit följande sammanställning daterad november 2024.

- Budget år 2024 Revision är fördelad på följande:
  - Förtroendevalda revisorer = 40 000 kr
  - Revision och rådgivning = 140 000 kr
  - Totalt 180 000 kr**
- Kostnader per 2024-10-31
  - Förtroendevalda revisorer = 11 862 kr
  - Revision och rådgivning = 118 000 kr

Med dessa underlag i åtanke ska följande noteras:

- Vi som är förtroendevalda revisorer har inte begärt arvode och reseersättning vid samtliga möten
- PwC har fakturerat delar av den finansiella revisionen från 2023 under 2024 då slutrevisionen för 2023 skedde i mars/april.

Revisorerna har med nuvarande budget inte tillräckliga medel för att betala för avtalet med PwC. Revisorerna kan inte heller genomföra verksamhetsrevision i enlighet med kommunallagen och god sed. Detta har fått till följd att det under flera år inte har genomförts någon fördjupad granskning. Det är inte tillfredsställande att vi inte kan följa kommunallagen och den goda seden. Vår bedömning är att vi som ett absolut minimum bör kunna göra åtminstone en fördjupad granskning per år. Därmed skulle årliga kostnader för revisionen i Fyrbodals kommunalförbund se ut enligt följande:

	Årliga avtalade kostnader
Avtal med PwC	278 800 (indexreglerat pris per år)
Arvode förtroendevalda	40 000
	Äskande
Medel för fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys	130 000 (uppskattat pris)
	448 800

Slutsats

De förtroendevalda revisorerna anser att de årliga avtalade kostnaderna för avtal med PwC samt arvode till revisorerna ingår i budgeten för revisionen. Därutöver äskar revisionen 130 000 SEK för att genomföra fördjupad granskning utifrån risk- och väsentlighetsanalys i enlighet med kommunallagen och god revisionsred.

Uddevalla
2025-01-16

Gunnar Lidell

Gert-Inge Andersson

Håkan Axelsson

Pia Axelsson

Peter Winberg

Deltagare

FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUND 222000-1776 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-01-20 21:45:36 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Gunnar Lidell

Gunnar Lidell
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-01-20 22:03:28 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-01-21 13:11:48 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-01-21 15:00:22 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2025-01-22 17:59:00 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER VINBERG

Peter Winberg
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

ÄRENDE 7 - Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63

Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Initiativärende från Uddevalla kommunstyrelse

Förslag till beslut

Direktionen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63

Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Beslutet skickas till

Uddevalla kommunstyrelse

Medlemskommunerna

Ärendebeskrivning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Uddevalla kommun önskar belysa följande för direktionen:

- De delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) är i nuvarande modell, i hög utsträckning, låsta kostnader med låg geografisk spridning. Det går också en hel del till fasta institutioner och

personalresurser på Fyrbodal, vilket inte gynnar utveckling i hela delregionen. Som exempel går enligt föreslagen budget endast 4,1 mkr av totalt 20,6 mkr till nya projekt, vilket motsvarar ca 20 procent. Resterande del är in-tecknade till fasta verksamheter, funktioner/tjänster och redan pågående projekt. Medlemsnyttan är svår att påvisa för de kommuner som inte har de fasta institutionerna.

- Redovisningen är otydlig och svår att följa både när det gäller DRUM och medlemsmedel. Det behöver bli tydligare vad som ingår i form av medlemsnytta genom medlemsbidraget respektive DRUM-medel. Redogörelse av ärendet DRUM är medel till projekt som ska åstadkomma utveckling i hela delregionen. Överenskommelser träffas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom Fyrbodals kommunalförbund. Brukligt är att överenskommelserna löper över tre år men för år 2025 finns endast en överenskommelse på ett år. Arbete avseende ny överenskommelse pågår för perioden 2026–2028. År 2025 är därför att betrakta som ett mellanår.

Uddevalla kommun har under flera år framfört synpunkter och efterfrågat information gällande DRUM i syfte att bättre kunna prioritera satsningar som stärker hela Fyrbodal. Uddevalla kommun ser mycket positivt på DRUM som verktyg för utveckling men som medlen nu fördelas gynnas få av kommunerna samt Fyrbodals kommunalförbund och det vänder sig Uddevalla emot då det är svårt att försvara för näringsliv och invånare.

Under remissförfarandet avseende DRUM-budgeten för år 2025 noterade Uddevalla kommun att större delen av medlen, likt tidigare år, återigen föreslogs till fasta institutioner, personalresurser vid Fyrbodals kommunalförbund och pågående projekt. Uddevalla kommun beslutade då att inte delfinansiera DRUM mellanåret 2025. Uddevalla kommun erbjöd sig dock tidigt att kompensera för den ekonomiska avlastningen som Fyrbodals kommunalförbund har genom de delregionala medlen för att fortsatt säkerställa deltagandet i nätverk. Vid Fyrbodals extrainsatta arbetsutskott i december fanns varken dagordning eller handlingar utan ett antal att-satser lästes upp som sedan beslutades. Resultatet av arbetsutskottet beslut är att finansiering av verksamhetsåret 2025 sker med tidigare inbetalda medel, alltså medel som Uddevalla kommun tidigare betalat in under sitt medlemskap. Resultatet är också att Uddevalla kommun inte längre får delta i kommunalförbundets nätverk i de fall där den sammankallande resursen ekonomiskt avlastas med delregionala medel. Som en av 14 medlemmar i ett kommunalförbund kan detta beslut inte sägas ligga inom likställighetsprincipen avseende alla medlemmars rätt att få ta del av de medlemsnyttor som föreligger inom medlemskapet.

Uddevalla kommun vill genom denna skrivelse dels informera direktionen om händelseförlopp och konsekvenser av arbetsutskottets ensidiga tolkning och hantering, dels föreslå direktionen att fatta följande beslut för att skapa tydlighet:

- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget? Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för densamma.
- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen. Redovisningen ska visa:
  - o vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM.
  - o Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intutionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå.
  - o Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram. Efter höstens dialoger och beslut i olika forum är det tydligt att ett gemensamt arbete behöver göras kring vad medlemskommunerna i Fyrbodal kan förvänta sig i medlemsnytta utifrån medlemsbidraget, att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera. Dessa delar behöver klargöras inför 2026 för att undvika missförstånd. Inför arbetet med Fyrbodals kommunalförbunds kommande flerårsbudget är tidpunkten väl passande.

Handläggare av ärendet

Anna Lärk Ståhlberg

Förbundsdirektör

§ 63

Dnr KS/2025:151

Begäran till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen

Sammanfattning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund gällande medlemskapet och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun vill genom ärendet både belysa och ge förslag till förbundsdirektionen gällande delar av förbundets verksamhet inför kommande budgetprocess inom förbundet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2025-02-05.

Yrkanden

Ingemar Samuelsson (S), David Höglund Velasquez (V), Camilla Johansson (C), Jarmo Uusitalo (MP):
avslag på förvaltningens förslag.

Christer Hasslebäck (UP), Henrik Sundström (M) och Martin Pettersson (SD):
bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordningar

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och Ingemar Samuelsson (S) med fleras avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att översända kommunledningskontorets tjänsteskrivelse till Fyrbodals kommunalförbund för att väcka ärende till förbundsdirektionen.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets ledamöter:

När den nuvarande majoriteten tog beslut att inte medverka till finansieringen av DRUM medel, då var det ett medvetet beslut som ger konsekvenser. När man nu inser vilka konsekvenserna blir så försöker man att rättfärdiga ett dåligt beslut genom att efterfråga redovisningar om hur medel använts och vilken nytta medlemskommunerna har av medlemskapet. Om majoritetens företrädare i direktionen, och tjänstepersoner i nätverken, inte har förstått de redovisningar som gjorts årligen, då lär man inte heller förstå ytterligare redovisningar om samma sak. Att delar av utvecklingsmedlen hamnar hos fasta Innovatum såsom Innovatum och Buisness Region Väst innebär inte att pengarna stannar på en fysisk ort. Dom används för företagsutveckling i hela delregionen.

Forts. § 63

Vilken medlemsnytta vi har styrs av de initiativ vi själva skapar genom initiativ och förslag på Direktionsmöten, i de nätverksgrupper som Fyrbodal har och Uddevalla deltog i fram till dess att majoriteten inte ville vara med och finansiera vad man varit med och beslutat om. Kommunalförbundet är en demokratisk organisation som styrs av samma principer som andra medlemsorganisationer. Man påverkar genom att lägga förslag och motförslag, sedan röstar man. Majoriteten vinner oavsett om man gillar beslutet eller inte. Vi yrkade avslag på förslaget då vi inte tänker medverka till ett försök att rättfärdiga ett för Uddevalla, och hela Fyrbodals regionen, dåligt beslut.

Maria Johansson (L) lämnar en likalydande protokollsanteckning.

Vid protokollet
Fredrick Göthberg

Justerat 2025-02-28
Martin Pettersson (SD), David Höglund Velasquez (V)

Justeringen tillkännagiven på anslagstavlan 2025-02-28
Fredrick Göthberg

Skickat 2025-02-28
Fyrbodals kommunalförbund

Handläggare

Strateg Åsa Jarhag Håkansson

Telefon +46522697031

asa.jarhaghakansson@uddevalla.se

Begäran till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Sammanfattning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund gällande medlemskapet och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun vill genom ärendet både belysa och ge förslag till förbundsdirektionen gällande delar av förbundets verksamhet inför kommande budgetprocess inom förbundet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2025-02-05.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att översända kommunledningskontorets tjänsteskrivelse till Fyrbodals kommunalförbund för att väcka ärende till förbundsdirektionen.

Ärendebeskrivning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Uddevalla kommun önskar belysa följande för direktionen:

- De delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) är i nuvarande modell, i hög utsträckning, låsta kostnader med låg geografisk spridning. Det går också en hel del till fasta institutioner och personalresurser på Fyrbodals, vilket inte gynnar utveckling i hela delregionen.

Som exempel går enligt föreslagen budget endast 4,1 mkr av totalt 20,6 mkr till nya projekt, vilket motsvarar ca 20 procent. Resterande del är intecknade till

fasta verksamheter, funktioner/tjänster och redan pågående projekt. Medlemsnyttan är svår att påvisa för de kommuner som inte har de fasta institutionerna.

- Redovisningen är otydlig och svår att följa både när det gäller DRUM och medlemsmedel. Det behöver bli tydligare vad som ingår i form av medlemsnytta genom medlemsbidraget respektive DRUM-medel.

Redogörelse av ärendet

DRUM är medel till projekt som ska åstadkomma utveckling i hela delregionen. Överenskommelser träffas mellan Västra götalsregionen och kommunerna genom Fyrbodals. Brukligt är att överenskommelserna löper över tre år men för år 2025 finns endast en överenskommelse på ett år. Arbete avseende ny överenskommelse pågår för perioden 2026–2028. År 2025 är därför att betrakta som ett mellanår.

Uddevalla kommun har under flera år framfört synpunkter och efterfrågat information gällande DRUM i syfte att bättre kunna prioritera satsningar som stärker hela Fyrbodals. Uddevalla kommun ser mycket positivt på DRUM som verktyg för utveckling men som medlen nu fördelas gynnas få av kommunerna samt Fyrbodals kommunalförbund och det vänder sig Uddevalla emot då det är svårt att försvara för näringsliv och invånare.

Under remissförfarandet avseende DRUM-budgeten för år 2025 noterade Uddevalla kommun att större delen av medlen, likt tidigare år, återigen föreslogs till fasta institutioner, personalresurser vid Fyrbodals kommunalförbund och pågående projekt. Uddevalla kommun beslutade då att inte delfinansiera DRUM mellanåret 2025. Uddevalla kommun erbjöd sig dock tidigt att kompensera för den ekonomiska avlastningen som Fyrbodals kommunalförbund har genom de delregionala medlen för att fortsatt säkerställa deltagandet i nätverk.

Vid Fyrbodals extrainsatta arbetsutskott i december fanns varken dagordning eller handlingar utan ett antal att-satser lästes upp som sedan beslutades. Resultatet av arbetsutskottets beslut är att finansiering av verksamhetsåret 2025 sker med tidigare inbetalda medel, alltså medel som Uddevalla kommun tidigare betalat in under sitt medlemskap. Resultatet är också att Uddevalla kommun inte längre får delta i kommunalförbundets nätverk i de fall där den sammankallande resursen ekonomiskt avlastas med delregionala medel. Som en av 14 medlemmar i ett kommunalförbund kan detta beslut inte sägas ligga inom likställighetsprincipen avseende alla medlemmars rätt att få ta del av de medlemsnyttor som föreligger inom medlemskapet.

Uddevalla kommun vill genom denna skrivelse dels informera direktionen om händelseförlopp och konsekvenser av arbetsutskottets ensidiga tolkning och hantering, dels föreslå direktionen att fatta följande beslut för att skapa tydlighet:

- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget? Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för densamma.
- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen. Redovisningen ska visa vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM. Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intutionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå. Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram.

Efter höstens dialoger och beslut i olika forum är det tydligt att ett gemensamt arbete behöver göras kring vad medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund kan förvänta sig i medlemsnytta utifrån medlemsbidraget, att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera. Dessa delar behöver klargöras inför 2026 för att undvika missförstånd. Inför arbetet med Fyrbodals kommunalförbunds kommande flerårsbudget är tidpunkten väl passande.

Malin Krantz
Kommundirektör

Åsa Jarhag Håkansson
Strateg

Beslutet och underlaget ska skickas till
Fyrbodals kommunalförbund

**ÄRENDE 8 - Fyrbodals kommunalförbunds svar på Uddevalla kommuns
initiativärende dnr 2025/0039 om att väcka ärende till förbundsdirektionen,
åberopande av § 9 i förbundsordningen**

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att ge förbundsdirektören i uppdrag att formulera ett förslag till skriftligt svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039. Förslaget ska finnas med i kallelsen till direktionens sammanträde 2025-05-08.

Sammanfattning

Uddevalla kommun framför i sin skrivelse en rad synpunkter hur bl a de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) används och att redovisningen vad gäller DRUM-medel och medlemsmedlen är otydliga och svåra att följa.

Förbundsdirektören föreslår arbetsutskottet att ge denne i uppdrag att ta fram ett förslag till svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039. Förslaget ska finnas med i kallelsen till direktionens sammanträde 2025-05-08.

Beslutsunderlag

Samma handlingar som i ärende 7

ÄRENDE 9 – Skrivelse om minskad statlig närvaro i Fyrbodalsregionen

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen att besluta att ställa sig bakom förslag till skrivelse om den minskade statliga närvaron i Fyrbodalsregionen.

Sammanfattning

På direktionsmötet den 28 mars fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en skrivelse som visar på effekterna av en minskad statlig närvaro i Fyrbodalsregionen i och med planerna att stänga ner Statens servicecenter i Åmål och Lysekil.

Statens servicecenter ansvarar för att ge lokal statlig service för andra statliga myndigheters räkning. Kontoren tillhandahåller statlig service åt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Servicen omfattar bland annat att informera besökarna om myndigheternas tjänster, stödja besökarna att använda myndigheternas digitala tjänster och hjälpa besökarna att ta del av ärendespecifik information.

Vid utgången av år 2024 fanns det 148 servicekontor fördelade på 126 kommuner. Av de totalt 148 kontoren har under åren 2020–2024 har 35 kontor öppnats. I Västra Götaland fanns det vid utgången av år 2024 22 servicekontor.

I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen att Statens servicecenters anslag ska minska med 50 miljoner för år 2025, 100 miljoner kr för 2026 och from 2027 med 150 miljoner kr. För att myndigheten ska klara av att minska kostnaderna behöver myndigheten avveckla 35 servicekontor i Sverige och enligt Statens servicecenter preliminära plan ligger sex av dessa i Västra Götaland; Åmål, Kungälv, Göteborg Nordstan, Göteborg Biskopsgården, Lysekil och Mariestad och två av dem i Fyrbodal – Åmål och Lysekil.

Förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund uppmanar regeringen och berörda myndigheter att ompröva beslutet och arbeta för att upprätthålla den statliga servicen i Åmål och Lysekil. En fortsatt statlig närvaro är avgörande för att garantera en rättvis och inkluderande samhällsstruktur i hela landet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-02

Skrivelse Statlig närvaro 2025-04-02

Beslutet skickas till

Statens servicecenter e-post: registrator@statensssc.se

Skrivelse om minskad statlig närvaro i Fyrbodalsregionen

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att ställa sig bakom förslag till skrivelse om den minskade statliga närvaron i Fyrbodalsregionen

Sammanfattning

På direktionsmötet den 28 mars fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en skrivelse som visar på effekterna av en minskad statlig närvaro i Fyrbodalsregionen i och med planerna att stänga ner Statens servicecenter i Åmål och Lysekil.

Statens servicecenter ansvarar för att ge lokal statlig service för andra statliga myndigheters räkning. Kontoren tillhandahåller statlig service åt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Servicen omfattar bland annat att informera besökarna om myndigheternas tjänster, stödja besökarna att använda myndigheternas digitala tjänster och hjälpa besökarna att ta del av ärendespecifik information.

Vid utgången av år 2024 fanns det 148 servicekontor fördelade på 126 kommuner. Av de totalt 148 kontoren har under åren 2020–2024 har 35 kontor öppnats. I Västra Götaland fanns det vid utgången av år 2024 22 servicekontor.

I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen att Statens servicecenters anslag ska minska med 50 miljoner för år 2025, 100 miljoner kr för 2026 och from 2027 med 150 miljoner kr. För att myndigheten ska klara av att minska kostnaderna behöver myndigheten avveckla 35 servicekontor i Sverige och enligt Statens servicecenter preliminära plan ligger sex av dessa i Västra Götaland; Åmål, Kungälv, Göteborg Nordstan, Göteborg Biskopsgården, Lysekil och Mariestad och två av dem i Fyrbodals – Åmål och Lysekil.

Förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund uppmanar regeringen och berörda myndigheter att ompröva beslutet och arbeta för att upprätthålla den statliga servicen i Åmål och Lysekil. En fortsatt statlig närvaro är avgörande för att garantera en rättvis och inkluderande samhällsstruktur i hela landet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-02

Skrivelse till Statens Servicecenteravseende den planerade avvecklingen av servicekontoren i Åmål och Lysekil

Handläggare av ärendet

Anna Lärk Ståhlberg

Förbundsdirektör

Beslutet skickas till

Statens servicecenter
Finansdepartementet

Ärendebeskrivning

Avvecklingen av servicekontoren bedöms inte ligga i linje med den nationella strategin för hållbar utveckling i hela landet 2021–2030. Där framgår att en närvaro av statliga myndigheter i hela landet behövs för att en god servicenivå ska kunna bibehållas. Enskilda personer och företag behöver kunna möta företrädare för statliga myndigheter och få grundläggande statlig service även om utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster. En fortsatt utveckling av den statliga närvaron och servicen i hela landet är även viktigt för att upprätthålla legitimitet och förtroende för statsförvaltningen. För att åstadkomma en jämnare fördelning av statliga arbetstillfällen över landet är det därmed angeläget att stärka den statliga närvaron utanför de största städerna.

Under 2019 genomförde Arbetsförmedlingen en omfattande nedläggning av kontor i Västra Götalands län, där totalt 22 kontor stängdes varav Åmål och Kungälv var två av dessa. För att kompensera för nedläggningen skulle de statliga servicekontoren ta en större roll i att erbjuda medborgarna tillgång till offentlig service. När nu Statens servicecenter väljer att även avveckla servicekontoren riskerar en rad negativa effekter att uppstå. I rapporten Statlig närvaro och service 2024 i Västra Götalands län uppger 21 kommuner att de saknar Arbetsförmedlingens lokala närvaro. Den begränsade närvaron medför även att mycket av den kontakt som egentligen åligger Arbetsförmedlingen i stället behöver hanteras av kommunerna. Detta förhållande blir särskilt betungande för mindre kommuner som ofta brottas med knappa resurser. Konsekvenser

av bristande statlig service och risk för ökad misstro Om staten upplevs dra sig undan och inte tar sitt ansvar för landsbygdens utveckling kan detta leda till ökad misstro gentemot det offentliga och en känsla av att samhällskontraktet inte längre upprätthålls. Avvecklingen är något som slår särskilt hårt mot äldre, personer med funktionsnedsättning och ekonomiskt svaga grupper. Risken att fler människor får sina behov av samhällsservice otillräckligt tillgodosedda bedöms stor då digitala och telefonbaserade tjänster inte fullt ut kan ersätta den personliga service som erbjuds på plats. Dalslands särskilda utmaningar och behov av samhällsservice för invånarna i Dalsland skulle det innebära väsentligt längre resor och ökade kostnader för att få tillgång till grundläggande service. I rapporten Kraftsamling för gemensam samhällsservice i Dalsland (VGR Analys 2023:59) framgår att Dalsland står inför strukturella utmaningar som gör behovet av tillgänglig och fungerande samhällsservice mer akut. Dalsland har en högre andel äldre, arbetslösa och ekonomiskt utsatta invånare jämfört med resten av Västra Götaland, vilket gör tillgången till stödjande funktioner som vård och arbetsmarknadsstöd avgörande. Kommunerna i Dalsland har uttryckt oro över sin kapacitet att upprätthålla samhällsservice, då de inte bara har svårt att klara sina egna uppgifter utan också tvingas hantera luckor som uppstått efter statens neddragningar.

Lysekil har en stor arbetsgivare i Preem där många anställda arbetar på tillfälliga kontrakt. Dessa personer har ett kontinuerligt behov av stöd från statliga myndigheter, och servicekontoret har varit en viktig resurs för dem. Därtill har Lysekil tagit emot över 200 personer på flykt från Ukraina, där många har haft stor nytta av den nära och tillgängliga servicen. En nedläggning skulle därmed få betydande negativa konsekvenser för dessa grupper.

En minskad statlig närvaro riskerar att förstärka de socioekonomiska klyftorna och ytterligare försvåra för redan utsatta grupper.

Förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund uppmanar därför regeringen och berörda myndigheter att ompröva beslutet och arbeta för att upprätthålla den statliga servicen i Åmål och Lysekil. En fortsatt statlig närvaro är avgörande för att garantera en rättvis och inkluderande samhällsstruktur i hela landet.

Skrivelse till Statens Servicecenter med anledning av de planerade avvecklingen av servicekontoren i Åmål och Lysekil.

Minskad statlig närvaro i Åmål och Lysekil kan leda till allvarliga konsekvenser för medborgare och lokalsamhälle

Den statliga närvaron är en grundförutsättning för en likvärdig samhällsservice i hela landet. Nedläggningen av Statens servicecenter i Åmål och Lysekil innebär att många invånare får svårare att få hjälp med viktiga myndighetsärenden, vilket riskerar att öka digital exkludering och geografiska klyftor. Detta påverkar inte bara enskilda medborgare utan också näringslivet och den kommunala servicen. Vi uppmanar därför till en omprövning av beslutet och att en fortsatt statlig närvaro i dessa orter säkerställs.

Statens servicekontor i Åmål spelar en avgörande roll för samhällsservicen i Dalsland och södra Värmland. En eventuell nedläggning skulle innebära stora svårigheter för äldre, personer med funktionsnedsättning och ekonomiskt utsatta grupper, som är beroende av personlig service för att hantera sina myndighetsärenden. De skulle tvingas resa långa sträckor, upp till 2,5 timmar i vissa fall, för att få hjälp i Karlstad, vilket både är tidskrävande och ekonomiskt belastande.

Lysekil har en stor arbetsgivare i Preem där många anställda arbetar på tillfälliga kontrakt. Dessa personer har ett kontinuerligt behov av stöd från statliga myndigheter, och servicekontoret har varit en viktig resurs för dem. Därtill har Lysekil tagit emot över 200 personer på flykt från Ukraina, där många har haft stor nytta av den nära och tillgängliga servicen. En nedläggning skulle därmed få betydande negativa konsekvenser för dessa grupper.

Nedläggningen av dessa servicekontor innebär en tydlig minskning av statens närvaro i mindre kommuner och riskerar att bidra till en ökad geografisk obalans. När statliga verksamheter försvinner ur en region skapas en kedjereaktion av negativa effekter, både för enskilda medborgare och för samhället i stort.

Konsekvenser för medborgarna:

- Försämrad tillgång till statlig service: Medborgare, särskilt äldre, personer med funktionsnedsättningar och de som saknar digital kompetens, får svårare att ta del av viktiga samhällstjänster.
- Ökade avstånd och merkostnader: Invånare tvingas resa längre för att få hjälp med exempelvis skattefrågor, pensioner, socialförsäkringsärenden och andra myndighetskontakter. Detta är särskilt problematiskt i gles- och landsbygdsområden där kollektivtrafiken är begränsad.
- Ökad digital exkludering: Alla har inte möjlighet att hantera sina ärenden digitalt, vilket leder till att vissa grupper riskerar att hamna utanför systemet.

Konsekvenser för det lokala samhället och näringslivet:

- Försämrad service och attraktivitet: När statliga funktioner försvinner minskar kommunens attraktionskraft för invånare och företag, vilket påverkar inflyttning och etablering av nya verksamheter.
- Färre arbetstillfällen: Nedläggningen leder till förlorade statliga jobb, vilket påverkar både individers försörjning och kommunernas skatteintäkter.
- Ökad belastning på kommunen: När statliga tjänster försvinner tvingas kommunen ta ett större ansvar för att vägleda och stötta medborgarna, trots redan ansträngda resurser.

Samlokalisering – en möjlig lösning

För att minska kostnaderna och samtidigt bevara den viktiga servicen föreslår Åmåls kommun en samlokalisering av servicekontoret med andra kommunala verksamheter. Kommunen planerar en ombyggnation av stadshuset och kan erbjuda lämpliga lokaler där Statens servicekontor kan inrymmas. Detta skulle vara en kostnadseffektiv lösning som både stärker den lokala samhällsservicen och säkerställer att invånarna i Dalsland och södra Värmland fortsatt har nära tillgång till de tjänster de behöver.

I Lysekil är servicekontoret redan integrerat i kommunhuset med relativt stora investeringar som troligen behöver mer tid för att räknas hem. Istället för avveckling borde det vara möjligt med en utveckling och ännu större integrering mellan kommunens kontaktcenter och statens servicecenter. En framtid skulle kunna vara gemensam besöksdisk och gemensamma tjänster/roller som arbetar för båda huvudmännen. Då skulle värdet för medborgarna kunna vidmakthållas men med högre effektivitet.

Sammantaget riskerar en minskad statlig närvaro att förstärka den urbana och regionala obalansen, där de större städerna får en allt starkare ställning medan mindre orter tappar både service och arbetsmöjligheter. Vi uppmanar därför regeringen och berörda myndigheter att ompröva beslutet och arbeta för att upprätthålla den statliga servicen i Åmål och Lysekil. En fortsatt statlig närvaro är avgörande för att garantera en rättvis och inkluderande samhällsstruktur i hela landet.

Vi ser fram emot en dialog om hur vi kan säkerställa att statens service finns tillgänglig för alla, oavsett bostadsort.

Med vänlig hälsning,
Peter Eriksson
Förbundsordförande
Fyrbodals kommunalförbund

Jan-Olof Johansson
Kommunalsråd i Lysekil och ledamot i förbundsdirektionen Fyrbodals
kommunalförbund

Michael Karlsson
Kommunalsråd i Åmål och ledamot i förbundsdirektionen Fyrbodals
kommunalförbund

ÄRENDE 10 – Dialog med Trafikverket om infrastrukturfrågor, kl. 15,00.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Arbetsutskottet har bjudit in Jörgen Einarsson, direktör för Trafikverkets västra region, för en diskussion kring strategiskt viktiga infrastrukturfrågor i Fyrbodalsregionen.

ÄRENDE 11 – Aktuella infrastrukturärenden

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

En muntlig föredragning av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg

I samband med nästa direktionsmöte kommer även Delregionalt kollektivtrafikeråd (DKR) att hållas. På dagordningen finns för närvarande endast en punkt: Politisk dialog om samverkan kring kollektivtrafiken.

Västra Götalandsregionen kommer under våren att skicka ut ett förslag på remiss rörande ändringar i formerna för samverkan, särskilt gäller detta samverkan på delregional nivå. Bland annat väntas dagens delregionala kollektivtrafikeråd föreslås ändras till ett politiskt samråd rörande strategiska samhällsplaneringsfrågor. På mötet ges en kort dragning av förslagen, samt möjlighet att förbereda delregionens inspel till den politiska dialogen på kommande DKR.

ÄRENDE 12 – Revidering av regional infrastrukturplan

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Revidering av regional plan pågår. Förbundsdirektionen förväntas på mötet den 8 maj fatta beslut kring förbundets syn på fördelning av medel inom regional plan, samt om det eller de namngivna objekt som förbundet önskar ha med i den reviderade planen.

Beredningen för hållbar utveckling väntas på sitt möte den 3 april komma överens om fördelningen av medel mellan kommunalförbunden, samt mellan planens olika åtgärdsområden.

Samtidigt pågår diskussioner och utredningar kring vilka åtgärder som är önskvärda och/eller möjliga på väg 162, längs sträckan Gläborg-Hallinden, med anledning av den brådskande situationen kring byte av bro över Lysekilsbanan.

Handlingarna inför arbetsutskottets möte kommer att kompletteras med en tjänsteskrivelse om fördelning av medel och förslag till namngivna objekt så snart slutgiltiga förslag är framtagna.

ÄRENDE 13 - Partnerskapsforum Sverige - Ukraina

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

I samband med besöket från det Ukrainska Kommunalförbundet i Vinnytsia Region så ställdes frågan från dem om ett fördjupat samarbete med såväl kommuner som kommunalförbund.

Under februari 2025 inkom Vänersborgs kommun med information om att de avser att titta vidare på frågan om ett samarbete inom ramen för en förstudie genom SALAR International (SKR). Vänersborg vill bjuda in intresserade kommuner och även kommunalförbundet att medverka. Målet är att finna eventuella gemensamma utvecklingsområden med lämpliga ukrainska partners.

Den 20-21 maj håller SALAR International partnerskapsforum (i Stockholm) mellan befintliga och möjliga samarbetspartners på lokal och regional nivå i Sverige och Ukraina.

Vänersborgs kommun har ställt frågan till Fyrbodals kommunalförbund om kommunalförbundet kan medverka på detta möte med en förtroendevald person och en tjänsteperson då Fyrbodals medverkan skulle skapa förutsättningar för kommunalförbunden att kunna samarbeta men även ge ingående kommuner möjlighet till att vidare utveckla partnerskap inom den kommunala kapaciteten och återuppbyggnaden av Ukraina.

Förvaltningen ser positivt på Vänersborgs förfrågan då det skapar nya kontaktytor till framtida samarbets- och utvecklingsprojekt. Förbundet ser att rollen som "mäklare" av kontakter och projekt ligger väl inom förbundets grunduppdrag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-01

Förfrågan Vänersborg Ukrainasamarbete

Brev Fyrbodal Partnerskapsforum Ukraina Maj 2025

Beslutet skickas till

anders.friden@vanersborg.se

Partnerskapsforum Sverige - Ukraina

Förslag till beslut

Arbetsutskottet noterar informationen.

Sammanfattning

I samband med besöket från det Ukrainska Kommunalförbundet i Vinnytsia Region så ställdes frågan från dem om ett fördjupat samarbete med såväl kommuner som kommunalförbund.

Under februari 2025 inkom Vänersborgs kommun med information om att de avser att titta vidare på frågan om ett samarbete inom ramen för en förstudie genom SALAR International (SKR). Vänersborg vill bjuda in intresserade kommuner och även kommunalförbundet att medverka. Målet är att finna eventuella gemensamma utvecklingsområden med lämpliga ukrainska partners.

Den 20-21 maj håller SALAR International partnerskapsforum (i Stockholm) mellan befintliga och möjliga samarbetspartners på lokal och regional nivå i Sverige och Ukraina.

Vänersborgs kommun har ställt frågan till Fyrbodals kommunalförbund om kommunalförbundet kan medverka på detta möte med en förtroendevald person och en tjänsteperson då Fyrbodals medverkan skulle skapa förutsättningar för kommunalförbunden att kunna samarbeta men även ge ingående kommuner möjlighet till att vidare utveckla partnerskap inom den kommunala kapaciteten och återuppbyggnaden av Ukraina.

Förvaltningen ser positivt på Vänersborgs förfrågan då det skapar nya kontaktytor till framtida samarbets- och utvecklingsprojekt. Förbundet ser att rollen som ”mäklare” av kontakter och projekt ligger väl inom förbundets grunduppdrag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Förfrågan Vänersborg Ukrainasamarbete

Bilaga 2 Brev Fyrbodals Partnerskapsforum Ukraina Maj 2025

Beslutet skickas till

Anders.friden@vanersborg.se

Handläggare av ärendet

Michael Johansson

Chef regional utveckling

Anders Fridén

Fyrbodals Kommunalförbund
Box 305,
451 18 Uddevalla

Förfrågan om medverkan i gemensam förstudie

I samband med besöket från det Ukrainska Kommunalförbundet i Vinnytsia Region så ställdes frågan från dem om ett fördjupat samarbete mellan våra kommuner. Vänersborgs kommun har för avsikt att titta närmare på förutsättningarna för detta genom en förstudie genom SALAR International (SKR). Vänersborg vill vidare bjuda in intresserade kommuner inom Fyrbodals och/eller Fyrbodals kommunalförbund att medverka i en gemensam förstudie i syfte att finna gemensamma utvecklingsområden med lämpliga Ukrainska partners.

För vidare information kontakta Anders Fridén, utvecklingsledare, Kommunstyrelse förvaltningen; anders.friden@vanersborg.se alt 0703-199661

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Fridén

Fyrbodals Kommunalförbund

Partnerskapsforum Sverige - Ukraina

Den 20-21 maj håller SALAR International partnerskapsforum mellan befintliga och möjliga samarbetspartners på lokal och regional nivå i Sverige och Ukraina. Mot bakgrund av det studiebesök som kommunförbundet Vinnytsia Association of Self Governing Bodies genomförde, med stöd av SALAR i november 2024 i Fyrbodal, Vänersborg och Trollhättan, har nu frågan ställts både från SALAR och Vinnytsias kommunförbund om medverkan vid partnerskapsforum.

Vänersborgs kommun har initialt ställt sig positiva till ett fördjupat samarbete med någon av de ingående kommunerna i Vinnytsia och erbjudit Fyrbodals Kommunalförbund medverkan till ett bredare samarbete med Vinnytsias kommunförbund. Genom Fyrbodals medverkan skulle kommunförbunden kunna samarbeta men även ge ingående kommuner möjlighet till att vidare utveckla partnerskap inom den kommunala kapaciteten och återuppbyggnaden.

SALAR har reserverat 2 platser för vardera Fyrbodals Kommunalförbund och Vänersborgs kommun vid Partnerskapsforum.

Program för Partnerskapsforum 20-21 maj bifogas.

Anders Fridén

Utvecklingsledare

ÄRENDE 14 – Projekt: Lokal och regional påverkan på skogsmarkens användning

Förslag till beslut

Arbetsutskottet ställer sig bakom att Fyrbodals kommunalförbund ansöker om medel för projektet Lokal och regional påverkan på skogsmarkens användning, med 100 % finansiering från Formas.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende ansökan av projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Skogsmarken i Västra Götaland är viktig för klimatet, arbetstillfällen, rekreation och biologisk mångfald. Den lokala och regionala nivåns påverkan på skogsmark och skogägandet är sparsamt studerad och troligen också underskattad.

Projektet ska belysa vilken påverkan lokala och regionala styrdokument och styrmedel har idag för hur skogsmarken används och brukas, samt hur detta skulle kunna se ut i framtiden beroende på hur skogsägaren agerar och hur den lokala och regionala styrningen utformas och används. Utifrån scenarier och annat underlag planeras policylabb för att ta reda på hur de lokala och regionala styrmedlen skulle kunna påverka så att skogen får en större betydelse för kolinlagring, biologisk mångfald, markhälsa, produktionsvärden, beredskapsfrågor med mera.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-03-25

Förbundsdirektionens beslut 2023-06-15, § 64 - Fyrbodals som projektägare/partner i projekt med extern part (dnr 2023/0003)

Beslutet skickas till

Miljö- och klimatstrateg, Fyrbodals kommunalförbund
Näringslivsstrateg, Fyrbodals kommunalförbund
projektekonom@fyrbodals.se

Projekt: Lokal och regional påverkan på skogsmarkens användning

Förslag till beslut

Arbetsutskottet ställer sig bakom att Fyrbodals kommunalförbund ansöker om medel för projektet Lokal och regional påverkan på skogsmarkens användning, med 100 % finansiering från Formas.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende ansökan av projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77

Sammanfattning

Skogsmarken i Västra Götaland är viktig för klimatet, arbetstillfällena, rekreation och biologisk mångfald. Den lokala och regionala nivåns påverkan på skogsmark och skogägandet är sparsamt studerad och troligen också underskattad. Projektet ska belysa vilken påverkan lokala och regionala styrdokument och styrmedel har idag för hur skogsmarken används och brukas, samt hur detta skulle kunna se ut i framtiden beroende på hur skogsägaren agerar och hur den lokala och regionala styrningen utformas och används. Utifrån scenarier och annat underlag planeras policylabb för att ta reda på hur de lokala och regionala styrmedlen skulle kunna påverka så att skogen får en större betydelse för kolinlagring, biologisk mångfald, markhälsa, produktionsvärden, beredskapsfrågor med mera.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse

Förbundsdirektionens beslut 2023-06-15, § 64 - Fyrbodals som projektägare/partner i projekt med extern part (dnr 2023/0003)

Beslutet skickas till

Miljö- och klimatstrateg, Fyrbodals kommunalförbund

Näringslivsstrateg, Fyrbodals kommunalförbund

projektekonom@fyrbodals.se

Ärendebeskrivning

Ett projekt planeras som en insats för att nå de mål som anges i det regionala skogsprogrammet för Västra Götaland. Formas har en passande utlysning som ger 100 % finansiering till beviljade projekt.

Bakgrund

Skogsmarken och företag knutna till skogen har stor betydelse i flera avseenden som är viktiga för utvecklingen i Västra Götaland:

- Skogen spelar en viktig roll för att begränsa Sveriges klimatpåverkan. Den tar upp mer växthusgaser än den släpper ut och bidrar också med förnyelsebara råvaror som kan ersätta icke förnybara bränslen och material.
- Skogen skapar arbetstillfällen både i själva skogen och i förädlingsindustrin, bygg- och möbelbranschen, livsmedelsföretag liksom hos besöksnäringen.
- Skogens har stor betydelse för rekreation genom sina friluftsvärden och för den biologiska mångfalden.
- Skogsägarna betalar skatt för sina intäkter och Västra Götalands län har det högsta taxerade värdet på skogsmark av alla Sveriges län.

De flesta associerar skogsmarksfrågor och styrmedel kring detta enbart till EU och staten. Det finns emellertid flera styrdokument och andra styrmedel på regional och lokal nivå som påverkar eller skulle kunna påverka skogsmarksfrågor. Dessa innefattar exempelvis den regionala utvecklingsstrategin, innovationsstödsystemets arbete, Västra Götalands skogsprogram, Klimat 2030 Västra Götaland, kommunernas planeringsverktyg (översiktsplan, detaljplan), lokalt näringslivsarbete och kommunernas arbete som skogsägare.

I Västra Götaland ägs 80 % av skogsmarken av enskilda skogsägare (privatpersoner) varför denna grupps beslut kring skogsägandet är särskilt viktiga. I landet som helhet är den siffran 50 %. Skogsägarna i Västra Götaland är en heterogen grupp med olika målsättningar med sitt skogsägande och äger i genomsnitt mycket små arealer jämfört med skogsbolag som är dominerande i andra delar av landet. Skogsägaren tar oavsett storlek på sitt innehav besluten om skötsel och nyttjande. Undersökningar visar att det företagsfrämjande systemet i stort sett inte alls når vare sig skogsägaren eller de mindre företag som har skogen i fokus för sin verksamhet.

Den lokala och regionala nivåns påverkan på skogsmark och skogägandet är sparsamt studerad och enligt statsvetenskaplig forskning troligen också underskattad. Det bedöms finnas potential att ge bättre förutsättningar till både högre monetära värden i och från skogen och större möjligheter att påverka klimatnyttorna som skogen ger och skulle kunna ge, om mer kunskap fanns kring den lokala och regionala nivåns påverkan.

Projektets syfte

Projektet ska belysa vilken påverkan lokala och regionala styrdokument och styrmedel har idag för hur skogsmarken används och brukas, samt hur detta skulle kunna se ut i framtiden beroende på hur skogsägaren agerar och hur den lokala och regionala styrningen utformas och används.

Genomförande

Med hjälp av scenarier med olika markanvändnings- och skötselriktningar tas framtidsbilder fram av forskare på SLU. Dessa ger en bild av hur Västra Götalands skogar kan komma att se ut, beroende på vilka beslut som fattas.

Dialogmöten hålls under ledning av statsvetare med kompetens inom regional utveckling, de regionala skogsprogrammen och skogsfrågor samt kulturgeografer med kunskaper om hur enskilda skogsägare i Västra Götaland agerar och tänker.

Djupintervjuer hålls och workshoppar genomförs med arbete kring hur exempelvis den regionala utvecklingsstrategin, det regionala skogsprogrammet samt kommunernas policyer och planeringsverktyg påverkar skogsmarken idag och vilka konsekvenser det får.

Så kallat policylabb genomförs för att ta reda på hur de lokala och regionala styrmedlen skulle kunna påverka så att skogen får en större betydelse för kolinlagring, biologisk mångfald, markhälsa, produktionsvärden, beredskapsfrågor med mera.

Projektparter

Fyrbodals kommunalförbund agerar projektägare (måste vara en offentlig organisation).

Arbetet genomförs i nära samarbete med Gröna klustret Nuntorp som processleder och står för relationer till skogsägare och andra företag och organisationer med skogen som bas, inte minst utifrån deras projekt Arena skog.

Forskare från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Södertörns högskola och Göteborgs universitet deltar.

I dialoger, workshops och intervjuer deltar kommuner, enskilda och offentliga skogsägare, Västra Götalandsregionen, besöksnäringens aktörer, byggaktörer med flera.

Samverkan sker med Innovatum i deras egenskap av processledare för Västra Götalands skogsprogram och som utvecklingsaktör inom tillverkning/byggnation i trä.

Arbetet knyts till aktörer i Värmland genom en referensgrupp.

Tider och ekonomi

Projektid: 24 månader, projektstart i början av 2026.

Finansiering: 100 % finansiering söks hos Formas.

Budget: ca 5 miljoner kronor.

Handläggare av ärendet

Tobias Källqvist

Miljö- och klimatstrateg

§ 64 - Fyrbodal som projektägare/partner i projekt med extern part

Under våren 2023 har förbundet processat fram ett förslag till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen avseende 2024. Budgeten visar hur kommunalförbundet prioriterar sina insatser för att genomföra förbundets kommande/nya verksamhetsplan 2024–2026, regionala utvecklingsstrategi RUS2030, regionala kulturplanen, Klimat 2030 samt näringslivsstrategi Businessregion Väst 2030.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå att direktionen beslutar att Fyrbodals kommunalförbund kan agera projektägare för projekt som drivs av extern part och vid dessa tillfällen begära ersättning för kostnader kopplade till projektägarskapet ur projektets budget (exklusive eventuella investeringskostnader).

Ärendet föredrogs av Titti Andersson, Bitr förbundsdirektör.

Direktionen beslutar

Att Fyrbodals kommunalförbund kan agera projektägare för projekt som drivs av extern part och vid dessa tillfällen begära ersättning för kostnader kopplade till projektägarskapet ur projektets budget (exklusive eventuella investeringskostnader).

Justerare:		Utdragsbestyrkande:
------------	--	---------------------

Fyrbodals kommunalförbund – 14 kommuner samarbetar för hållbar utveckling

ÄRENDE 15 – Ansökan DRUM: Det Goda Livet i Dalsland 2

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att bevilja Fyrbodals kommunalförbunds ansökan om delregionala utvecklingsmedel för projektet "Det Goda Livet i Dalsland 2" under perioden 2025-06-01-till 2028-05-31, totalt 590 000 kr. Projektet finansieras med respektive års delregionala utvecklingsmedel.

Beslutet gäller under förutsättning att Västra Götalandsregionen medfinansierar projektet med 590 000 kr.

Beslutet gäller under förutsättning att Dalslandskommunerna (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg, Åmål) medfinansierar projektet med 590 000 kr. Kommunalförbundet har rätt att avsluta projektet i förtid om stora avvikelser från projektbeslutet sker under projektperioden eller om kommunalförbundets budgetförutsättningar förändras.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26, § 77.

Sammanfattning

Hela idén bakom den särskilda satsningen Dalsland var ett initiativ och en viljeinriktning från Västra Götalandsregionen som hade välgrundade aningar om att landskapet hade ett utgångsläge som på ett problematiskt sätt stack ut i jämförelse med det generella läget i Västra Götaland.

De allra flesta insatser är idag pågående och har sitt planerade slutdatum inom ett eller två år. Många av utvecklingsinsatserna är mitt i processen och står och väger i bedömningen av hur framgångsrika och bestående de kommer att bli.

Vi börjar närma oss en fas där summan av de olika initiativen på riktigt kan börja påverka de större strukturerna, vilket var målet med hela den övergripande satsningen.

Förslaget från Fyrbodals kommunalförbund och kommunerna är därför att en processledartjänst förlängs över tre år från sommaren 2025, med tjänstgöringsgraden 50 %, och där 6 Dalslandskommuner finansierar en tredjedel, Fyrbodals kommunalförbund en tredjedel via DRUM-medel och att regionen kvarstår med den sista tredjedelen från regionala utvecklingsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Ansökan DRUM Det Goda livet i Dalsland 2 (2025-03-12)

Ansökan DGLID 2 2025-2028 ver 250102

Indikatorer DGLID 2

VGR Ansökan om projektstöd inom regional utveckling 2025-06-01--2028-05-31 för projektet Det Goda Livet i Dalsland 2

Beslutet skickas till

Bengtsfors kommun

Dals-Ed kommun

Färgelanda kommun

Mellerud kommun

Vänersborg kommun

Åmål kommun

Västra Götalandsregionen (ulrika.bokeberg@vgr.se)

projektkonom@fyrbodal.se

Ansökan DRUM Det Goda Livet i Dalsland 2

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att bevilja Fyrbodals kommunalförbunds ansökan om delregionala utvecklingsmedel för projektet ”Det Goda Livet i Dalsland 2” under perioden 2025-06-01-till 2028-05-31, totalt 590 000 kr. Projektet finansieras med respektive års delregionala utvecklingsmedel.

Beslutet gäller under förutsättning att Västra Götalandsregionen medfinansierar projektet med 590 000 kr.

Beslutet gäller under förutsättning att Dalslandskommunerna (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg, Åmål) medfinansierar projektet med 590 000 kr.

Kommunalförbundet har rätt att avsluta projektet i förtid om stora avvikelser från projektbeslutet sker under projektperioden eller om kommunalförbundets budgetförutsättningar förändras.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende projektmedel) enligt delegationsordning 2023-12-07, § 115.

Sammanfattning

Hela idén bakom den särskilda satsningen Dalsland var ett initiativ och en viljeinriktning från Västra Götalandsregionen som hade välgrundade aningar om att landskapet hade ett utgångsläge som på ett problematiskt sätt stack ut i jämförelse med det generella läget i Västra Götaland.

De allra flesta insatser är idag pågående och har sitt planerade slutdatum inom ett eller två år. Många av utvecklingsinsatserna är mitt i processen och står och väger i bedömningen av hur framgångsrika och bestående de kommer att bli.

Vi börjar närma oss en fas där summan av de olika initiativen på riktigt kan börja påverka de större strukturerna, vilket var målet med hela den övergripande satsningen.

Förslaget från Fyrbodals och kommunerna är därför att en processledartjänst förlängs över tre år från sommaren 2025, med tjänstgöringsgraden 50 %, och där 6

Dalslandskommuner finansierar en tredjedel, Fyrbodals kommunalförbund en tredjedel via DRUM-medel och att regionen kvarstår med den sista tredjedelen från regionala utvecklingsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ”Ansökan DRUM Det Goda livet i Dalsland 2 (2025-03-12)

Ansökan DGLID 2 2025-2028 ver 250102

Indikatorer DGLID 2

VGR Ansökan om projektstöd inom regional utveckling 2025-06-01--2028-05-31 för projektet Det Goda Livet i Dalsland 2

Beslutet skickas till

Bengtsfors kommun

Dals-Ed kommun

Färgelanda kommun

Mellerud kommun

Vänersborg kommun

Åmål kommun

Västra Götalandsregionen (ulrika.bokeberg@vgr.se)

projektekonom@fyrbodal.se

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Hela idén bakom den särskilda satsningen Dalsland var ett initiativ och en viljeinriktning från Västra Götalandsregionen som hade välgrundade aningar om att landskapet hade ett

utgångsläge som på ett problematiskt sätt stack ut i jämförelse med det generella läget i Västra Götaland.

Utifrån en välgjord och bred analys i Västra Götalandsregionens regi år 2020 påvisades de svagheter och strukturer som var mest angelägna att åtgärda och ett förslag på handlingsplan togs fram för att i nästa skede gå ut på remiss till Dalslandskommunerna.

I samverkan togs beslutet att sjösätta den breda satsningen ”Det goda livet i Dalsland” under programperioden 2021-2025 och i förarbetet kom även Länsstyrelsen i Västra Götaland och Fyrbodals Kommunalförbund med i samarbetet.

Planen för Det goda livet i Dalsland 2021-2025, formulerad att ”inledningsvis” stärka landskapets utvecklingsförutsättningar innehöll i sin grundversion 4 st prioriterade utvecklingsområden(A), 5 st experimentella teman med Dalsland som testarena(B) och därutöver 7 st tematiska rubrikområden(C) där nya satsningar skulle kunna uppstå under programperiodens gång.

Den tillsatta styrgruppen med de 9 samverkande organisationerna blev en viktig samverkansyta för att identifiera och avgränsa de initiativ och satsningar som skulle genomföras under programrubriken. Och styrgruppen har fortsatt haft en avgörande betydelse eftersom nya idéer, kursändringar och följder av insatser har uppstått löpande under hela programperioden.

År 2021 gick åt till formuleringar, överenskommelser och upplägg av genomförandet och i början av 2022 tillsattes den 150 % processledning som beslutats av parterna. Det var en heltid, formellt placerad hos Fyrbodals Kommunalförbund men representerande alla 9 organisationer. Det var också 50 % processledare placerad hos Västra Götalandsregionen särskilt för experimentområdet Testarena Dalsland. Därtill avsatte regionen tid hos en tjänsteman för att samordna och administrera styrgruppens möten.

Genomförande

Inledningsvis prioriterades naturligt de angivna insatserna i planen och förutsättningarna för de mer experimentella delarna utreddes. Några år senare kan det konstateras att det har hänt väldigt mycket inom de 4 st högprioriterade verksamhetsområdena inom område A. Finansieringsbeslut på uppemot 100 mkr kan härledas till dessa insatser från en mängd olika finansiärer. Och alla insatserna är

inriktade på att bygga in stadigvarande funktioner och drift i Dalsland, det är inte korta projektinsatser.

För Testarena Dalsland, område B är bilden annorlunda. Med experimenterandets rätt så har många vägar inte visat sig vara framkomliga. De ursprungliga tankarna är i många fall vilande eller ersatta av andra försöksverksamheter där förutsättningarna varit mer gynnsamma. Det är framför allt inom ”Attraktivt byggande och strandskydd” som ett modellorienterat arbetssätt arbetats fram med förhoppningar om goda konkreta effekter på sikt inom planering och möjliggjort byggande. Även ett nytt samarbetskoncept kring ”Stationssamhällen och nya hållplatser” har fått anmärkningsvärd framgång där det idag finns beslut på finansiering av framtagandet av en plan till en ny tågstation i Brålanda och långt gångna planer i Bäckefors. Tillkomsten av dessa tågstopp skulle helt rita om möjlighetskartan för dessa orter med närområden.

Inom område C där endast tematiska rubriker var med från början så har det däremot hänt desto mer. Projekt inom besöksnäring, platsutveckling, kollektivtrafik, näringsliv, inflyttning mm har initierats och uppstått med bred förankring i specialdestinerade insatser. Flera av insatserna har skett i bred lokal förankring där förutom kommunerna även näringsliv, föreningsliv, kulturaktörer, privatpersoner och byföreningar mfl blivit engagerade i ett riktat utvecklingsarbete. Insatserna siktar alla på att bli bestående inslag i landskapet.

Nuläge och framtid

De allra flesta insatser är idag pågående och har sitt planerade slutdatum inom ett eller två år. Många av utvecklingsinsatserna är mitt i processen och står och väger i bedömningen av hur framgångsrika och bestående de kommer att bli. Men det finns också många utvecklingsinsatser som fått sin uppstart nyligen, är i växling mellan förstudie och genomförandefas eller är under upparbetande.

Det kommer att finnas ett stort samordnings- och processledningsbehov i att få olika satsningar att fogas in i landskapet som bestående eller att bidra till en större nytta för landskapet som helhet. Alla blommor som planterats behöver få god omvårdnad för att kunna slå ut i all sin prakt. Bedömningen i nuläget är inte att alla satsningar kan löpa vidare i sina respektive spår på egen hand utan samordningsbehovet finns ytterligare en god stund.

Vi börjar närma oss en fas där summan av de olika initiativen på riktigt kan börja påverka de större strukturerna, vilket var målet med hela den övergripande satsningen. Den situation som gäller nu handlar om skillnaden mellan att få se kortsiktiga ljusglimtar och att få leda processer till långsiktiga framgångar av verklig betydelse. Därför blir helhetsgreppet från nu och framåt av största vikt.

Förslag till upplägg av samordning för kommande treårsperiod

Från att i princip ha finansierat all processledning och i en strategisk ledarroll för Det goda livet i Dalsland så har Västra Götalandsregionen önskat träda tillbaka från detta ansvar för vidare satsning. De 6 Dalslandskommunerna och Fyrbodals Kommunalförbund anser dock att regionen är en så pass viktig och avgörande spelare för framtiden i satsningen och har därmed fastnat för en mer likvärdigt upplagd modell.

Västra Götalandsregionen står för hela idén till satsningen, har lagt grunden till hela strategin och planen i dess ursprungliga skick. Regionen är också helt omistligt bollplank inom de flesta områden där utvecklande beslut behöver fattas. På ett liknande sätt är även Fyrbodals Kommunalförbund en omistlig medaktör med sina fyrbodalsorienterade strategier inom olika områden och god lokal kännedom.

Förslaget från Fyrbodals och kommunerna är därför att en processledartjänst förlängs över tre år från sommaren 2025, med tjänstgöringsgraden 50 %, och där 6 Dalslandskommuner finansierar en tredjedel, Fyrbodals kommunalförbund en tredjedel via DRUM-medel och att regionen kvarstår med den sista tredjedelen från regionala utvecklingsmedel.

Översiktlig ekonomikalkyl för 2025-2028

Kostnader

50% Processledare tre år inkl OH och resekostnader	1 770 000
--	-----------

Finansiering

Dalslandskommunerna	590 000
---------------------	---------

Fyrbodals Kommunalförbund	590 000
Västra Götalandsregionen	590 000
Summa	1 770 000

Handläggare av ärendet

Michael Johansson
Chef regional utveckling

ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD

Välkommen att söka stöd från Fyrbodals kommunalförbund!

På nästkommande sidor hittar du vår blankett för ansökan om stöd till delregionala utvecklingsprojekt inom ramen för Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030, Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027, Klimat 2030 och Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026. Där hittar du även de allmänna villkor som gäller för alla projekt som beviljas stöd. Läs igenom dem innan du fyller i ansökan.

För att ansökan ska kunna beredas krävs att alla uppgifter lämnas direkt i blanketten. Följ anvisningarna och fyll i alla uppgifter. Mer vägledning om inom vilka områden projekt prioriteras och utifrån vilka kriterier ansökan bedöms finns på www.fyrbodal.se/satsningar/att-soka/. Det som skrivs i blanketten är det som beaktas vid beslutet, hänvisa därför inte till eventuella bilagor.

Ansökningsblanketten är skrivskyddad. Om ni behöver ändra något, t ex lägga till fler rader i indikatortabellen kan ni stoppa skrivskyddet med lösenordet ”ansokan” och sedan återställa det.

Ifylld, underskriven och inskannad blankett mejlas, tillsammans med en kopia i wordformat (för att underlätta handläggningen), till e-postadress:

kansli@fyrbodal.se

Om ni inte har möjlighet att skanna in den underskrivna blanketten går det bra att skicka den i pappersform till:

Fyrbodals kommunalförbund
Box 305
451 18 Uddevalla

Vid frågor om ansökan, kontakta handläggare inom området. Du hittar ansvarig handläggare via www.fyrbodal.se/satsningar/att-soka/

Allmänna villkor

För projektet gäller följande allmänna villkor:

- Projektet ska genomföras enligt den projekt- och kostnads-/finansieringsplan som anges i beslutet.
- Ändringar i projektet får inte göras utan Fyrbodals kommunalförbunds godkännande.
- Projektägare som fått stöd av Fyrbodals kommunalförbund ska i sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av både kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen. Länk till logotyp finns på www.fyrbodals.se/om-oss/press-media/ och www.vgregion.se/regional-utveckling/soka-stod/informationsskyldighet/.
- Fyrbodals kommunalförbund har rätt att hos projektägaren och samverkanspart följa arbetet och ta del av alla handlingar som kan ge upplysning om projektet.

Omprövning av beslut

Beslut om stöd kan hävas och utbetalt stöd kan återkrävas om:

- projektarbetet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen,
- förutsättningar för projektets finansiering ändrats,
- stödet beviljats på grund av oriktig eller ofullständig uppgift av projektägaren,
- projektägaren inte fullgör skyldigheterna enligt ovanstående allmänna villkor.

Redovisning

I projektägarens bokföring ska projekt som får stöd redovisas separat så att projektets intäkter, kostnader och utfall kan utläsas direkt i redovisningen oavsett om annan verksamhet pågår samtidigt. Originalverifikationer ska sparas hos projektägaren i sju år efter slutredovisning av projektet.

Projektägaren ska till Fyrbodals kommunalförbund skriftligen rapportera om projektet avbryts eller försenas eller annan väsentlig ändring inträffar.

Utbetalning av stöd

Utbetalning av projektstöd sker efter att projektägaren lämnat en rekvisition. Rekvisition görs på Fyrbodals kommunalförbund rekvisitionsblankett och ska innehålla en redovisning av kostnader som uppkommit i projektverksamheten under den beslutade projektperioden. Kostnaderna ska:

- vara nödvändiga för att projektet ska kunna genomföras
- ha uppkommit och avse aktiviteter inom den projektperiod som beslutats av Fyrbodals kommunalförbund
- vara bokförda inom projektperioden
- vara betalda senast till slutredovisningen, som ska ske inom två månader från projektets slutdatum.

Till rekvisitionen ska projektägaren bifoga en projektspecifik huvudbok eller liknande, så att redovisningen kan stämmas av mot bokföringen. I de fall det finns behov av att boka upp kostnader i samband med slutrekvirering ska underlag i form av faktura eller liknande bifogas för att verifiera uppbokningen.

Om det förekommer kostnader i projektet som finansierats med bidrag annat än pengar ska en sammanställning med specifikation av dessa kostnader bifogas rekvisitionen. Vid inköp av externa tjänster ska projektägaren på begäran av Fyrbodals kommunalförbund kunna redogöra för hur upphandlingen eller konkurrensutsättningen gått till. Om projektet är ett samverkansprojekt ska projektspecifik huvudbok från projektägaren samt från samverkanspart bifogas rekvisitionen. Rekvisition ska lämnas minst en gång per halvår.

Lägesrapport respektive slutrapport av projektets verksamhet ska lämnas vid del- respektive slutrekvisition. Delrekvisition bör skickas in senast en månad efter rapporterad period. Rapporteringen ska ske på Fyrbodals kommunalförbunds blanketter. Slutrapporten ska innehålla utfall av projektets indikatorer.

Beviljat projektstöd utgör maximalt projektstöd. Utbetalning sker med ett belopp som motsvaras av Fyrbodals kommunalförbunds beslutade finansieringsandel (normalt beräknad på offentlig och privat kontant finansiering och offentligt bidrag i annat än pengar) av de godkända kostnaderna i rekvisitionen.

ANSÖKAN OM PROJEKTSTÖD

1. Inriktning

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 har målet ”Tillsammans gör vi Västra Götaland till föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle”. Strategin består av fyra långsiktiga prioriteringar; ”Bygga kompetens”, ”Stärka innovationskraften”, ”Knyta samman Västra Götaland” och ”Öka inkluderingen”. Fyrbodals kommunalförbund genomför insatser inom alla fyra.

Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027 utgår från fem strategiska områden som ska genomsyra all kulturutveckling: ”Vidgat deltagande”, ”Konstnärligt skapande”, ”Samverkan och synergi”, ”Digitalisering” och ”Internationalisering”.

Klimat 2030 och Fyrbodals kommunalförbund fokuserar på fyra områden; ”Hållbara transporter”, ”Klimatsmart och hälsosam mat”, ”Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster” och ”Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler”.

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026 innehåller fem mål för regional utveckling och kompetensförsörjning: ”Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv”, ”Attraktiva livsmiljöer”, ”Robust och sammanhållen samhällsplanering”, ”Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv” och ”Livslångt lärande”.

Kryssa för de områden som projektet huvudsakligen bidrar till nedan. Projektet ska ha koppling till minst ett av de strategiska dokumenten. Det är **obligatoriskt** att kryssa för vilket/vilka mål i förbundets verksamhetsplan projektet bidrar till.

För mer information om innehållet i de strategiska dokument som de delregionala utvecklingsmedlen är med och bidrar till, följ länkarna nedan:

Regional utvecklingsstrategi 2021–2030 [Regional utvecklingsstrategi 2021–2030](#)

Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027 [Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027](#)

Klimat 2030 Fokusområden: [Klimat 2030](#)

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan: [Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026](#)

<p>Långsiktiga prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin:</p> <p>Kraftsamlingar i den regionala utvecklingsstrategin:</p>	<p>☒ Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande</p> <p>☒ Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant</p> <p>☒ Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet</p> <p>☒ Öka inkluderingen – för stärkt tillit och sammanhållning</p> <p>☐ Elektrifiering</p> <p>☒ Digitalisering</p> <p>☒ Cirkulära affärsmodeller</p> <p>☒ Fullföljda studier</p>	
<p>Strategiska områden i den regionala kulturstrategin:</p>	<p>☒ Vidgat deltagande</p> <p>☐ Konstnärligt skapande</p> <p>☒ Samverkan och synergi</p> <p>☐ Digitalisering</p> <p>☐ Internationalisering</p>	
<p>Fokusområden i Klimat 2030:</p>	<p>☒ Hållbara transporter</p> <p>☒ Klimatsmart och hälsosam mat</p> <p>☒ Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster</p> <p>☐ Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler</p>	
<p>Mål och delmål i Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan:</p> <p>Obligatoriskt att fylla i minst en av dessa.</p>	<p>Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv</p> <p>☒ Förenkla för företag att etablera sig här och/eller att ställa om</p> <p>☒ Förstärka stöd till både befintliga och nya företag genom en god samverkan med olika aktörer för en utveckling mot en cirkulär och hållbar ekonomi</p> <p>☒ Säkra matchningen och en god kompetensförsörjning tillsammans med utbildningssystemets aktörer</p> <p>Attraktiva livsmiljöer</p> <p>☒ Ta vara på och bidra till våra starka varumärken Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg</p> <p>☒ Verka för ett tillgängligt, rikt och starkt kultur- och fritidsliv</p> <p>☒ Stärka folkhälsan genom att skapa förutsättningar för ett hälsosamt och klimatsmart liv</p> <p>Robust och sammanhållen samhällsplanering</p> <p>☐ Skapa samsyn kring elektrifieringsbehov</p> <p>☒ Knyta samman Fyrbodals kommunerna i infrastrukturessatsningar</p> <p>☒ Minska sårbarheten</p>	<p>Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv</p> <p>☐ Skapa forum för att möta kommande kompetensbehov och utbildningskrav genom att samverka med branschråd, utbildningsanordnare och övriga aktörer. Utbildningsinsatserna är anpassade till aktuella och framtida krav på arbetsmarknaden.</p> <p>☒ Identifiera efterfrågade kompetenser och erbjuda utbildningsprogram som fokuserar på arbetsmarknadens behov så att människor ges de färdigheter som är nödvändiga.</p> <p>Livslångt lärande</p> <p>☐ Verka för en kultur av livslångt lärande</p> <p>☒ Utveckla digital kompetens och flexibla utbildningsformer för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov.</p>
<p>Kommuner i Fyrbodals som involveras:</p> <p>Obligatoriskt att fylla i minst tre av dessa.</p>	<p>☒ Bengtsfors</p> <p>☒ Dals-Ed</p> <p>☒ Färgelanda</p> <p>☐ Lysekil</p> <p>☒ Mellerud</p> <p>☐ Munkedal</p> <p>☐ Orust</p>	<p>☐ Sotenäs</p> <p>☐ Strömstad</p> <p>☐ Tanum</p> <p>☐ Trollhättan</p> <p>☐ Uddevalla</p> <p>☒ Vänersborg</p> <p>☒ Åmål</p>

2. Allmänna uppgifter	
Projektets namn: Processledning av Det goda livet i Dalsland 2025-2028	
Period: 20250601-20280531 Ange projektets start- och slutdatum. Kostnader som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom två månader från projektet slutdatum.	
Sökt belopp från Fyrbodals kommunalförbund: 590 000 kronor	Projektets totalkostnad: 1 770 000 kronor
Om ni haft kontakt med Fyrbodals kommunalförbund innan ni skickade in ansökan, ange gärna namn på kontaktperson: Michael Johansson	

3. Uppgifter om sökanden	
Utbetalning av medel kan endast ske till sökande (den juridiska personen) och denne ska stå som ansvarig för det plus- eller bankgironummer eller bankkonto som anges.	
Sökande:	Fyrbodals kommunalförbund
Org. nummer:	222000-1776
CFAR-nr	43830736 CFAR-nummer är ett åttasiffrigt identifikationsnummer för arbetsställen. Kontakta SCB, tel 019-17 62 40, om arbetsställets CFAR-nummer är okänt.
Juridisk form: Kommunalförbund (t.ex. ekonomisk förening, stiftelse osv.)	
Postadress:	Box 305
Telefon:	0522-440820
Postnummer/postort:	451 18 Uddevalla
Webbadress:	www.fyrbodald.se
Plusgiro/Bankgiro:	☐ sökandens pg nr: ☐ sökandens bg nr: 5434-3330
Är sökande momspliktig?	☒ Ja ☐ Nej

4. Kontaktpersoner	
Kontaktperson hos sökande: Bengt S Fors	Kontaktperson ekonomi: Malin Zetterman
Telefon: 007	Telefon:
E-post: bengtsfors@dalsed	E-post: projektekonom@fyrbodald.se

5. Sammanfattning av projektet på svenska (max 150 ord)
Sammanfattningen kan komma att publiceras externt.
<p>Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrikt i att utveckla ett landskap med strukturella utmaningar. Dalslands utveckling har varit svag under många år men trots detta uppvisat höga värden inom upplevd livskvalitet. Den omfattande plan för landskapets utveckling som togs fram, ville därför stärka svaga områden men kommunicera starka. Planen gick skarpt i början av 2022.</p> <p>Nu har insatserna pågått i 3 år och det har skett överraskande mycket. Den synligaste effekten är kanske den dalslandssamverkan som vuxit fram på kommunal nivå. Det har också gått oväntat lätt att komma överens om gemensamma utvecklingsåtgärder. Idag finns det 25 pågående insatser inom olika temaområden som varit breda och dalslandsövergripande. Finansiär har ofta varit Västra Götalandsregionen, men många andra finansiärer och intressenter har också blivit delaktiga.</p> <p>Eftersom strukturella förändringar tar tid finns det ett fortsatt behov att samordna det gemensamma arbetet. I första hand under programperioden under 2025, men även fortsatt då många av insatserna fortlöper flera år till. Dessutom uppstår det följdverkningar av satsningarna och initiativ tillkommer i utvecklingsarbetet. Därför finns ett stort behov av processsamordning under några år till.</p>

5. Sammanfattning av projektet på svenska (max 150 ord)

Sammanfattningen kan komma att publiceras externt.

Sammanfattning av projektet på engelska, valfritt (max 150 ord)

Sammanfattningen kan komma att publiceras externt.

6. Bakgrund - Varför behövs projektet?

Beskriv bakgrunden till de problem ni vill lösa genom projektet. Vilka är behoven som insatsen ska svara mot och vilka utmaningar finns? Redogör för aktuella kunskapsunderlag som styrker behovet och hänvisa gärna till hur projektet kompletterar och bygger vidare på andra pågående eller genomförda projekt och insatser i Fyrbodals kommun.

Bakgrund

Hela idén bakom den särskilda satsningen på Dalsland var ett initiativ och viljeinriktning från Västra Götalandsregionen som hade välgrundade aningar om att landskapet hade ett utgångsläge som på ett problematiskt sätt stack ut i jämförelse med det generella läget i Västra Götaland. Utifrån en välgjord och bred analys i Västra Götalandsregionens regi år 2020 påvisades de svagheter och strukturer som var mest angelägna att åtgärda och ett förslag på handlingsplan togs fram för att i nästa skede gå ut på remiss till dalslandskommunerna. I samverkan togs beslutat att sätta den breda satsningen "Det goda livet i Dalsland" under programperioden 2021-2025 och i förarbetet kom även Länsstyrelsen i Västra Götaland och Fyrbodals Kommunalförbund med i samarbetet.

Planen för Det goda livet i Dalsland 2021-2025, formulerad att "inledningsvis" stärka landskapets utvecklingsförutsättningar innehöll i sin grundversion

4 st **prioriterade utvecklingsområden(A)**,

5 st **experimentella teman** med Dalsland som testarena(**B**) och därutöver

7 st **tematiska rubrikområden(C)** där nya satsningar skulle kunna uppstå under programperiodens gång.

Den tillsatta styrgruppen med de 9 samverkande organisationerna blev en viktig samverkansytta för att identifiera och avgränsa de initiativ och satsningar som skulle genomföras under programrubriken. Och styrgruppen har fortsatt haft en avgörande betydelse eftersom nya idéer, kursändringar och följder av insatser har uppstått löpande under hela programperioden.

År 2022 tillsattes den 150 % processledning som beslutats av parterna och insatserna började gå skarpt. Det var dels en heltid, formellt placerad hos Fyrbodals Kommunalförbund men representerande alla 9 organisationer. Det var också 50 % processledare placerad hos Västra Götalandsregionen särskilt för experimentområdet Testarena Dalsland. Därtill avsatte regionen tid hos en tjänsteman för att samordna och administrera styrgruppens möten.

Genomförande 2021-2025

Inledningsvis prioriterades naturligt de angivna insatserna i planen och förutsättningarna för de mer experimentella delarna utreddes. Några år senare kan det konstateras att det har hänt väldigt mycket inom de 4 st högprioriterade verksamhetsområdena inom **område A**. Finansieringsbeslut på uppemot 100 mkr kan härledas till dessa insatser från en mängd olika finansiärer. Och alla insatserna är inriktade på att bygga in stadigvarande funktioner och drift i Dalsland, det är inte korta projektinsatser.

För Testarena Dalsland, **område B** är bilden annorlunda. Med experimenterandets rätt så har många vägar inte visat sig vara framkomliga. De ursprungliga tankarna är i många fall vilande eller ersatta av andra försöksverksamheter där förutsättningarna varit mer gynnsamma. Det är framför allt inom "Attraktivt byggande och strandskydd" som ett modellorienterat arbetssätt arbetats fram med förhoppningar om goda konkreta effekter på sikt inom planering och möjliggjort byggande. Även ett nytt samarbetskoncept kring "Stationssamhällen och nya hållplatser" har fått anmärkningsvärd framgång där det idag finns beslut på finansiering av en ny tågstation i Brålanda och långt gångna planer i Bäckeåkers. Tillkomsten av dessa tågstopp skulle helt rita om möjlighetskartan för dessa orter med närområden.

Inom **område C** där endast tematiska rubriker var med från början så har det däremot hänt desto mer. Projekt inom besöksnäring, platsutveckling, kollektivtrafik, näringsliv, inflyttning mm har initierats och uppstått med bred förankring i specialdestinerade insatser. Flera av insatserna har skett i bred lokal förankring där förutom kommunerna även näringsliv, föreningsliv, kulturaktörer, privatpersoner och byföreningar mfl blivit engagerade i ett riktat utvecklingsarbete. Insatserna siktar alla på att bli bestående inslag i landskapet.

6. Bakgrund - Varför behövs projektet?

Beskriv bakgrunden till de problem ni vill lösa genom projektet. Vilka är behoven som insatsen ska svara mot och vilka utmaningar finns? Redogör för aktuella kunskapsunderlag som styrker behovet och hänvisa gärna till hur projektet kompletterar och bygger vidare på andra pågående eller genomförda projekt och insatser i Fyrbodalen.

En summering av alla insatser inom olika områden som förekommit inom etiketten Det goda livet i Dalsland finns redovisat sist i dokumentet.

Nuläge och framtid

De allra flesta insatser är idag pågående och har sitt planerade slutdatum inom ett eller två år. Många av utvecklingsinsatserna är mitt i processen och står och väger i bedömningen av hur framgångsrika och bestående de kommer att bli. Men det finns också många utvecklingsinsatser som fått sin uppstart nyligen, är i växling mellan förstudie och genomförandefas eller är under upparbetande. Det kommer att finnas ett stort samordnings- och processledningsbehov i att få olika satsningar att fogas in i landskapet som bestående eller att bidra till en större nytta för landskapet som helhet. Alla blommor som planterats behöver få god omvårdnad för att kunna slå ut i all sin prakt. Bedömningen i nuläget är inte att alla satsningar kan löpa vidare i sina respektive spår på egen hand utan samordningsbehovet av processledning finns ytterligare en period.

Vi börjar närma oss en fas där summan av de olika initiativen på riktigt kan börja påverka de större strukturerna, vilket var målet med hela den övergripande satsningen. Den situation som gäller nu handlar om skillnaden mellan att få se kortsiktiga ljusglimtar och att få leda processer till långsiktiga framgångar av verklig betydelse. Därför blir helhetsgreppet från nu och framåt av största vikt.

7. Övergripande mål och långsiktiga effekter

Ange övergripande mål och förväntade långsiktiga effekter (långsiktigt önskvärt tillstånd) och förklara hur projektet förväntas bidra till detta. Ange hur projektet knyter an till regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021 - 2030 och långsiktig prioritering eller kraftsamling som kryssats i under rubrik 1. Inriktning. Ange även om projektet bidrar till andra mål.

Det långsiktiga syftet med alla insatserna gemensamt är att stärka Dalslands utvecklingsförutsättningar och strukturella nivå. Från ett läge i botten av olika mätningar till ett läge betydligt högre upp i listan. Samtidigt har den breda satsningen också ett uppdrag att sprida de positiva värden av landskapet, företrädesvis kring livskvalitet, där Dalsland ligger bra till. Med dagens pågående insatser är utvecklingen en bra bit på väg men det kommer att ta ett antal år innan effekterna slår igenom fullt ut. De kommande åren blir väldigt avgörande för om vi ser kortsiktiga resultat eller långsiktiga effekter och förmågan att väva in pågående insatser i befintliga strukturer kan bli avgörande för målpuppfyllelsen.

Det goda livet i Dalsland svarar tydligt mot många betoningar i den **regionala utvecklingsstrategin(RUS)**, framför allt inom prioriteringen "Knyta samman Västra Götaland". Till exempel följande texter:

• Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter

Det goda livet i Dalsland utgår mycket specifikt från Dalslands unika behov, kvaliteter och möjligheter och med ny funktionell samverkan över kommun- och organisationsgränser.

• Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande

Det goda livet i Dalsland har många insatser som i samråd gör invånarna mer direkt delaktiga i landskapets utveckling. Det är en framgångsfaktor att insatserna på ett tydligt sätt kommit närmare invånarnas behov och frågeställningar.

• Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera

Det goda livet i Dalsland innebär helt nya lokala och delregionala samverkansformer och en ny innovativ samskapande process där målet är att i brett samförstånd främja Dalslands attraktivitet. Dessutom har ett delområde, "Testarena Dalsland" specifikt handlat om att testa nya arbetsformer i detta landskap.

• Vi är modiga och förändringsorienterade ledare

I en tid präglas som präglas av hårda besparingar och resursbrist i den offentliga sektorn satsar Det goda livet i Dalsland på ett attraktivitetshöjande koncept där landskapets gemensamma krafter blir det som bryter igenom problembilden.

Det goda livet i Dalsland anknyter till prioriteringen "**Knyta samman Västra Götaland**" i RUS och uppfyller de flesta formuleringarna i prioriteringstexten, exempelvis:

- Attraktivitet hänger nära samman med platsens tillgång till kommersiell och offentlig service, bredband, bostäder och arbete.
- Tillgång till natur, kultur och sociala sammanhang, samt invånarnas möjligheter att påverka utvecklingen lokalt.

7. Övergripande mål och långsiktiga effekter

Ange övergripande mål och förväntade långsiktiga effekter (långsiktigt önskvärt tillstånd) och förklara hur projektet förväntas bidra till detta. Ange hur projektet knyter an till regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021 - 2030 och långsiktig prioritering eller kraftsamling som kryssats i under rubrik 1. Inriktning. Ange även om projektet bidrar till andra mål.

- En utmaning för att knyta samman Västra Götaland är att främja tillväxt, utveckling och attraktivitet på de platser som inte ligger inom pendlingsavstånd till högspecialiserade arbetsmarknader eller utvecklingsnoder.
- Genom att uppmuntra samverkan mellan olika sektorer och kommuner har Västra Götaland goda förutsättningar att utveckla alla delar av länet.
- Besöksnäring och kulturella och kreativa näringar kan bidra till att öka innovationskraften och knyta samman länet.
- Det civila samhället, kulturlivet och folkbildningen kan inspirera och öka invånarnas förmåga att ställa om till en hållbar livsstil.
- Det krävs verktyg som bättre identifierar, tillvaratar och utvecklar de kulturvärden, verksamheter eller kombinationer av verksamheter som driver på, utvecklar orten och ger ringar på vattnet
- Samarbete mellan kommun, region och boende på platsen, behöver främjas...
- Tillgången till föreningsliv och kultur ger tillhörighet och ökar välbefinnandet hos invånarna.
- ...metoder som främjar tvärspektoriell samverkan men även formaliserade samarbeten mellan det offentliga, privata och civila samhället.
- Utvecklingen av modeller för samfinansiering genom kanalisering av ekonomiska och sociala resurser

VGRs arbete på området

Vidareutveckla metoder för platsutveckling och gestaltad livsmiljö som:

- involverar de som bor, lever och verkar på platsen,
- främjar förvaltningsövergripande samhällsplanering,
- stöder mellankommunal samverkan och flernivåsamverkan,
- Främjar formaliserade och ekonomiskt bärkraftiga samarbeten mellan det offentliga, privata och civila samhället

8. Mål för projektperioden

Ange projektets mål. Målen ska gälla de resultat som ska uppnås inom projektperioden, vara mätbara och möjliga att följa upp.

1. Leda de olika insatserna inom Det goda livet i Dalsland till genomförande och långsiktigt inlemmande i befintliga strukturer.
2. Insatserna ska i slutet av projektperioden uppvisa märkbara effekter på de 18 indikatorer som tagits fram kopplat till Det goda livet i Dalsland.
3. Bygga upp ett starkt och effektivt samarbete mellan Dalslands kommuner, i förekommande fall med civilsamhälle, kulturaktörer och näringsliv och vara resurseffektiv genom att dra gemensam nytta av varandras resurser.
4. Höja Dalslands allmänna attraktionskraft som ett område att bo, leva, verka i.

9. Målgrupp

Ange vilken/vilka målgrupp/er projektet vänder sig till. Ange även på vilket sätt målgruppen kommer att få nytta av projektets resultat och hur målgruppen kommer att engageras i projektet.

Målgruppen är dalslandskommunerna och alla dess invånare, organisationer, institutioner och företag. Eftersom insatserna handlar om att få Dalsland att växa så tillkommer även människor och företag utanför landskapet som målgrupp.

Det goda livet i Dalsland uppvisar en bred palett av insatser där vissa satsningar gör mängder av privatpersoner, representanter från civilsamhälle, näringsliv och kulturinstitutioner djupt delaktiga. Andra insatser sker mer renodlat inom den offentliga sektorn.

Eftersom huvudsyftet är att få hela Dalsland att blomstra mer genom satsningar på många områden så kommer målgrupperna att få del av resultat och framgångar på många olika sätt. Allt från nya utbildningsmöjligheter och ökade kollektivtrafikmöjligheter till nya fritidsaktiviteter och socialt uppbyggda skyddsnet. Synsättet att engagera civilsamhälle och invånare där det är möjligt gör att potentialen att satsningarna blir bestående ökar.

10. Projektaktiviteter och arbetssätt

Ange vad som ska göras i projektet för att nå målen. Vilka aktiviteter ska genomföras och vilka arbetssätt ska tillämpas? Beskriv var och en av aktiviteterna som ingår i projektet och hur de bidrar till projektets mål inom projektperiodens ram samt till de mer långsiktiga målen (långsiktigt önskvärt tillstånd).

Projektaktiviteterna består mestadels i detta fall av att samordna och vårda de olika insatser för Dalslands utveckling som finns inom paraplyatsningens ram. Det innebär ett övergripande synsätt där aktiviteter görs målsökande i olika faser av utvecklingsstegen:

- Aktiviteter för att initiera insatser, samordna aktörer och säkerställa mål, innehåll, finansiering och beslut.
- Fånga upp nya idéer, projektförfrågningar och behandla/vidarebefordra dessa på bästa sätt.
- Aktiviteter för att tillse att beslutade insatser startar, följer beslut, ansvariga poster tillsätts och samverkan fungerar mellan inblandade parter.
- Koordinering, beslutsunderlag och informationsförmedling kring alla verksamheter till styrgrupp och intressenter/projektägare.
- Samtal om samordning och informationsspridning i bredare grupper och forum hos de nio ägarorganisationerna.
- Avstämningar och rapportering kring pågående projekt samt helhet, ekonomi mm.
- Uppföljning och malkontroll i slutet av projektider, dialog om fortsatt verksamhet, finansiering och organisering kring detta.
- Uppföljning och avrapportering till styrgrupp, intressenter, finansiärer efter avslutning av insatser eller övergång till andra former.
- Informationsinsatser och marknadsföring via sociala media, hemsidor, samverkan med kommunikatörer, press mm
- Administration och bevakning av insamling av alla rapporter, förstudier, projektbeskrivningar, anteckningar mm för dokumentation kring Det goda livet i Dalsland.
- Planering och organisering av vissa evenemang och möten som särskilt är kopplat till Det goda livet i Dalsland.

11. Tid- och aktivitetsplan för projektet

Ange de planerade aktiviteterna samt ett planerat start- och slutdatum. Beskriv aktiviteterna i detalj under punkt 10 "Projektaktiviteter och arbetssätt".

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Processledning av satsningen Det goda livet i Dalsland	2025-06-01	2028-05-31
"Slutkonferens" för programperioden DGLID 2021-2025	2025-09-01	2025-10-30
Informationsspridning om Det goda livet i Dalsland	2025-06-01	2028-05-01

12. Indikatorer

Indikatorerna avser det resultat som projektet förväntas leda till inom ramen för projektperioden. De indikatorer som ska användas finns i bilaga till denna blankett. Välj minst en indikator från bilagan. Egna indikatorer kan också anges och detta görs i så fall under rubriken Egna projektindikatorer nedan. Utfallet av valda indikatorer ska ingå i projektets slutredovisning.

Om indikatorerna är av sådan typ att de kan fördelas på kvinnor respektive män ska detta göras. Det gäller även antal företag som, om möjligt, ska delas upp i ägda/ledda av kvinnor respektive män.

Uppgifter om namn på personer eller företag som ingår i utfallet av indikatorerna ska vid begäran kunna redovisas av stödmottagaren.

	Kvinnor	Män	Total
Indikatorer			
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar			9
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt			1
Egna projektindikatorer			
Se indikatorlista för Det goda livet i Dalsland(bilaga)			

13. Projektets organisation och deltagare

Redogör för vilka organisationer som deltar i projektets genomförande, deras roller och arbetsfördelningen dem emellan. Beskriv projektorganisationen inklusive eventuella styrgrupper, referensgrupper och deras sammansättning. Ange hur projektets ekonomiadministration kommer att hanteras. Observera att jämn könsfördelning och integrationsaspekter ska beaktas vid fastställande av projektorganisation.

"Ågarorganisationerna" till Det goda livet i Dalsland är Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Fyrbodals kommunalförbund, Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun. En gemensam styrgrupp med kommundirektörer och representanter för dessa organisationer leder och fördelar det övergripande arbetet med satsningen.

Fyrbodals kommunalförbund är formell arbetsgivare för processledartjänsten. Västra Götalandsregionen har ett särskilt ansvar för delområdet "Testarena Dalsland".

En referensgrupp med politiker för kommuner, kommunalförbund och region + representanter för Länsstyrelsen möts årligen tillsammans med styrgruppen för rapportering, avstämning och inriktningssamtal.

Mängder av organisationer deltar i olika konstellationer i de insatser som genomförs inom diverse tematiska områden. Organisationerna, representerande civilsamhället, näringsliv, offentliga organisationer och institutioner kan ha varierande grad av inflytande och beslutsrätt över de olika insatserna.

Ekonomiadministrationen för processledartjänsten kommer att skötas inom Fyrbodals kommunalförbunds ordinarie funktioner och OH-kostnader finns beräknade inom projektet för detta.

14. Uppföljning, utvärdering och resultat spridning

Beskriv hur projektet ska följas upp och utvärderas vad gäller resultat, arbetssätt och ny kunskap. Beskriv hur och när resultat, lärdomar och erfarenheter ska tas om hand och spridas till målgrupp och andra.

Beskriv även hur indikatorerna ska följas upp och mätas. Beskriv hur och var projektet planerar att kommunicera att Västra Götalandsregionen är en medfinansier.

Det goda livet i Dalsland planerar en "slutkonferens" för att samla upp resultat för den första programperioden 2021-2025, i oktober 2025. Det är dock väldigt tidigt att se stora effekter redan då eftersom många insatser är mitt i sitt genomförande.

Det finns 18 st framtagna indikatorer inom Attraktivitet, Samhörighet, Sysselsättning och Utbildning och Invånarnas välbefinnande för att med jämna mellanrum mäta hur utvecklingen blir. Dessa inlemmas även i Västra Götalandsregionens översiktliga analyser av utvecklingen i Västra Götaland.

Rapportering av hur insatserna fortlöper sker regelbundet till kommuner, kommunalförbund, länsstyrelse och region. Såväl till tjänstemannaorganisationerna som till den politiska nivån.

Det goda livet i Dalsland har inneburit ett nytt arbetssätt för delregional utveckling som visat sig ha stora fördelar och kvaliteter. Arbetssättet används redan som en tankemodell för hur utveckling kan initieras även inom andra geografiska områden. Spridandet av denna framgångsmodell för arbetssätt kommer att spridas fortlöpande i utvalda sammanhang.

Det goda livet i Dalsland anger vid alla kommunikationsinsatser och texter på hemsidor, sociala media mm att Västra Götalandsregionen är medfinansier och högst delaktig i insatserna, liksom att övriga 8 organisationer som äger processerna också nämns. Dessutom är alla delinsatser och dess ansvariga instruerade att göra det också. Det finns delsatsningar som har andra finansierare och då lyfts naturligtvis dessa också.

15. Verksamhet efter projektiden

Ange hur verksamheten förväntas drivas vidare efter projektperioden.

Hela satsningen på Det goda livet i Dalsland bygger på att genomförda insatser företrädesvis inte ska ha projektkaraktär utan vara tydligt designade att övergå i reguljär verksamhet, inbyggda i befintliga strukturer och med långsiktig verkan.

Förlängningen av processledartjänsten syftar i huvudsak till att säkerställa att alla goda insatser som pågår och genomförs kan byggas in i de långsiktiga och fasta strukturerna för att uppnå bästa måluppfyllelse.

15. Verksamhet efter projektiden

Ange hur verksamheten förväntas drivas vidare efter projektperioden.

Det innebär att en lång rad verksamheter kommer att få sin fortsättning i befintlig kommunal och regional verksamhet och påverka utvecklingen under en lång följd av år. Därför kommer ett lyckat projekt innebära att behovet av en fortsatt processledartjänst kommer att vara borta vid projektslut.

Generellt prioriterade frågor

Regionutvecklingsuppdraget utgår från en helhetssyn på den miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensionen av hållbar utveckling, där alla tre prioriteras lika och är integrerade i varandra. Enligt Vision Västra Götaland finns fyra generellt prioriterade frågor som ska genomsyra allt utvecklingsarbete i Västra Götaland och i Fyrbodalen: **jämställdhet, integration, miljö- och klimatomställning samt internationalisering**. Alla projekt ska beakta kriterierna och de ligger även till grund för bedömning av projektansökningar. Mätbara mål och aktiviteter kopplade till jämställdhet, integration, miljö/klimat och internationalisering bör, när möjligt, anges för att visa på vad projektet förväntas uppnå. Beskriv om och hur ni försöker bryta traditionella mönster i deltagandet.

16. Jämställdhet

Hur främjar projektet en jämlik fördelning av resurser mellan kvinnor och män?

Utifrån de personer som deltagande organisationer hittills utvalt till insatserna för Dalsland så har utförandet en jämn fördelning av kvinnor och män, dock varierad mellan olika insatser. Om Det goda livet i Dalsland lyckas med sina mål kommer det ha positiv påverkan på de obalanser som idag råder mellan kvinnor och män i Dalsland.

Idag flyttar unga kvinnor i hög grad ur landskapet för att vidareutbilda sig medan unga män med lägre utbildningsnivå stannar kvar, liksom det ofta sker i landsbygdsområden i Sverige. Arbetsmarknaden är mer traditionellt könsuppdelad i Dalsland än i övriga länet. En ökad attraktionskraft för landskapet, liksom ökade möjligheter att bo, leva, verka kommer att bidra till incitament till att dessa skillnader kan jämnas ut. Likaså kan det leda till en bättre branschbredd, där det idag är en väldigt traditionell yrkesindelning mellan könen och många nyare branscher är svagt representerade överlag. Bättre förutsättningar för kvinnor att hitta arbete och boende i landskapet och bättre möjligheter för män att vidareutbilda sig och ändå stanna kvar bidrar till en mer jämställd situation. Generellt sett bidrar en ökad ekonomisk "standard" i landskapet till att kvinnor kommer att finna sig bättre till rätta på arbetsmarknaden och det bidrar till en mer jämställd utveckling.

17. Integration

Hur skapar projektet förutsättningar för ett ökat deltagande i arbetsmarknad, näringsliv och akademi för utlandsfödda som står utanför arbetsmarknaden?

Det goda livet i Dalsland innebär breda satsningar på sysselsättning, utbildning, samhörighet och attraktivitet. Många av dessa insatser som kan handla om nya utbildningsmöjligheter, uppfångande av ungdomar i utanförskap, bättre möjlighet att resa med kollektivtrafik eller gynnande av entreprenörskap mm har goda effekter på invandrade personers möjlighet till integration, deltagande på arbetsmarknaden, kanske nyföretagande och allmänt ökade möjligheter i samhället.

18. Miljö - Klimat och övrig ekologisk hållbarhet

Hur bidrar projektet till Västra Götalands klimatstrategi www.klimat2030.se/fokusomraden och i övrigt till miljömål och ekologisk hållbarhet?

Det är idag många unga vuxna och barnfamiljer som söker sig ut i landsbygderna för att hitta en mer hållbar och kvalitetsbaserad livsstil där ekologiskt avtryck är en del. Dalsland erbjuder goda möjligheter till detta vilket visar sig bland de målgrupper som visar sitt intresse för landskapet. Mer friluftsliv, egen odling, resor med kollektivtrafik, boende i goda livsmiljöer, ett cirkulärt och lite enklare liv är sådant som många söker när de väljer att bo på landsbygd.

18. Miljö - Klimat och övrig ekologisk hållbarhet

Hur bidrar projektet till Västra Götalands klimatstrategi www.klimat2030.se/fokusomraden och i övrigt till miljömål och ekologisk hållbarhet?

De parallella insatser som pågår inom satsningen Det goda livet i Dalsland kommer ytterligare att bidra till uppsatta miljömål och bättre klimatarbete. Förbättrad tillgänglighet via bättre kollektivtrafik, coworkinghubbar för bättre arbetsmiljöer nära hemmet, utökad möjlighet att gå högre utbildning "hemma" i Dalsland. Stärkta satsningar på utbyggd förnybar energi och bioekonomi med särskilda satsningar på cirkulära affärsmodeller och grönt företagande. Turistsatsningar baserad på cykel och vandring, inflyttning med möjligheter till kollektiva lösningar, utbyggda digitala vårdlösningar och mycket mer. Insatserna som stärker den hållbara utvecklingen är många och finns inbyggda i satsningar under olika rubriker.

19. Internationalisering

Hur bidrar projektet till internationell samverkan, för att göra Västra Götaland mer internationellt konkurrenskraftigt med ambitionen att bli världsledande på innovation inom styrkeområden?

Det finns idag en tydlig obalans mellan det tätbefolkade områdenas attraktionskraft och konkurrenskraft med Göteborg i spetsen, och de glesare områdena i Västra Götalands utkanter. Effekter av ledande spetsföretag och kraftigt växande befolkningsmiljöer spiller inte alls ut med de positiva effekter för glesare områden som den regionala retoriken utmålar, som till exempel i Dalsland. Genom att Dalsland får en ökad attraktionskraft i sig självt så stärker det även Västra Götalands ställning internationellt, som en modern och balanserad region som förmår utveckla en god framtid för både stad och land. Det är inte trovärdigt att hävda en framgångsrik region om det finns stora geografiska delområden som ständigt utvecklas negativt.

Dalsland har till vissa delar en framgångsrik industri med internationella kopplingar, har vissa branschgrupper med stor styrka, har fantastiska livsmiljöer att bo leva verka i och bär på ett starkt socialt kapital utifrån civilsamhällets samverkan och invånarnas egna initiativ. Det är till stora delar trygga och varma miljöer att leva i med social närhet mellan människor.

Genom att ge företag bättre möjligheter att hitta den kompetens de efterfrågar till landskapet så ger det även Dalsland en bättre förmåga att leda utvecklingen inom vissa branscher. Dalsland lockar mycket med besöksnäring och friluftsliv vilket innebär ett stort inflöde av människor från olika länder främst sommartid. Möjligheten att resa attraktivt in och ut i landskapet med kollektivtrafik är viktigt för det internationella utbytet. Banden mellan tätare och glesare befolkningsområden i Västra Götaland behöver stärkas för att regionen skall kunna konkurrera som helhet.

20. Tillgänglighet

För att personer med funktionshinder ska ha möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor som övriga invånare så är fysisk tillgänglighet och tillgänglig information/kommunikation av avgörande betydelse. Ange hur projektet är tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar. Riktlinjer och råd för tillgängliga och användbara miljöer och för tillgänglig information och kommunikation finns att hämta på fysisktillganglighet.vgregion.se/ och www.mfd.se/utgangspunkter/tillganglighet/tillganglig-information-och-kommunikation/.

Glesbebyggda områdens problematik kring tillgänglighet och funktionshinder bottnar ofta i att ekonomiska resurser inte räcker till att bygga ut tillgängligheten, eftersom det ekonomiska underlaget är svagare. En ökad attraktivitet, ekonomisk standard och befolkningsutveckling stärker därför långsiktigt möjligheterna att bygga ut tillgänglighet på många olika sätt. Flera av insatserna har en inbyggd målbild att även verka för att funktionshindrades möjligheter att ta sig fram på ett likvärdigt sätt.

Gå nu vidare till nästa sida och fyll i beräkningsunderlaget till projektbudgeten.

Sätt ett kryss i denna ruta om projektet är ett samverkansprojekt av formen att ett samverkansavtal krävs mellan projektägaren och medverkande samverkanspartner. Det är aktuellt för projekt där:

- 1) Fler än en organisation ska delta i genomförandet och bokföra kostnader som ska täckas av projektets budget. Projektägaren kommer att fördela beviljat stöd till en eller flera samverkanspartner.
- 2) Samverkan mellan parterna bidrar till ett mervärde för måluppfyllelsen som inte kan nås genom flera separata projekt.

21. Beräkningsunderlag till projektbudget				
Fyll i beräkningsunderlaget innan du fyller i Kostnader resp. Finansiering på nästkommande sidor för budget. Huvudregeln är att endast kostnader som uppkommer i projektverksamheten godkänns som stödberättigande. Kostnaderna ska vara nödvändiga för att projektet ska kunna genomföras, ha uppkommit under den beslutade projektperioden och vara bokförda och betalda senast vid slutrapportering, som är senast inom två månader från slutdatum i projektet. Använd dokumentet " Vägledning om projektekonomi inom regional utveckling " som stöd när ni budgeterar, se Vägledning för projektekonomi inom regional utveckling .				
Lönekostnader för anställda hos projektägaren och anställda hos samverkande parter (ange funktion och organisationens namn)	Månadslön inkl. lönebikostnader	Sysselsättningsgrad i projektet (t ex 1,0 / 0,5 / 0,75)	Antal månader som beräknats	Totalt
Projektledare	76783	50%	36	1 382 098
Projektekonom	60487	5%	36	112 175
Summa egen personal				1 494 273
Overheadkostnader hos projektägaren och hos samverkanspart			Belopp	Totalt
Fyrbodals kommunalförbund, OH-kostnad för 3 år			175 727	175 727
Summa overheadkostnader				175 727
Offentligt bidrag i annat än pengar Ange organisationens namn. För arbetstid anges faktisk lön, fyll i kolumnerna nedan. Vid annan kostnad än lön anges typ av kostnad och belopp.				Totalt
Summa offentligt bidrag i annat än pengar				0
Privat bidrag i annat än pengar Ange aktörens namn. För arbetstid anges faktisk lön, fyll i kolumnerna nedan. Obetalt arbete/ideellt arbete värderas till högst 330 kronor per timme. Vid annan kostnad än lön anges typ av kostnad och belopp.				Totalt
Summa privat bidrag i annat än pengar				0
Externa tjänster – konsulter, föreläsare, utvärdering etc.		Beräknat antal timmar	Beräknad fakturerad timkostnad	Totalt
Resor – biljetter, logi, hyra bil etc.			Belopp	Totalt
Resekostnader			90000	90 000
Summa resekostnader				90 000
Lokaler – lokalhyror för projektet			Belopp	Totalt
Summa lokalkostnader				0
Övriga kostnader – marknadsföring, material, kommunikation, extern representation etc.			Belopp	Totalt
Ev. möteskostnader, förtäring sammankomster mm.			10000	10 000
Summa övriga kostnader				10 000
Totala kostnader beräkningsunderlag				1 770 000

22. Kostnader				
<p>Stödbara kostnader är sådana som förväntas upparbetas inom ramen för projektet. Sammanställningen av kostnadsbudgeten i ansökan visar projektets budgeterade kostnader årsvis fördelade.</p> <p>Om sökanden är momspliktig och har rätt att dra av (lyfta) moms innebär detta att kostnaderna ska tas upp exklusive moms i projektbudgeten (och vid redovisning). Observera att även om sökandens övriga verksamhet är momspliktig behöver inte projektet vara det. Vid tveksamheter om projektet är skattepliktigt eller inte, kontakta Skatteverket.</p> <p>Om sökanden inte är momspliktig för projektverksamheten (dvs. moms är en slutlig kostnad för projektet) får kostnaderna i budgeten tas upp inklusive moms.</p> <p>Utbetalning sker efter det att projektägaren lämnat rekvisition med projektspecifika bokförda och betalda kostnader hos projektägaren, och hos de samverkande parterna om projektet är ett samverkansprojekt.</p>				
Kostnadsslag	År 20	År 20	År 20	Totalt
Lönekostnader Lönekostnader för personer som deltar i projektarbetet och är anställda av stödmottagaren och samverkanspart. Lönen ska motsvara den anställdes faktiska lön inklusive lönebikostnader.	Använd piltangenten (tab) för korrekt summering 483 443	497 945	512 885	1 494 273
Overheadkostnader Organisationsgemensamma kostnader som telefoni dataunderhåll, kopieringskostnader, städ, försäkring, larm	56648	58346	60733	175 727
Offentligt bidrag i annat än pengar, kostnad Här anges beräknad arbetstid och lönekostnader för personer som arbetar inom projektet men som <u>inte</u> är anställda av projektägaren eller samverkanspart, utan av annan offentlig organisation. Kostnaden ska motsvara den faktiska lönen inklusive lönebikostnader.				0
Privat bidrag i annat än pengar, kostnad Här anges beräknad arbetstid och lönekostnader för personer som arbetar inom projektet men som <u>inte</u> är anställda av projektägaren eller samverkanspart, utan av annan privat aktör. Kostnaden ska motsvara den faktiska lönen inklusive lönebikostnader. Här avses även privat obetalt arbete, dvs. arbetstid från deltagande företag eller obetalt arbete som utförs av privatpersoner eller organisationer inom privat sektor.				0
Externa tjänster (köpta tjänster) T ex behov av konsulter, föreläsare, utvärdering/uppföljning, dvs. kompetens som köps in utifrån. Observera att krav på upphandling enligt lagen om offentlig upphandling eller ett upphandlingsliknande förfarande kan vara aktuellt för detta kostnadsslag.				0
Resor – biljetter och övriga resekostnader (logi, hyra bil)	30000	30000	30000	90 000
Lokaler Hyreskostnad & andra lokaler som projektet disponerar.				0
Övriga kostnader T ex marknadsföring, förbrukningsmaterial, kommunikationsinsatser, möteskostnader, konferenser	2000	4000	4000	10 000
Summa totala kostnader	572 091	590 291	607 618	1 770 000

23. Finansiering				
<p>I tabellen för finansiering nedan redovisas de medel som finansiärer, såväl offentliga som privata, planerar att bidra med för att täcka de kostnader som specificerats under punkt 22 (kostnadsbudget). Detta innefattar även det sökta stödet från Fyrbodals kommunalförbund. I posten privat kontantfinansiering ingår även eventuella förväntade projektintäkter (t ex deltagaravgifter). Finansieringen ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller bidrag i annat än pengar. Kontrollera att summan för total finansiering är lika stor som summan för totala kostnader. Vid samverkansprojekt med samverkansavtal mellan parterna och där parterna själva medfinansierar projektet, redovisas <u>alltid</u> dessa medel som kontant finansiering på punkt 23.1.</p>				
23.1 Kontant finansiering per finansiär	År 20	År 20	År 20	Totalt
Offentlig kontantfinansiering				
VGR	196666	196667	196667	590 000
6 dalslandskommuner	196666	196667	196667	590 000
Fyrbodals kommunalförbund	196666	196667	196667	590 000
Summa total kontant finansiering	590 000	590 000	590 000	1 770 000

23. Finansiering				
I tabellen för finansiering nedan redovisas de medel som finansiärer, såväl offentliga som privata, planerar att bidra med för att täcka de kostnader som specificerats under punkt 22 (kostnadsbudget). Detta innefattar även det sökta stödet från Fyrbodals kommunalförbund. I posten privat kontantfinansiering ingår även eventuella förväntade projektintäkter (t ex deltagaravgifter). Finansieringen ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller bidrag i annat än pengar. Kontrollera att summan för total finansiering är lika stor som summan för totala kostnader. Vid samverkansprojekt med samverkansavtal mellan parterna och där parterna själva medfinansierar projektet, redovisas <u>alltid</u> dessa medel som kontant finansiering på punkt 23.1.				
23.1 Kontant finansiering per finansiär	År 20	År 20	År 20	Totalt
23.2 Bidrag i annat än pengar, finansiering				
Offentligt bidrag i annat än pengar, finansiering Här anges beräknad arbetstid och lönekostnader för personer som arbetar inom projektet men som <u>inte</u> är anställda av projektägaren eller samverkanspart, utan av annan offentlig organisation. Kostnaden ska motsvara den faktiska lönen inklusive lönebidkostnader.				
Privat bidrag i annat än pengar, finansiering Här anges beräknad arbetstid och lönekostnader för personer som arbetar inom projektet men som <u>inte</u> är anställda av projektägaren eller samverkanspart, utan av annan privat aktör/organisation. Kostnaden ska motsvara den faktiska lönen inklusive lönebidkostnader. Här avses även privat obetalt arbete, dvs. nedlagd tid från deltagande företag eller obetalt arbete som utförs av privatpersoner eller organisationer inom privat sektor				
Summa totalt bidrag i annat än pengar, finansiering	0	0	0	0
Summa total finansiering	590 000	590 000	590 000	1 770 000

24. Underskrift		
<i>Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i ansökan inklusive bilagor är riktiga. Vidare intygas att inga andra offentliga stöd, utöver de i denna ansökan redovisade, finansierar detta projekts kostnader. Samtidigt medges att projektansökan får tas upp och diskuteras med berörda parter i regionen samt att sökandens kreditgivare och revisorer får lämna information som är nödvändig för bedömning av ansökan och den fortsatta hanteringen av projektstödet.</i>		
Datum	Underskrift av behörig firmatecknare	Namnförtydligande

Information gällande behandling av personuppgifter

Observera att en ansökan och övriga handlingar som kommer in till Fyrbodals kommunalförbund blir allmänna handlingar. Det kan betyda att vem som helst har rätt att läsa handlingarna.

När din ansökan registreras betraktas det som en behandling av personuppgifter enligt GDPR. Lagen innehåller bestämmelser som syftar till att skydda privatpersoner mot att den personliga integriteten kränks när personuppgifter behandlas. De personuppgifter som behandlas är de uppgifter som matas in i detta formulär i samband med ansökan. Personuppgifterna lagras och behandlas i datasystem för att administrera ansökningarna.

Du har rätt att när som helst begära rättelse av eventuellt ändrade eller felaktiga uppgifter. Begäran görs hos personuppgiftsansvarig via myndighetsbrevlåda: miljo-och.regionutvecklingsnamnd@vregion.se (miljö- och regionutvecklingsnämnden), infrastruktur-och.kollektivtrafiknamnd@vregion.se (infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden), kultur@vregion.se (kulturnämnden) samt kansli@fyrbodal.se (Fyrbodals kommunalförbund).

Du har också rätt att kostnadsfritt en gång per kalenderår få information om vilka personuppgifter som behandlas.

- Jag godkänner att personuppgifterna även kan användas för inbjudan till utbildningar och för utskick av information.

Indikatorer för projekt

De indikatorer som ska användas under punkt 12 i ansökan återfinns nedan.

Indikator	Definition och kommentar
Antal individer i entreprenörfrämjande aktiviteter	Entreprenörfrämjande aktiviteter ska ha fokus på att deltagarna får ökad kunskap i entreprenörskap med fokus på företagande. Det kan handla om seminarier, möten och nätverksträffar. För entreprenörskap som lärande använd istället "Antal individer i kompetensutvecklingsinsats".
Antal individer som får rådgivning	Här avses rådgivning inom entreprenörskap och företagande. Det kan även handla om nyföretagarrådgivning, innovationsrådgivning m.m. Om det är företag som är målgrupper för rådgivningen ska indikatorn Antal företag som får rådgivning användas.
Antal individer i kompetensutvecklingsinsats	Kompetensutvecklingsinsatser är av karaktären utbildning eller kurs, dvs inte möten eller seminarier.
Antal företag som får rådgivning	Indikatorn avser rådgivning till befintliga företag. Det kan handla om att utveckla sitt företag, innovationsrådgivning m.m. Ange i projektbeskrivningen om företagen tidigare har fått rådgivning eller inte av sökande.
Antal företag som utvecklar produkter	Indikatorn mäter antal företag som deltagit i produktutveckling eller innovationsutveckling. Produkter kan vara materiella eller immateriella (inklusive tjänster) Även organisatoriska innovationer ingår. Processinnovationer är inkluderade om de bidrar till utveckling av produkten.
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar	Indikatorn ska användas av projekt vars huvudsyfte är att samverka, d.v.s. där själva samverkan är ett resultat. I projektbeskrivningen ska det tydligt framgå syftet med samverkan, vilket mervärde som skapas samt vilken typ av företag och organisationer som förväntas ingå. Fördela utifrån antal företag, antal universitet/högskolor, antal forskningsinstitut, antal kommuner, antal kommunalförbund och Västra Götalandsregionen, antal andra offentliga och antal övriga t.ex. ideella organisationer.
Organisationer och företag som deltar i internationella Fol-program	Med delta avses att medverka i ett internationellt Fol-projekt alt. att vara med i en ansökan som har sökt medel från ett internationellt Fol-program. Ange syfte i projektbeskrivningen. Ange även om någon av aktörerna förväntas leda projektet och om projektet inkluderar företag och organisationer i Västra Götaland som inte tidigare har deltagit i internationella Fol-program.
Ökade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	Antalet nya arbetstillfällen till följd av insatser som genomförs räknat i heltidsanställningar. Indikatorn ska fånga upp den del av ökningen av arbetstillfällen som är en direkt följd av projektet. Anställda som arbetar i projektet ska inte inräknas.
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt	I projektbeskrivningen ska det tydligt framgå vilken typ av metod, verktyg eller arbetssätt som avses utvecklas samt hur den/dessa mervärden bedöms och hur den/de ligger i linje med projektets uppsatta mål.
Antal nya eller utvecklade produkter som har kommersialiserats	Indikatorn mäter antal produkter som utvecklats inom ramen för en insats och som har introducerats på marknaden/kommersialiserats. Produkter kan vara materiella eller immateriella (inklusive tjänster) Processinnovationer är inkluderade om de bidrar till utveckling av produkten.
Antal nya företag	Antal nya företag som startats till följd av insatser som genomförs inom projektet. Antalet ska kunna redovisas när projektet slutrapporteras. Genomförs aktiviteter som kommer resultera i nya företag på längre sikt kan detta anges i ansökan under Övergripande mål och långsiktiga effekter.
Antal test- och demonstrationsarenor	Avser test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts i praktiken.

Uppföljning av samhällsutvecklingen

Indikatorer Det goda livet i Dalsland

Mål	Indikator	Källa	Ingång	Redovisas
Invånarnas välbefinnande	Nöjd med livet	HLV* (VGR/FHM)	2020	Vartannat år
Delmål				
Attraktivitet (index)	Befolkning – Flyttmönster	SCB	2015	Kvartalsvis
	Boende - Bostadspriser	SCB		Redovisas per år
	Turism - Gästnätter	SCB/Tillväxtverket		
	Jobb - Arbetslöshet	Arbetsförmedlingen		
Samhörighet	Meningsfullhet (Varit till nytta)	HLV	2020	Vart/vartannat år
	Samhörighet (Känt sig nära andra)	HLV		
	Praktiskt stöd (Kan få praktisk hjälp)	HLV		
	Tillit till andra	HLV		
	Framtidstro (Personlig framtid)	HLV		Ev huvudmål
Sysselsättning	Försörjda av ersättningar och bidrag	SCB	2020	Årsvis (månad)
	Sysselsättningsgrader	SCB	2019	Årsvis (dec 2020)
	Näringslivsstruktur/bransch+sektor	SCB	2019	Årsvis (dec 2020)
	Sysselsättning inom miljö/energi	SCB	2019	Årsvis (dec 2020)
Utbildning	Utbildningsplatser i högre utbildning	SCB	2020	Årsvis
	Fullföljda studier alla/yrkesgymnasium	SCB	2020	Glidande mv
	Välbefinnande skolungdomar	Kommunala enkäter	?	
	Utbildningsnivå - 25-34 år	SCB	2020	Årsvis

Jämförelser görs med kommunerna i Västra Götaland, med olika delar av regionen och Sverige

Data presenteras specificerat för kön, åldersgrupper, bakgrund och utbildningsnivå när det är relevant

* Utvärdering av kommunernas förtroende och samarbetsrelationer med VGR-frågor ger data för Dalsland vartannat år

Ansökan om projektstöd inom regional utveckling 2025-06-01--2028-05-31 för projektet Det Goda Livet i Dalsland 2

Projekt: Det Goda Livet i Dalsland 2

Projektnamn: Det Goda Livet i Dalsland 2

Diarienummer:

Avsändare: Fyrbodals kommunalförbund

Mottagare: Västra Götalandsregionen

Instruktioner

Här fyller du i ansökan om projektstöd till regionala utvecklingsprojekt. Innan du gör det är det viktigt att känna till följande:

Det är viktigt att ta del av Västra Götalandsregionens (VGR:s) bedömningskriterier, allmänna villkor och annan relevant information för att kunna skriva en bra ansökan. För att VGR ska kunna bedöma och bereda en ansökan ska alla uppgifter lämnas direkt i ansökan. Det ni skriver är det som beaktas inför beslut så hänvisa inte till eventuella bilagor förutom de som VGR efterfrågar. Information om vad ni behöver tänka på när ni planerar inför att ansöka om projektstöd inom regional utveckling finns samlad på VGR:s webbsida för projektstöd.

[Västra Götalandsregionens webbsida för projektstöd \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

Innan du börjar fylla i ansökan ber vi dig att ta kontakt med en handläggare på VGR. Handläggaren hjälper dig att säkerställa att det projekt ni vill genomföra passar för VGR:s projektstöd inom regional utveckling.

[Kontakta en handläggare inom aktuellt område \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

Den som skapat utkastet till ansökan sätts automatiskt som projektledare och är huvudansvarig för hantering av ansökan. Ni kan när som helst byta projektledare. Projektledaren kan bjuda in andra personer för att läsa och/eller skriva i utkastet till ansökan.

När ansökan ska skickas in till VGR krävs en elektronisk underskrift av firmatecknare. Firmatecknaren måste bjudas in till ansökan i e-tjänsten för att kunna signera den.

Bjud in andra personer till ansökan (inaktiv länk)

1. Uppgifter om projektet

Projektets namn: Det Goda Livet i Dalsland 2

Projektperiod: 2025-06-01 - 2028-05-31

Eventuell kontaktperson på VGR: Ulrika Bokeberg

2a. Uppgifter om sökande organisation

Utbetalning av medel kan endast ske till den sökandes juridiska person.

Den juridiska personen ska därför stå som ansvarig för det plus- eller bankgironummer som ni anger i ansökan.

Sökande organisation: Fyrbodals kommunalförbund

Organisationsnummer: 222000-1776

Juridisk form: Kommunalförbund

Postadress: Box 305

Postnummer: 45118

Postort: Uddevalla

Telefon: 0768518365

Webbadress: www.fyrbodal.se

Bankgiro: 5434-3330

Ange om sökande organisation är momspliktig eller ej: Ja

2b. Kontaktpersoner hos sökande organisation

Kontaktperson

Som kontaktperson för projektet anges här den person som startat utkastet på ansökan och därmed är huvudansvarig för ansökan. Den personen får automatiskt rollen projektledare i e-tjänsten om projektet beviljas projektstöd från VGR. Ni kan när som helst ändra till en annan projektledare.

Namn på projektledare och kontaktperson: Michael Johansson

E-post: michael.johansson@fyrbodal.se

Telefon: 0768518365

Önskar ni byta projektledare görs det från sidan **Bjud in ny medlem**.
Gå till byte av projektledare (inaktiv länk)

Kontaktperson för ekonomi för projektet

Namn på kontaktperson för ekonomi hos sökande: Malin Zetterman

E-post: projektekonom@fyrbodal.se

Telefon: 0522440838

3. Uppgifter om medsökande organisationer

När ni planerar ert projekt och skriver ansökan till VGR, behöver ni ta reda på om projektets upplägg innebär att det finns medsökande organisation/er. I så fall ska uppgifter om de medsökande organisationerna lämnas här. Anledningen är att medsökande organisationer annars inte kan ta del av VGR:sstöd för att täcka kostnader som de bokför på projektet.

Detta projektupplägg kräver att ett samverkansavtal tecknas mellan sökande organisation och medsökande organisation/er och att avtalet ska godkännas av VGR senast vid projektets start.

Här finns en mall för samverkansavtal som ni gärna kan använda:

[Mall för samverkansavtal \(webbsida, öppnas i ny flik\).](#)

Ett projekt med medsökande organisationer som kräver ett samverkansavtal, kännetecknas av att både kriterium 1) och 2) är uppfyllda:

1. Fler organisationer än projektägaren ska delta i genomförandet och bokföra kostnader som ska täckas av projektets budget. Det vill säga; projektägaren är huvudsökande och kommer att fördela utbetalt stöd vidare till en eller flera medsökande organisationer. Alla som är parter i projektet ska delta i genomförandet och ta del av VGR:s stöd.
1. Samverkan mellan projektägare och medsökande part/er bidrar till ett mervärde för projektets förväntade resultat och måluppfyllelse som inte kan nås genom flera separata projekt.

Finns medsökande organisation/er?: Nej

4. Inriktning

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 har följande mål:

”Tillsammans gör vi Västra Götaland till föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.”

Strategin har fyra långsiktiga prioriteringar och fyra tvärsektoriella kraftsamlingar. De långsiktiga prioriteringarna är Stärka innovationskraften, Bygga kompetens, Öka inkluderingen samt Knyta samman Västra Götaland. Kraftsamlingarna är Fullföljda studier, Digitalisering, Elektrifiering samt Cirkulära affärsmodeller.

VGR har antagit fyra program för hållbar omställning, ett för varje långsiktig prioritering. I dessa program beskrivs vilka insatsområden som VGR prioriterar inom strategins långsiktiga prioriteringar och kraftsamlingar.

På följande webbsidor finns mer information:

[Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

[VGR:s program för hållbar omställning \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

Inriktning långsiktiga prioriteringar: Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet

Inriktning kraftsamlingar (frivilligt): Ingen kraftsamling

5. Analys av utmaningar och behov

Beskriv vilka samhällsutmaningar som gör att projektet behövs.

Viktigt! Förtydliga kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin och VGR:s program (fråga 4).

Frågor att använda som stöd när ni planerar och beskriver ert projekt

- Varför behövs projektet?
- Vilken eller vilka samhällsutmaningar ska projektet bidra till att lösa?
- Hur ser aktuella utmaningar och behov ut i Västra Götaland och/eller hos verksamma aktörer i länet? Förklara och motivera varför ert projekt behövs ur ett regionalt utvecklingsperspektiv.
- Vilka behöver det ni ska göra? Beskriv vem eller vilka som har de behov som projektet ska möta.
- Vilka kunskapsunderlag och analyser styrker de behov och utmaningar som ni vill möta i projektet? Beskriv även vem eller vilka aktörer och/eller perspektiv som står bakom det kunskapsunderlaget eller den analysen.
- Kompletterar eller bygger ert projekt vidare på något annat projekt eller tidigare insatser?

Om ni svarar ja:

- På vilket sätt?
- Vilka stod bakom det projektet eller den insatsen?
- Hur ska ni ta vara på eventuella resultat och lärdomar från tidigare insatser?

Analys av utmaningar och behov (Max 8000 tecken inklusive mellanslag)

Bakgrund

Hela idén bakom den särskilda satsningen på Dalsland var ett initiativ och viljeinriktning från Västra Götalandsregionen som hade välgrundade aningar om att landskapet hade ett utgångsläge som på ett problematiskt sätt stack ut i jämförelse med det generella läget i Västra Götaland. Utifrån en välgjord och bred analys i Västra Götalandsregionens regi år 2020 påvisades de svagheter och strukturer som var mest angelägna att åtgärda och ett förslag på handlingsplan togs fram för att i nästa skede gå ut på remiss till dalslandskommunerna. I samverkan togs beslutet att sätta den breda satsningen "**Det goda livet i Dalsland**" under programperioden 2021-2025 och i förarbetet kom även Länsstyrelsen i Västra Götaland och Fyrbodals Kommunalförbund med i samarbetet.

Planen för Det goda livet i Dalsland 2021-2025, formulerad att "inledningsvis" stärka landskapets utvecklingsförutsättningar innehöll i sin grundversion:

4 st **prioriterade utvecklingsområden (del A)**,

5 st **experimentella åtgärdsområden** med Dalsland som testarena **(del B)**

7 st **tematiska rubrikområden (del C)** där nya ospecificerade satsningar skulle kunna uppstå under programperiodens gång.

Den tillsatta styrgruppen med 9 samverkande organisationer har varit en

viktig samverkansytta för att prioritera och avgränsa de initiativ och satsningar som skulle genomföras under programmet.

År 2022 tillsattes den 150 % processledning som beslutats av parterna och insatserna började gå skarpt. Det var dels en heltid, formellt placerad hos Fyrbodals Kommunalförbund, men representerande alla 9 organisationer. Det var också 50 % processledare placerad hos Västra Götalandsregionen särskilt för experimentområdet Testarena Dalsland. Därtill avsatte regionen tid hos en tjänsteman för att samordna och administrera styrgruppens möten.

Analys av utmaningar och behov

Den grundläggande analys som presenterades 2020 och som uppdaterades under 2023 visar på att Dalsland som helhet avviker påtagligt negativt i jämförelse med övriga Västra Götaland när man till exempel mäter åldersfördelning, befolkningsutveckling, fastighetspriser, sysselsättning, arbetslöshet, ersättningar och bidrag, restider och tillgänglighet till arbetsmarknaden med mera i form av "materiella" och statistiska indikatorer.

Dock placerar sig landskapet högt när det gäller indikatorer för livskvalitet, till exempel trygghet, meningsfullhet, nöjd med livet, tillit, framtidstro mm. Mellan 2020 och 2023 är utbildningsområdet det område som förändrats mest genom att andelen elever med godkända betyg för gymnasiestudier har ökat kraftigt i flera dalslandskommuner. I övrigt var lägesbilden relativt konstant.

Genomförande 2022-2025

Tre år in i genomförandet kan det konstateras att det har hänt väldigt mycket inom de 4 st högprioriterade verksamhetsområdena inom **del A**. Finansieringsbeslut på uppemot 100 mkr kan härledas till dessa insatser från en mängd olika finansiärer. Och alla insatserna är inriktade på att bygga långsiktiga funktioner och drift i Dalsland, det är inte korta projektinsatser.

För Testarena Dalsland, **del B** är bilden annorlunda. Många av idéerna har inte visat sig vara framkomliga. De ursprungliga tankarna är i många fall vilande eller ersatta av andra försöksverksamheter. Det är framför allt inom "Attraktivt byggande och strandskydd" som ett modellorienterat arbetssätt arbetats fram med förhoppningar om goda konkreta effekter på sikt inom planering, service och byggande. Även ett nytt samarbetskoncept kring "Stationssamhällen och nya hållplatser" har fått anmärkningsvärd framgång där det idag finns överenskommelse om finansiering av en ny tågstation i Brålanda och långt gångna planer i Bäckeby. Tillkomsten av dessa tågstopp skulle helt rita om möjlighetskartan för dessa orter och närområden.

Inom **del C** där endast tematiska rubriker var med från början så har det hänt desto mer. Projekt inom besöksnäring, platsutveckling, kollektivtrafik, näringsliv, inflyttning mm har initierats och pågår i ett antal satsningar. Flera av insatserna har skett i bred lokal förankring där förutom kommunerna även näringsliv, föreningsliv, kulturaktörer, privatpersoner och byföreningar mfl blivit engagerade i ett riktat

utvecklingsarbete. Insatserna siktar alla på att bli bestående inslag i landskapet.

Nuläge och framtid

De allra flesta insatser är idag pågående och har sitt planerade slutdatum inom ett eller två år. Många av utvecklingsinsatserna är mitt i processen och står och väger i bedömningen av hur framgångsrika och bestående de kommer att bli. Men det finns också många utvecklingsinsatser som fått sin uppstart nyligen, är i växling mellan förstudie och genomförandefas eller är under upparbetande. Det kommer att finnas ett stort samordnings- och processledningsbehov i att få olika satsningar att fogas in i landskapet som bestående eller att bidra till en större nytta för landskapet som helhet. Bedömningen i nuläget är att alla satsningar inte kan löpa vidare på egen hand utan samordningsbehovet av processledning finns ytterligare en period.

Vi börjar närma oss en fas där summan av de olika initiativen på riktigt kan börja påverka de större strukturerna, vilket var målet med hela den övergripande satsningen. Den situation som gäller nu handlar om skillnaden mellan att få se kortsiktiga ljusglimtar och att få leda processer till långsiktiga framgångar av verklig betydelse. Därför blir helhetsgreppet från nu och framåt av största vikt.

6. Aktiviteter som projektet ska genomföra

Beskriv vad ni ska göra i projektet. Beskriv aktiviteterna och använd gärna tabellen i fråga 10 som komplement. Där kan ni skapa en tidplan och om möjligt ange planerat start- och slutdatum för aktiviteterna.

Viktigt! Förtydliga särskilt hur aktiviteterna bidrar till de resultat ni vill uppnå (fråga 7).

Frågor att använda som stöd när ni planerar och beskriver ert projekt

- Vilka aktiviteter planerar ni inom projektet? Om flera aktörer samverkar ska aktiviteterna spegla detta.
- Vilka arbetssätt eller metoder ska ni använda?
- Vilken är er primära målgrupp? Vilken eller vilka är era sekundära målgrupper?
- På vilket sätt har ni tänkt engagera era målgrupper i projektets aktiviteter? Hur ska målgrupperna kunna ta del av projektet?
- Hur kan aktiviteterna leda till de resultat som ni beskriver i fråga 7? Finns det någon beprövad kunskap som stödjer ert val av aktiviteter?
- Hur planerar ni att kommunicera ut och sprida projektets resultat? Beskriv särskilt den typ av spridning som bidrar till att projektets resultat kan tas tillvara och användas av andra än projektets deltagare.
- Hur ska ni utforma aktiviteterna för att ta hänsyn till jämställdhet, mångfald och för att underlätta för personer med funktionsnedsättning?
- Hur ska ni utforma aktiviteterna för att begränsa miljö- och klimatpåverkan?

Aktiviteter som projektet ska genomföra (Max 4000 tecken inklusive mellanslag)

Projektaktiviteterna består mestadels i detta fall av att samordna och vårda de olika insatser för Dalslands utveckling som finns inom paraplysansningens ram. Aktiviteterna skall syfta till att olika delinsatser uppnår måluppfyllelse i sig samtidigt som de ska stärka helheten och bidra till utvecklade framtidsförutsättningar för hela landskapet Dalsland. Det innebär ett övergripande synsätt där aktiviteter görs målsökande i olika faser av utvecklingsstegen:

- Aktiviteter för att initiera insatser, samordna aktörer och säkerställa mål, innehåll, finansiering och beslut.
- Fånga upp nya idéer, projektförfrågningar och behandla/vidarebefordra dessa på bästa sätt.
- Aktiviteter för att tillse att beslutade insatser startar, följer beslut, ansvariga poster tillsätts och god samverkan fungerar mellan inblandade parter.
- Koordinering, beslutsunderlag och informationsförmedling kring alla verksamheter till styrgrupp och intressenter/projektägare.
- Samtal om samordning och informationsspridning i bredare grupper och forum hos de nio ägarorganisationerna.
- Avstämningar och rapportering kring pågående projekt samt helhet, ekonomi mm.

- Uppföljning och målkontroll i slutet av projektperioder, dialog om fortsatt verksamhet, finansiering och organisering kring detta.
- Uppföljning och avrapportering till styrgrupp, intressenter, finansiärer efter avslutning av insatser eller övergång till andra former.
- Informationsinsatser och marknadsföring via sociala media, hemsidor, samverkan med kommunikatörer, press mm
- Administration och bevakning av insamling av alla rapporter, förstudier, projektbeskrivningar, anteckningar mm för dokumentation kring Det goda livet i Dalsland.
- Planering och organisering av vissa evenemang och möten som särskilt är kopplat till Det goda livet i Dalsland samt "Slutkonferens" för programperioden Det Goda Livet i Dalsland 2021-2025

7. Resultat av projektet

Beskriv vilka resultat ni förväntar er att nå under projektet, det vill säga inom projektperioden.

Använd även tabellen i fråga 11 som komplement. Där ska ni ange minst en indikator som ni ska använda för att mäta resultatet av ert projekt.

Viktigt!

- Beskriv om möjligt förväntade resultat för olika områden – till exempel resultat i projektorganisationen, hos de deltagande aktörerna, hos målgrupperna (primär, sekundär) och i samhället.
- Koppla samman förväntade resultat med era planerade aktiviteter (fråga 6).
- De förväntade resultaten ska bidra till de effekter som projektet förväntas ge, både på kort och på lång sikt (fråga 8).

Frågor att använda som stöd när ni planerar och beskriver ert projekt

- Vilka resultat förväntar ni er av projektet?
- Hur planerar ni att inom projektet följa upp om resultaten nås eller inte?

Resultat av projektet (Max 4000 tecken inklusive mellanslag)

Verksamhetsresultat

- Leda de olika insatserna inom Det goda livet i Dalsland till framgångsrikt genomförande och långsiktigt inlemmande i befintliga strukturer.
- Bygga upp ett starkt och effektivt samarbete mellan Dalslands kommuner, i förekommande fall även med civilsamhälle, kulturaktörer och näringsliv och vara resurseffektiv genom att dra gemensam nytta av varandras resurser.
- Höja Dalslands allmänna attraktionskraft som ett område att bo, leva, verka i.

Hela satsningen på Det goda livet i Dalsland bygger på att genomförda insatser företrädesvis inte ska ha projektkaraktär utan vara tydligt designade att övergå i reguljär verksamhet, inbyggda i befintliga strukturer och med långsiktig verkan. För deltagarkommunerna innebär detta att de får ett antal nya verksamheter och verktyg för att forma sin utveckling framgångsrikt. Det kan handla om mer högre utbildning i landskapet, förstärkt digitalisering och kommunikativ infrastruktur, bättre kollektivtrafik, utvecklade branscher inom bioekonomi, framgångsrika metoder för inflyttning, högre andel fullföljda studier bland ungdomar, högre upplevd livskvalitet, utvecklad och effektiv mellankommunal samverkan mm. Delinsatser ska vara framgångsrika i sig men även bidra till en starkare helhet.

Förlängningen av processledartjänsten syftar i huvudsak till att säkerställa att alla goda insatser som pågår och genomförs kan byggas in i de långsiktiga och fasta strukturerna för att uppnå bästa måluppfyllelse. Det innebär att en lång rad verksamheter kommer att få sin fortsättning i befintlig kommunal och regional verksamhet och påverka utvecklingen under

en lång följd av år. Därför kommer ett lyckat projekt innebära att behovet av en fortsatt processledartjänst kommer att vara borta vid projektslut.

8. Effekter på kort respektive lång sikt som projektet förväntas bidra till

Beskriv vilka effekter ni förväntar er, det vill säga vilka effekter ni tänker att projektet ska bidra till.

Viktigt! De effekter som projektet ska bidra till ska utgå från de behov och utmaningar som ni beskriver i fråga 5.

Frågor att använda som stöd när ni planerar och beskriver ert projekt.

- Vilka effekter ska projektet bidra till på kortare sikt? Kortare sikt innebär här cirka 1–3 år efter att projektet är avslutat.
- Vilka effekter ska projektet bidra till på längre sikt? Längre sikt innebär här mer än 3 år efter att projektet är avslutat.
- Vilken målgrupp eller vilka målgrupper har nytta av projektets effekter?
- På vilket sätt är projektets effekter kopplade till de behov och utmaningar som ni beskriver i fråga 5?
- Är det något specifikt område i Västra Götaland eller någon specifik bransch som har nytta av effekterna?
- Vilka effekter kan projektet ge vad gäller jämställdhet, mångfald och/eller att underlätta för personer med funktionsnedsättningar?
- Vilka bestående effekter kan projektet ge vad gäller miljö- och/eller klimatomställning?

Effekter på kort respektive lång sikt som projektet förväntas bidra till (Max 4000 tecken inklusive mellanslag)

Effekter på kort sikt

Olika delprojekt ska nå de mål och effekter som satts upp för respektive insats. Samtidigt ska satsningen Det goda livet i Dalsland som helhet börja påverka de 18 indikatorer som tagits fram för satsningen på ett märkbart sätt.

Indikatorer

- Nöjd med livet
- Befolkning - flyttmönster
- Boende - bostadspriser
- Turism - gästnätter
- Jobb - arbetslöshet
- Meningsfullhet(varit till nytta)
- Samhörighet(känt sig nära andra)
- Praktiskt stöd(kan få praktisk hjälp)
- Tillit till andra
- Framtidstro(personlig framtid)
- Försörjda av ersättningar och bidrag
- Sysselsättningsgrader
- Näringslivsstruktur/bransch+sektor
- Sysselsättning inom miljö/energi
- Utbildningsplatser i högre utbildning
- Fullföljda studier alla/yrkesgymnasium

- Vålbefinnande skolungdomar
- Utbildningsnivå 25-34 år

Effekter på lång sikt.

Det långsiktiga syftet med de sammantagna insatserna inom Det goda livet i Dalsland är att på ett påtagligt sätt stärka Dalslands utvecklingsförutsättningar och strukturella nivå. Från ett läge i botten av olika mätningar till ett läge betydligt högre upp. Samtidigt har den breda satsningen också ett uppdrag att sprida de positiva värden av landskapet, företrädesvis kring livskvalitet, trygghet mm där Dalsland ligger bra till. Med dagens pågående insatser är utvecklingen en bra bit på väg men det kommer att ta ett antal år innan effekterna slår igenom fullt ut. De kommande åren blir avgörande för om vi ser kortsiktiga resultat eller långsiktiga effekter och förmågan att väva in pågående insatser i befintliga strukturer kan bli avgörande för måluppfyllelsen.

Horisontella effekter

Det goda livet i Dalsland innebär på många sätt en modernisering av Dalsland vilket sammantaget innebär en positiv påverkan på såväl jämställdhet, mångfald och att underlätta för personer med funktionsvariationer. Det handlar om att bryta upp traditionella yrkesmönster, stärka både kvinnors och mäns ökade valmöjligheter på arbetsmarknaden, öka funktionalitet och tillgänglighet via digitalisering och bättre kommunikationslösningar på många olika sätt. Alla insatser har inte bäring på alla delmål men helheten har en stark påverkan på samtliga horisontella områden.

9. Organisation och projektledning

Beskriv hur projektet ska ledas, organiseras och vilka aktörer som deltar.

Det handlar dels om att få till ett optimalt genomförande, dels om att skapa en grund för att era resultat ska bli långsiktiga och kunna leva vidare av egen kraft.

Frågor att använda som stöd när ni planerar och beskriver ert projekt

- Hur ser projektets organisation och ledning ut?
- Vilka kompetenser och aktörer deltar i projektet?
- Hur fördelas roller, ansvar och medfinansiering?
- Hur ska ni se till att målgruppen eller målgrupperna representeras i projektet?
- Hur beaktar ni perspektiven jämställdhet och mångfald och att projektets genomförande organiseras för att underlätta för personer med funktionsnedsättning?
- Hur ska ni organisera projektets genomförande för att begränsa påverkan på miljö och klimat?
- Hur planerar ni att organisera och genomföra arbetet så att lärdomar, samarbeten och andra resultat har förutsättning att bli långsiktiga och kan leva vidare av egen kraft när projektet är slut? Det kan vara både hos oss, andra och i samhället.

Organisation och projektledning (Max 4000 tecken inklusive mellanslag)

”Ägarorganisationerna” till Det goda livet i Dalsland är Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Fyrbodals kommunalförbund, Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun, Melleruds kommun, Vänersborgs kommun, Åmåls kommun.

En gemensam styrgrupp med kommundirektörer och representanter för dessa organisationer leder och fördelar det övergripande arbetet med satsningen.

En mindre kärna av tjänstemän inom Västra Götalandsregionen och processledaren håller regelbunden överblick och samordning över alla delinsatser och planering av styrgruppsmöten och agenda.

Fyrbodals kommunalförbund är formell arbetsgivare för processledartjänsten. Västra Götalandsregionen har ett särskilt ansvar för delområdet ”Testarena Dalsland” men även ett avgörande inflytande inom de flesta insatser.

En referensgrupp med politiker för kommuner, kommunalförbund och region + representanter för Länsstyrelsen möts årligen tillsammans med styrgruppen för rapportering, avstämning och inriktningssamtal.

Mängder av organisationer deltar i olika konstellationer inom de insatser som genomförs inom diverse tematiska områden. Organisationerna, representerande civilsamhället, näringsliv, offentliga organisationer och institutioner kan ha varierande grad av inflytande och beslutsrätt över de olika insatserna.

Ekonomiadministrationen för processledartjänsten kommer att skötas inom Fyrbodals kommunalförbunds ordinarie funktioner och OH-kostnader finns beräknade inom projektet för detta.

Finansiering av insatser liksom detta projekt sker i samverkan mellan ägarorganisationerna. Det finns en god fördelning av kvinnor och män i de flesta styrgrupperingar.

Styrgruppen möts företrädesvis i digitala möten vilket kraftigt minskar resandet. Fysiska mötesplatser söks på effektivast geografiska platser. Arbetsresor sker med kollektiva färdmedel så långt det är möjligt. Hållbarhet är alltid ett ledord vid alla delinsatser. Förankring för delinsatser söks ständigt hos olika grupper av dalslänningar och de som berörs närmast av insatserna.

Uppstartade verksamheter inlemmas gradvis i den alltmer utvecklade dalslandssamverkan mellan kommunerna vilket säkerställer lokalt engagemang och förankring och bästa utgångsläge för att insatserna ska kunna fortleva långsiktigt.

10. Valfritt: Tid- och aktivitetsplan för projektet

Här finns möjlighet att ange start- och slutdatum för de aktiviteter ni planerar i projektet. Tidplanen är tänkt som ett komplement till fråga 6: Aktiviteter som projektet ska genomföra

Fyll i en aktivitet per rad, om det bidrar till er beskrivning av projektet och dess tidplan, men beskriv aktiviteterna mer i detalj i fråga 6.

Aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Processledning av satsningen Det goda livet i Dalsland	2025-06-01	2028-05-31
"Slutkonferens" för programperioden DGLID 2021-2025	2025-09-01	2025-10-30
Informationsspridning om Det goda livet i Dalsland	2025-06-01	2028-05-31

11. Indikatorer

Beskriv projektets mätbara förväntade resultat i form av minst en indikator.

- Indikatorerna ska motsvara de resultat som ni har beskrivit i fråga 7: Resultat av projektet.
- Ni kan välja egna indikatorer eller använda de som finns listade nedan.
- När ni slutredovisar projektet ska ni ange utfallet av de indikatorer ni valt.
- Om möjligt: Fördela indikatorerna på kvinnor, män respektive annat.

Viktigt! Vid begäran från VGR ska ni ska kunna redovisa namnet på de personer, organisationer eller företag som ingår i utfallet av indikatorerna.

Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter

Antal kvinnor:

Antal män:

Antal annat:

Förväntat totalt antal:

Antal individer som får rådgivning

Antal kvinnor:

Antal män:

Antal annat:

Förväntat totalt antal:

Antal individer i kompetensutvecklingsinsats

Antal kvinnor:

Antal män:

Antal annat:

Förväntat totalt antal:

Antal företag som får rådgivning

Förväntat totalt antal:

Antal företag som utvecklar produkter

Förväntat totalt antal:

Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar

Förväntat totalt antal: 9

Organisationer och företag som deltar i internationella FoI-program

Förväntat totalt antal:

Ökade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)

Förväntat totalt antal:

Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt

Förväntat totalt antal: 1

Antal nya eller utvecklade produkter som har kommersialiserats

Förväntat totalt antal:

Antal nya företag

Förväntat totalt antal:

Antal test- och demonstrationsarenor

Förväntat totalt antal: 1

Egna indikatorer

Här kan du lägga till egna indikatorer som följer med ansökan.

Antal delinsatser/projekt för att utveckla Dalsland

Det goda livet i Dalsland består av ett stort antal delinsatser på många olika områden som tillsammans bildar en kraftfull satsning för att utveckla Dalsland. Antal insatser igång samtidigt kan variera. Varje delinsats har sina egna mätetal och indikatorer.

Förväntat totalt antal: 30

12. Sammanfattning av projektet

Viktigt! Sammanfattningen kan komma att publiceras externt.

Sammanfattning av projektet på svenska (Max 1000 tecken inklusive mellanslag)

Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrikt i att utveckla ett landskap med strukturella utmaningar. Dalslands utveckling har varit svag under många år men ändå uppvisat höga värden inom upplevd livskvalitet. Planen för landskapets utveckling som togs fram, ville stärka svaga områden men kommunicera starka.

Insatserna har pågått i 3 år och det har skett överraskande mycket. En dalslandssamverkan har vuxit fram på kommunal nivå där man kommer överens om gemensamma utvecklingsåtgärder. Idag finns det ca 25 pågående insatser inom olika temaområden som varit breda och dalslandsövergripande. Finansiär har ofta varit VGR, men många andra finansiärer och intressenter har också blivit delaktiga.

Då strukturella förändringar tar tid finns ett fortsatt behov att samordna arbetet då många av insatserna fortlöper flera år till. Dessutom uppstår det följdverkningar av åtgärder och initiativ tillkommer i utvecklingsarbetet. Därför finns ett stort behov av fortsatt processsamordning.

Sammanfattning av projektet på engelska, valfritt (Max 1000 tecken inklusive mellanslag)

13. Beräkningsunderlag till projektbudget

Här ska du beskriva projektets kostnader genom att fylla i ett beräkningsunderlag.

Ta hjälp av anvisningarna i ["Vägledning om projektekonomi vid ansökan om projektstöd \(webbsida, öppnas i ny flik\)"](#).

Huvudregeln är att endast kostnader som uppkommer i projektverksamheten godkänns som stödberättigande. När ansökan handläggs av VGR bedöms projektets kostnadseffektivitet.

Kostnaderna ska

- vara nödvändiga för projektets genomförande,
- ha uppkommit under den period beslutet om stöd omfattar,
- avse de aktiviteter som beslutet om stöd omfattar,
- vara bokförda inom projektperioden och
- vara betalda senast till slutredovisning av projektet, som ska ske inom två månader från projektets slutdatum.

Om ni tidigare i ansökan angivit att projektet har medsökande organisationer, ska ni fylla i ett beräkningsunderlag för sökande organisation och ett för varje medsökande organisation.

Sökande organisation Fyrbodals kommunalförbund

Lönekostnader

Ange lönekostnader för personer som är anställda hos organisationen och som ska delta direkt i projektarbetet. Lönen ska motsvara den anställdes faktiska lön och inkludera sociala avgifter, pension och försäkringar, det vill säga lönebikostnader enligt kollektivavtal.

Vid månadslön

Ange roll eller funktion i projektet	Månadslön inkl lönebikostnader	Arbetstid i procent (%)	Antal månader	Belopp (kronor)
Projektekonom	62 319	5	36	112 174
Processledare	76 783	50	36	1 382 094
Summa egen personal månadslön				1 494 268

Vid timlön

Ange roll eller funktion i projektet	Timlön inkl lönekostnader	Antal timmar per månad	Antal månader	Belopp (kronor)
Summa egen personal timlön				0

Summa lönekostnad egen personal	1 494 268
--	------------------

Overheadkostnader

Overheadkostnader – eller indirekta kostnader – omfattar allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet men som ändå kan relateras till de direkta kostnaderna för att genomföra projektet. Det omfattar exempelvis kostnader för kontorslokaler, telefoni, it-stöd, administration, försäkringar med mera.

VGR godtar påslag för overheadkostnader enligt fullkostnadsprincipen. Beräkningsmodell som utgör underlag för fullkostnadsprincipen ska skickas in i samband med ansökan och måste godkännas av VGR för att gälla i projektet.

Beskrivning av overheadkostnader	Belopp (kronor)
Fyrbodals kommunalförbund, OH-kostnad 3 år	175 732
Summa overheadkostnader	175 732

Externa tjänster

Externa tjänster kan exempelvis vara konsulter, föreläsare, köp av utvärdering eller uppföljning, konferensavgifter eller annan extern expertis som krävs för att genomföra projektet. Observera att krav på upphandling enligt lagen om offentlig upphandling eller ett upphandlingsliknande förfarande kan vara aktuellt för detta kostnadsslag.

Beskriv de externa tjänster som ska köpas in, en tjänst per rad	Antal timmar	Timkostnad	Belopp (kronor)
Summa externa tjänster			0

Resekostnader

Resekostnader kan exempelvis vara biljetter, hyra av fordon eller logi i samband med resa inom projektet.

Beskriv planerade resekostnader, en per rad	Belopp (kronor)
Resekostnader tjänsteresor	90 000
Summa resekostnader	90 000

Lokalkostnader

Lokalkostnader omfattar interna eller externa lokaler som projektet behöver disponera under projektperioden och som har direkt koppling till projektets aktiviteter. Det kan exempelvis vara lokalhyra vid olika former av möten.

Kostnader för kontorslokaler täcks vanligtvis in under overheadkostnader.

Beskriv lokalkostnaderna, en per rad	Belopp (kronor)
Summa lokalkostnader	0

Investeringar

I undantagsfall kan projekt få stöd för investeringar om dessa är nödvändiga för projektets genomförande. Det kan vara exempelvis maskiner, utrustning, inventarier eller byggnader med mera. För att något ska räknas som investering ska det vara kopplat till projektet och avsett för stadigvarande bruk – det vill säga inte av karaktären förbrukningsinventarier.

Beskriv investeringarna, en per rad	Belopp (kronor)
Summa investeringar	0

Övriga kostnader

Övriga kostnader kan exempelvis vara kostnader för marknadsföring, material, litteratur, kommunikation, licenser, annonsering, extern representation, möteskostnader med mera som behövs för att genomföra projektet.

Beskriv en övrig kostnad per rad	Belopp (kronor)
Ev. möteskostnader, förtäring, sammankomster mm	10 000
Summa övriga kostnader	10 000

Offentligt bidrag i annat än pengar

Offentligt bidrag i annat än pengar är kostnader i projektet som inte betalas av sökande organisation eller medsökande samverkanspart, utan som tillförs projektet på annat sätt av offentliga organisationer. Det kan till exempel vara en arbetsinsats som ska utföras av offentligt anställd personal eller att en offentlig organisation står för lokaler, material, utrustning, maskiner eller liknande i projektet.

Lönen ska motsvara respektive persons faktiska lön hos sin arbetsgivare inklusive lönebikostnader.

Vid månadslön

Vid månadslön, fyll i organisationens namn	Typ av finansier	Månadslön inkl lönebikostnader	Arbetstid i procent (%)	Antal månader	Belopp (kronor)
Summa					0

Vid timlön

Vid timlön, fyll i organisationens namn	Typ av finansier	Timlön inkl lönebikostnader	Antal timmar per månad	Antal månader	Belopp (kronor)
---	------------------	-----------------------------	------------------------	---------------	-----------------

Summa	0
--------------	----------

Vid annan kostnad än lön

Vid annan kostnad än lön, fyll i organisationens namn	Typ av finansiär	Beskrivning av kostnad	Belopp (kronor)
Summa			0

Summa offentligt bidrag i annat än pengar	0
--	----------

Privat bidrag i annat än pengar

Privat bidrag i annat än pengar är kostnader i projektet som inte betalas av sökande organisation eller medsökande samverkanspart, utan som tillförs projektet på annat sätt av privata aktörer. Det kan till exempel vara: arbetsinsats som ska utföras av privat anställd personal. Då ska lönen motsvara respektive persons faktiska lön hos sin arbetsgivare inklusive lönebikostnader.

privat obetalt arbete, det vill säga nedlagd tid från deltagande företag eller ideellt arbete som utförs av privatpersoner eller organisationer inom privat sektor. Obetalt arbete/ideellt arbete värderas till högst 330 kronor per timme.

att en privat aktör står för lokaler, material, utrustning, maskiner eller liknande i projektet.

Vid månadslön

Vid månadslön, fyll i organisationens namn	Typ av finansiär	Månadslön inkl lönebikostnader	Arbetstid i procent (%)	Antal månader	Belopp (kronor)
Summa					0

Vid timlön

Vid timlön, fyll i organisationens namn	Typ av finansiär	Timlön inkl lönebikostnader eller 330 kr/timme	Antal timmar per månad	Antal månader	Belopp (kronor)
Summa					0

Vid annan kostnad än lön

Vid annan kostnad än lön, fyll i organisationens namn	Typ av finansiär	Beskrivning av kostnad	Belopp (kronor)
Summa			0

Summa privat bidrag i annat än pengar 0

Totala kostnader sökande organisation 1 770 000

14. Kostnader

Här visas en sammanställning av projektets kostnader baserat på beräkningsunderlaget under fråga 13.

Sökande organisation Fyrbodals kommunalförbund

Kostnadsslag	Belopp (kronor)
Lönekostnader	1 494 268
Overheadkostnader	175 732
Externa tjänster	0
Resekostnader	90 000
Lokalkostnader	0
Investeringar	0
Övriga kostnader	10 000
Offentliga bidrag i annat än pengar, kostnad	0
Privat bidrag i annat än pengar, kostnad	0
Totala kostnader	1 770 000

15. Finansiering

Ange här det belopp ni söker från Västra Götalandsregionen. Redovisa även de medel som andra finansiärer, såväl offentliga som privata, planerar att bidra med för att täcka de kostnader som specificeras under fråga 14. Kostnader.

- Finansieringen redovisas utifrån om det är kontant finansiering eller bidrag i annat än pengar. Beloppen för bidrag i annat än pengar ska överensstämma med motsvarande kostnad och hämtas automatiskt från 13. Beräkningsunderlag.
- Medfinansiering från den egna organisationen - såväl i tid som pengar - ska tas upp som kontant finansiering.
- I posten kontantfinansiering redovisas även eventuella förväntade projektintäkter, till exempel deltagaravgifter.
- Vid samverkansprojekt med samverkansavtal mellan sökande organisation och medsökande organisation/er och där parterna själva medfinansierar projektet, ska alltid dessa medel redovisas som kontant finansiering.
- Summan för total finansiering ska vara lika stor som summan för totala kostnader, annars kan ansökan inte skickas in.

Kontantfinansiering

Ange sökt finansiering från Västra Götalandsregionen	Belopp (kronor)
Västra Götalandsregionen, MRU	590 000

Ange kontant finansiering från den egna och andra organisationer.

Kontantfinansiering, ange en organisation per rad	Typ av finansiär	Belopp (kronor)
6 dalslandskommuner	Kommun/kommunalförbund	590 000
Fyrbodals kommunalförbund	Kommun/kommunalförbund	590 000
Summa kontantfinansiering		1 180 000

Summa total kontantfinansiering	1 770 000
--	------------------

Bidrag i annat än pengar, finansiering

Offentligt bidrag i annat än pengar, finansiering	Typ av finansiär	Belopp (kronor)
Här visas offentligt bidrag i annat än pengar motsvarande det som angetts i fråga 13. Beräkningsunderlag.		
Summa offentligt bidrag i annat än pengar, finansiering		0

Privat bidrag i annat än pengar, finansiering	Typ av finansiär	Belopp (kronor)
Här visas privat bidrag i annat än pengar motsvarande det som angetts i fråga 13. Beräkningsunderlag.		
Summa privat bidrag i annat än pengar, finansiering		0

Projektets totala finansiering | **1 770 000**

Projektets totala kostnader (hämtad från fråga 14. Kostnader) | **1 770 000**

Avvikelse mellan projektets totala finansiering och totala kostnader | **0**

Den totala finansieringen ska vara lika stor som de totala kostnaderna, annars kan ansökan inte skickas in.

16. Bifoga bilagor

Här kan ni bifoga bilagor till ansökan.

Det är obligatoriskt att bifoga ett intyg som styrker sökande organisations firmatecknare eller den som annars har rätt att ingå denna typ av överenskommelse.

Intyg bifogas som styrker organisationens firmatecknare.: Nej

Om ert projekt har medsökande organisationer behöver ni bifoga ett samverkansavtal mellan sökande organisation och medsökande organisationer.

Det går även att skicka in avtalet senare men det måste ha inkommit till och vara godkänt av VGR senast vid projektets startdatum.

Här finns en mall för samverkansavtal som ni gärna kan använda:

[Mall för samverkansavtal mellan sökande och medsökande organisation/er \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

Om sökande eller medsökande organisation har overheadkostnader, kan ni här bifoga beräkningsunderlag för dessa.

Bifoga bilagor

17. Underskrift och allmänna villkor

Ansökan ska skrivas under elektroniskt av behörig firmatecknare eller den som annars har rätt att ingå denna typ av överenskommelse för verksamhetens räkning genom t ex delegation eller fullmakt. Den person som skriver under försäkrar att alla uppgifter ni lämnat i ansökan är riktiga – detta inkluderar även de eventuella bilagor ni bifogar.

Allmänna villkor

Den som skriver under intygar också att om ansökan blir beviljad, så åtar ni er att följa VGR:s allmänna villkor för ekonomiska stöd till projektet i sin helhet.

[Allmänna villkor för ekonomiska stöd till projekt \(webbsida, öppnas i ny flik\)](#)

Villkoren innebär bland annat följande:

- Ni får inte använda stödet från VGR för att täcka de av projektets kostnader som täcks av andra finansiärer eller bidragsgivare.
- Ni måste följa VGR:s villkor för redovisning och rapportering.
- Ni ska snarast meddela VGR om projektet avbryts, försenas eller förändras väsentligt i jämförelse med projektplanen.

Vi har tagit del av och åtar oss att följa VGR:s allmänna villkor för ekonomiska stöd till projekt.: Nej

Tänk på att det enbart är den som har rollen projektledare i e-tjänsten som kan skicka för elektronisk underskrift.

ÄRENDE 16 – Energiförsörjning – aktuellt läge

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

En muntlig föredragning av Christel Thuresson, strateg näringsliv och energi

ÄRENDE 17 – Övrigt

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att ..

Sammanfattning

ÄRENDE 18 – Nästa möte

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Direktionsmötet äger rum den 8 maj 2025 kl. 09,00-16,00 i Uddevalla

Ärenden enligt årshjul är:

Tema Kompetensförsörjning
Revision årsredovisning 2024
Projektarenan rapporterar
DKR